

● săptăminal editat de frontul democrației și unității socialiste ●

Vizitele de lucru ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, în județele Timiș și Caraș-Severin

(pag. 2-5)

11 iunie 1948

**Industrializarea —
operă de geneză
a socialismului
prin oameni și
pentru oameni**

(pag. 6-7)

**Muncitorimea română, stăpînă
pe propriu-i destin**

(pag. 6-7)

**Lumea
în care
trăim**

(pag. 22)

**Unde vă
jucați,
copii?**

(pag. 18-19)

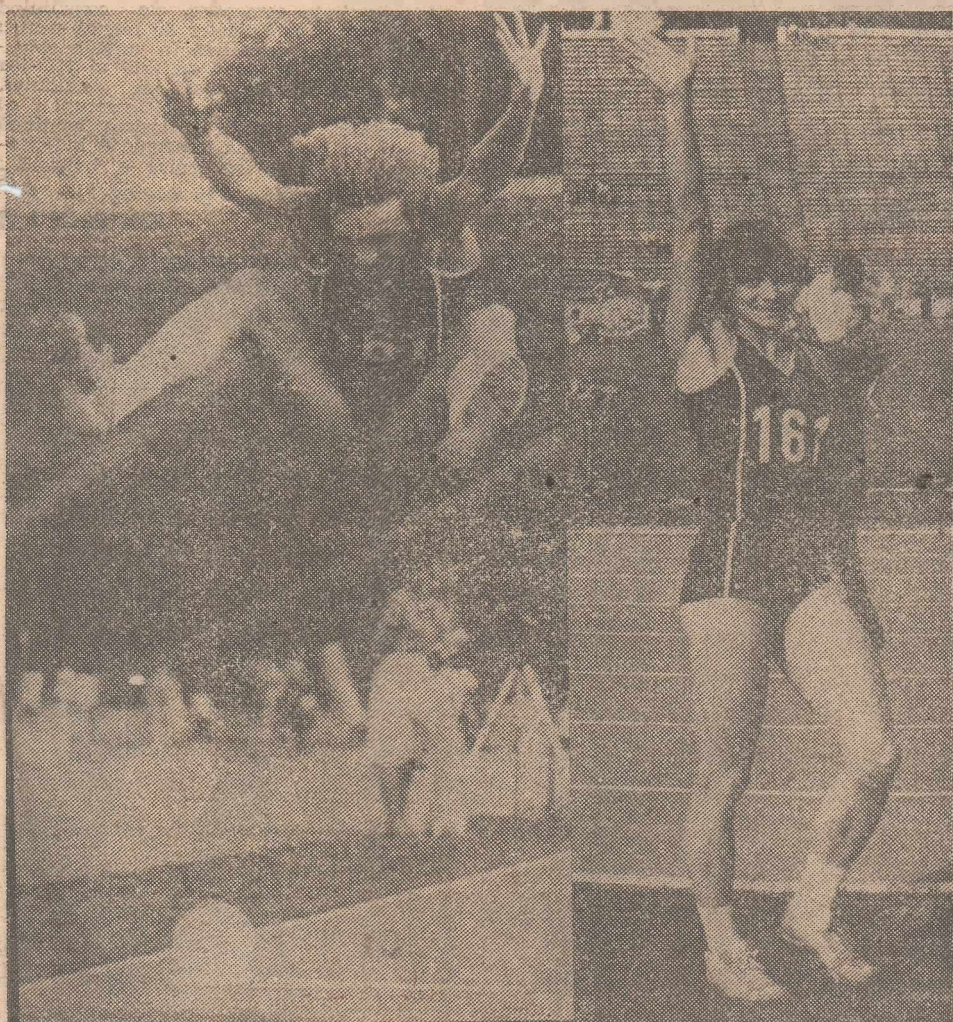
**Legea ne apără, să o cunoaștem,
să o respectăm**

(pag. 17)

Starea de veghe și starea de acțiune în agricultură

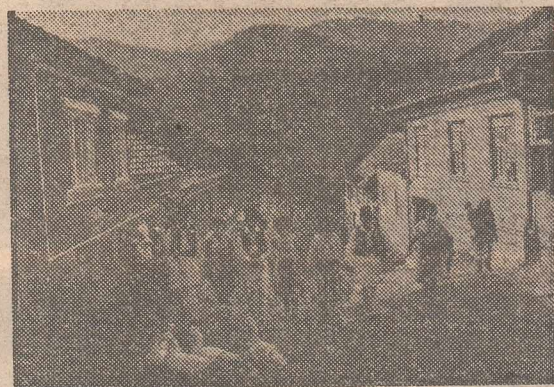
IRIGAȚIILE și RECOLTAREA

(pag. 8)

●
O săritură pentru un secol? Făcând în doi ani, noul record al săritoarei române reprezintă cea mai mare performanță fizică realizată vreodată de un sportiv din România și unul dintre cele mai valoroase dintre recordurile mondiale din istoria atletismului mondial. (pag. 24)

●
Fotografii de
AUREL NEAGU

**Un drum în eternitate:
Balul din Topleț**

(pag. 13)

**Cenaclul Flacăra al Tineretului
Revoluționar
„Pe Mureș și pe Tîrnave“...**

(pag. 12)

În toate întreprinderile: preocupare pentru ridicarea nivelului

**Tovarășul
NICOLAE CEAUȘESCU
și tovarășa
ELENA CEAUȘESCU
în județul Timiș**

La începutul celei mai însorite luni a anului, luna solstiului de vară, cînd se dă startul în campania de recoltare a cerealelor, două județe bănățene, Timiș și Caraș-Severin, au avut deosebita bucurie și fericitul privilegiu de a fi vizitate de conducătorul partidului și statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu.

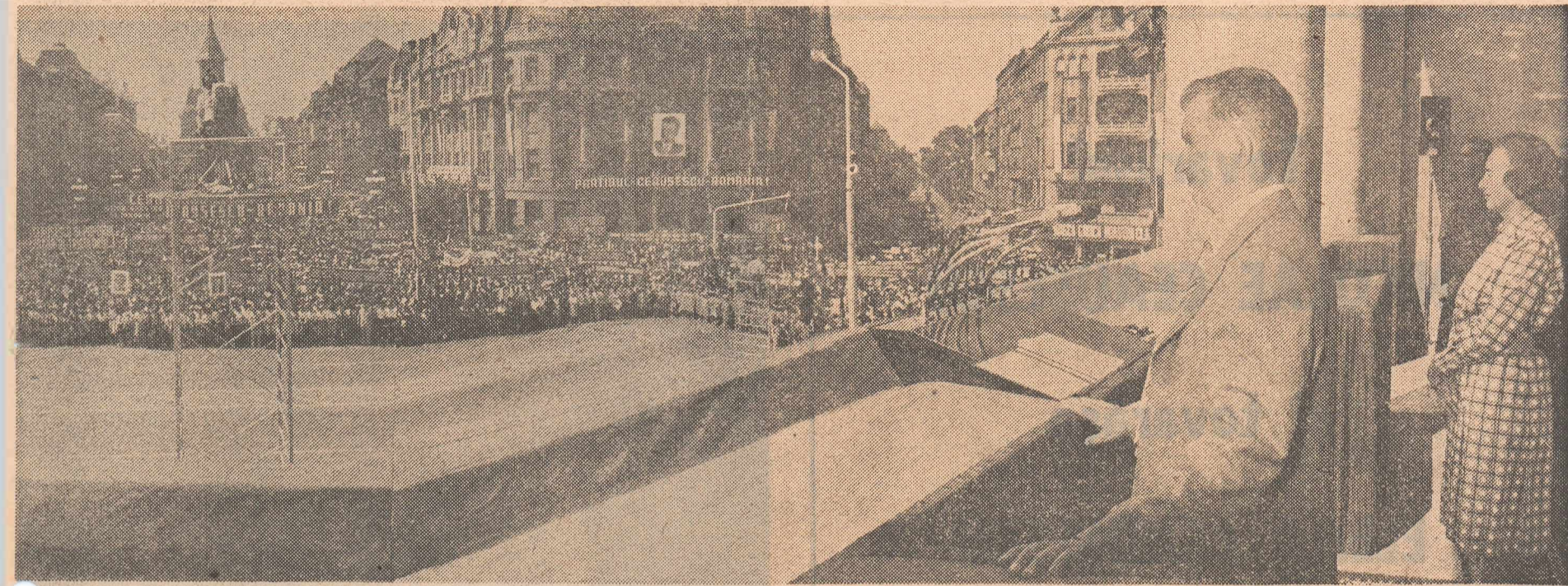
Această vizită de lucru, la care au participat tovarășii Emil Bobu și Gheorghe Oprea, s-a desfășurat într-o perioadă în care cei ce muncesc de la orașe și sate, însuflețiți de vibrantele îndemnuri cuprinse în importantele cuvîntări rostite de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R., precum și la ședința comună a Consiliului Național al Oamenilor Muncii și a Consiliului Național al Agriculturii, își intensifică eforturile spre a obține rezultate cît mai bune în toate domeniile, pentru a ridica întreaga lor activitate la un nivel superior de calitate și eficiență. Importantele orientări și sarcini formulate de secretarul general al partidului au găsit în județele Timiș și Caraș-Severin, ca pretutindeni în țară, un profund ecou în conștiința oamenilor, ele constituind un program mobilizator de muncă pentru transpunerea neabătută în viață a obiectivelor stabilite de Congresul al XII-lea și Conferința Națională ale partidului, care asigură progresul neîntrerupt al economiei naționale, înflorirea continuă a patriei în deplină libertate și independență, creșterea statornică a bunăstării

(Continuare în pagina 5)

ION CODRU ■

susținută pentru o nouă calitate, tehnic al întregii activități

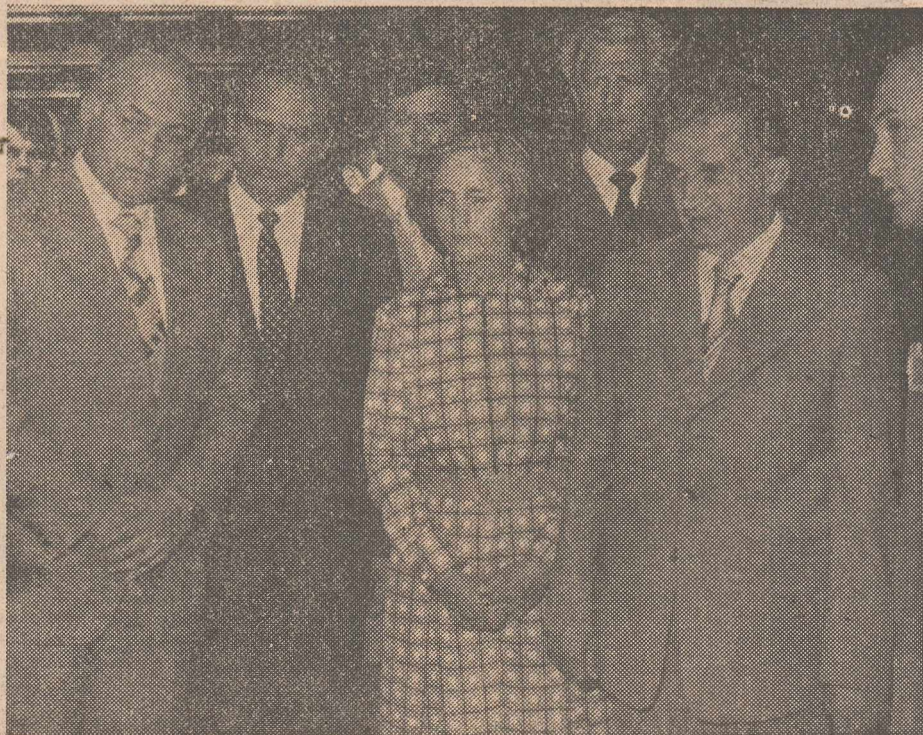

Obiective vizitate:

- Ferma de selecție a Intreprinderii agricole de stat Liebling
- Cooperativa agricolă de producție din comuna Topolovățu Mare
- Intreprinderea „Electromotor” — Timișoara
- Catedra de construcții hidrotehnice și îmbunătățiri funciare din cadrul Institutului politehnic „Traian Vuia” din Timișoara
- Expoziția realizărilor economiei timișorene
- Intreprinderea mecanică din municipiul Timișoara
- Intreprinderea „Electrotimis”
- Intreprinderea „Tehnometal”
- Intreprinderea de utilaje de ridicat și transportat — Lugoj

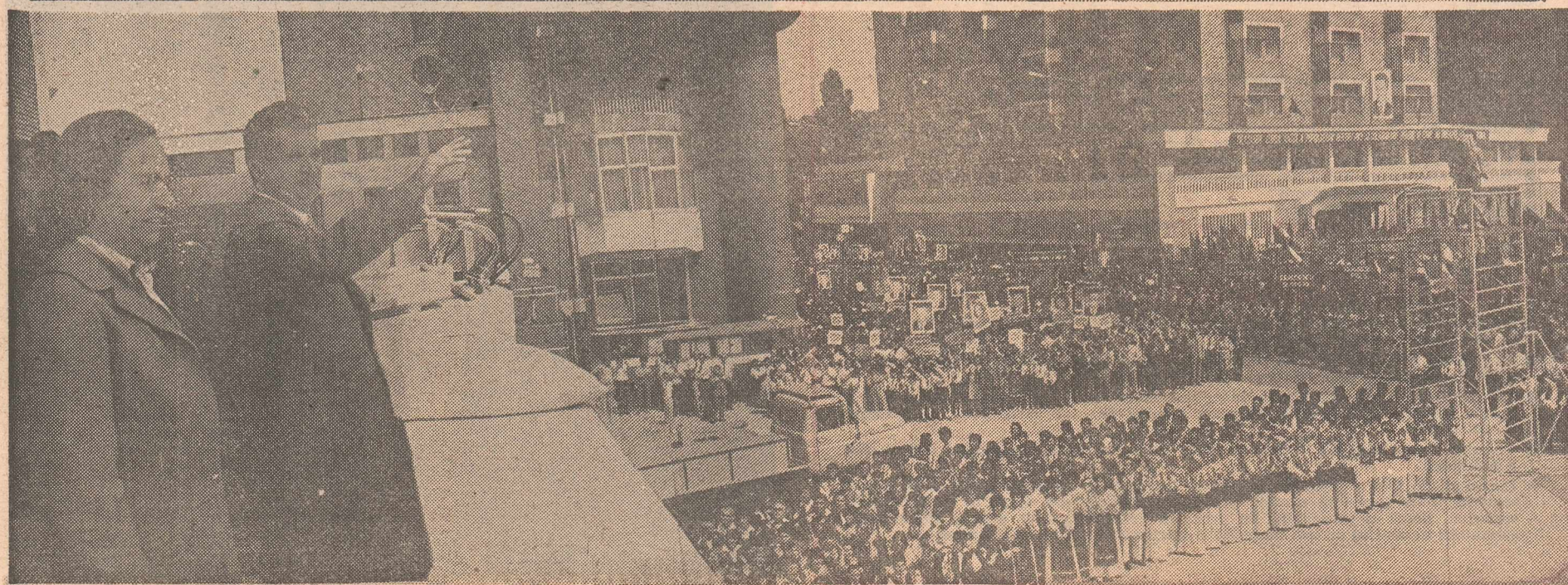
Din realizările obținute în județ:

- În perioada care s-a scurs din actualul cincinal, județul Timiș a beneficiat de fonduri însumând 13 miliarde lei
- În aceeași perioadă, au fost puse în funcțiune peste 120 de obiective și capacități de producție industrială și agrozootehnice
- Comparativ cu situația de la începutul cincinalului, industria timișană și-a sporit potențialul productiv cu peste 9 miliarde iar agricultura cu aproape 3 miliarde lei
- Volumul exportului s-a ridicat la 30 la sută din totalul producției industriale a județului
- Începând din 1981 și până în prezent au fost date în folosință peste 18 000 apartamente, 3 000 locuri în cămine pentru nefamiliști, noi spații în învățământul superior, liceal și gimnazial, în creșe și grădinițe, s-au produs importante schimbări în nivelul de trai material și spiritual al tuturor cetățenilor

Sarcină de onoare pentru reșiteni: în sectoarele lor

Tovarășul
NICOLAE CEAUȘESCU
și tovarășa
ELENA CEAUȘESCU
în județul Caraș-Severin

a ocupa un loc de frunte pe plan mondial de activitate

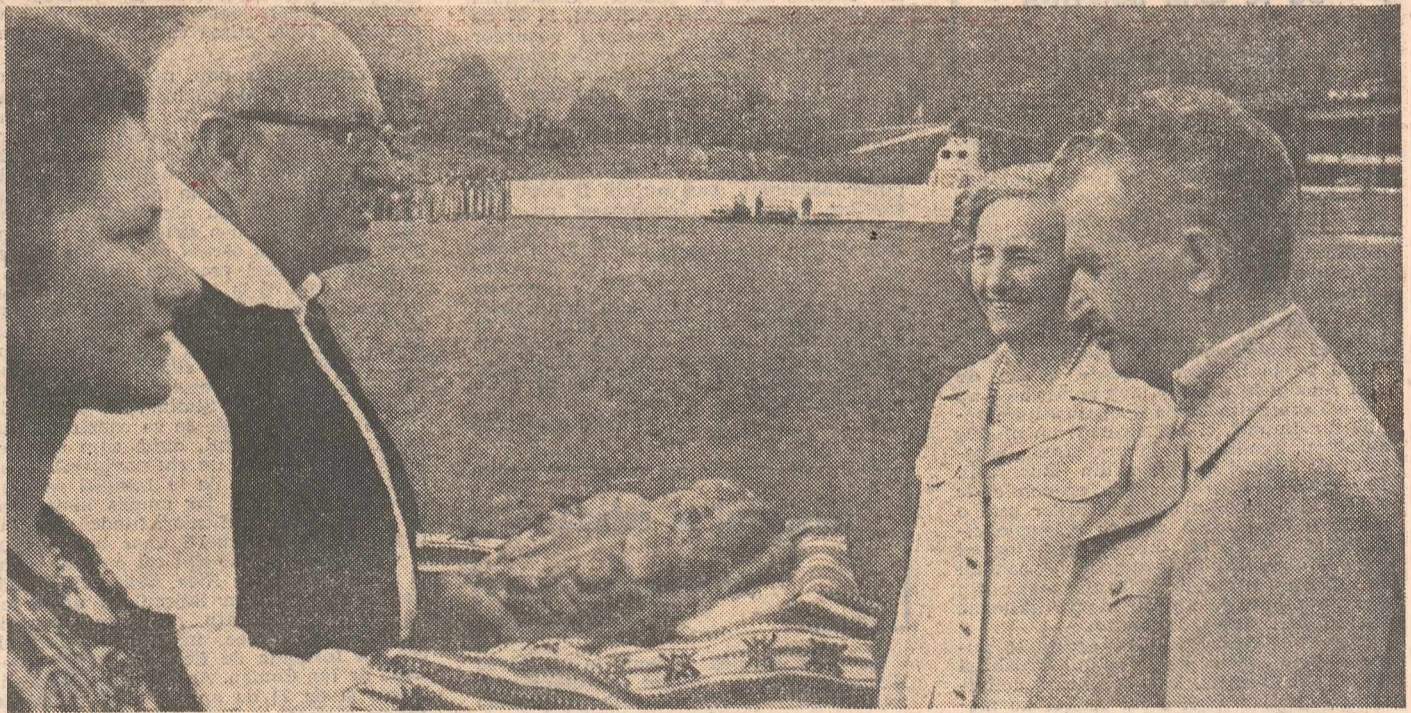
(Urmare din pagina 2)

materiale și spirituale a oamenilor muncii. Desfășurată, astfel, într-o atmosferă de intensă activitate creatoare, de fermă angajare a tuturor colectivelor, vizita președintelui Nicolae Ceaușescu a prilejuit un nemijlocit și fructuos dialog cu reprezentanții organelor locale de partid și de stat, cu muncitori, lucrători ai ogoarelor, cu specialiști, cu cadre didactice și studenți, în cursul căruia au fost analizate rezultatele obținute, experiența acumulată, stabilindu-se totodată căi eficiente pentru sporirea contribuției celor două județe la creșterea continuă a avuției socialiste, a puterii economice a țării.

„Să se acționeze într-o deplină unitate, a subliniat conducătorul partidului și statului nostru, pentru a asigura o producție de un nivel superior, dar și de eficiență maximă, pentru a crea condiții tot mai bune de creștere a bogăției întregii națiuni românești“.

Dar pentru atingerea acestui obiectiv, se impune valorificarea deplină și la un înalt nivel a capacităților creatoare ale tuturor oamenilor muncii. Iată de ce, atît în dialogul direct cu colectivele din unitățile vizitate, cit și în cuvîntările rostite la marile adunări populare din municipiile Timișoara și Reșița, un accent deosebit s-a pus pe necesitatea ridicării nivelului profesional al muncitorilor și tehnicienilor, al tuturor cadrelor specialiștilor. „Este necesar să înțelegem bine, a spus secretarul general al partidului, că mijloacele moderne care se află în dotarea tuturor unităților, cer o pregătire profesională și tehnică tot mai înaltă. Cu aceste mijloace trebuie să producem mașini superioare, și mai bune decît ele! Și aceasta cere o pregătire superioară a tuturor oamenilor muncii! Forța hotărîtoare pentru a realiza produse de înaltă calitate o reprezintă muncitorii, tehnicienii, inginerii, oamenii muncii!“

Dînd glas dragostei și recunoștinței, admirației și încrederii de care se bucură conducătorul partidului și statului nostru din partea întregului popor român, locuitorii județelor Timiș și Caraș-Severin au mulțumit din adîncul inimii tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru modul strălucit în care călăuzește destinele națiunii noastre pe drumul demnității și progresului, al edificării socialismului și comunismului pe pămîntul românesc. Oamenii muncii bănățeni au exprimat, totodată, cele mai sincere sentimente de aleasă admirație, prețuire și recunoștință față de tovarășa academiciană doctor inginer Elena Ceaușescu, personalitate de seamă a vieții noastre politice și economico-sociale, savant de renume mondial, care aduce o remarcabilă contribuție la elaborarea și înfăptuirea politicii interne și externe a partidului și statului nostru. Dragostea și prețuirea pentru conducătorul iubit s-a exprimat și prin angajamentul pe care locuitorii acestor meleaguri românești, factorii de răspundere, și l-au luat cu privire la sporirea contribuției celor două județe la creșterea avuției naționale, la întărirea independenței și suveranității patriei noastre socialiste.

Obiective vizitate:

- Intreprinderea siderurgică „Oțelul Roșu“
- Cooperativa agricolă de producție din comuna Glimboca
- Intreprinderea constructoare de mașini — Caransebeș
- Combinatul siderurgic Reșița
- Intreprinderea constructoare de mașini Reșița
- Intreprinderea minieră de exploatare a șisturilor bituminoase din Anina
- Termocentrala de la Anina

Din realizările obținute în județ:

- În perioada de la Congresul al IX-lea al partidului și pînă în prezent, la Reșița, Caransebeș, Oțelul Roșu, Bocșa, Moldova Nouă s-au construit puternice platforme industriale, cu o pondere însemnată în producția diferitelor ramuri ale economiei naționale
- Pe primele cinci luni ale anului 1983, prevederile planului pe ansamblul județului au fost depășite cu peste 32 milioane lei la producția netă și cu 75 milioane lei la producția marfă industrială
- În scopul valorificării unor importante rezerve de materii prime minerale și energetice primare, s-a trecut la exploatarea șisturilor bituminoase și a minereurilor cuprifere mai sărace în conținut și au fost identificate încă 19 zăcăminte noi de cărbune, șisturi, minereuri feroase și neferoase ce vor fi valorificate în anii următori
- În ultimii ani au fost realizate plantații moderne, concentrate în bazine mari, care ajung la peste 16 000 hectare de livezi și 1 700 hectare viță de vie

La 35 de ani de la naționalizare

Muncitorimea română, stăpînă pe propriu-i destin,

La 35 de ani de la acel memorabil 11 iunie 1948, cînd, prin istoricul act al naționalizării, în România a fost abolită definitiv exploatarea muncii în uzine și fabrici, eroica noastră muncitorime luînd în mîini cu curaj și răspundere opera edificării industriale a patriei, concepută de partid ca unică și vitală șansă a devenirii noastre, în conul de lumină al statisticilor economice internaționale țara de la Dunăre și Carpați se revelează printr-o producătorie de bunuri materiale cu o prestigioasă carte de vizită. S-a confirmat strălucit în toți acești ani — și cu deosebire în ultimii 18, al căror focar de idee și faptă a fost Congresul al IX-lea al partidului — justetea politicii industrializării, a alocării din venitul național a unei importante cote pentru dezvoltarea forțelor de producție, s-a confirmat strălucit, în același timp, uriașa capacitate a muncitorilor, ca proprietari, producători și beneficiari ai acestor forțe, de a conduce și rîndui cu energie, cu iscusință, cu tenacitate și cu talent noile rosturi economice ale țării. Nici o altă clasă din istoria noastră n-a izbutit să smulgă naturii mai multe bunuri, n-a prelucrat mai multe bunuri, n-a inventat mai multe bunuri, n-a investit mai multe bunuri cu valoare, prin muncă, decît această clasă care poartă numele muncii. Și care astăzi — grație măsurilor inițiate de partid de dezvoltare a autoconducerii muncitorești și autogestunii — își afirmă cu o pregnanță sporită spiritul revoluționar, deschiderea către nou, resursele de creativitate, răspunderea patriotică față de bunurile pe care le stăpînește, le gospodărește și le dezvoltă.

Se probează din plin, prin toate faptele muncii și vieții, adevărul vibrantului apel rostit de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la tribuna istoriceii Plenare din 1-2 iunie 1982: „Oamenii muncii dintr-o întreprindere trebuie să înțeleagă faptul că ei sînt proprietarii acelei întreprinderi, că ei poartă direct răspunderea pentru păstrarea și apărarea proprietății, pentru dezvoltarea ei, că datorita lor este de a obține, cu mijloacele de care dispun, creșterea continuă a eficienței economice, asigurînd pe această cale și mijloacele necesare retribuirii lor și participării la beneficii, și mijloacele necesare acumulării, dezvoltării forțelor de producție, precum și satisfacerea unor necesități generale ale statului, apărării țării”.

Ne oprim, în paginile de față, pe cîteva mari platforme industriale, acolo unde se zămislește noul — unde crește noile forțe de producție ale țării — și unde un eroic detașament al muncitorimii române, cel al constructorilor — recent investit de partid, de secretarul său general, cu răspundere sporită în opera finalizării viitorului industrial al patriei — dă măsura înaltelor sale calități moral-politice și profesionale, mobilizîndu-și toate energiile spre a-și onora prin fapta de zi cu zi nobila misiune care i-a fost încredințată.

Să le dăm băieților
berea promisă!

Din august 1982, pînă astăzi, la Bragadiru, 14 oameni au raportat o producție globală de 12 milioane lei, într-o meserie care nu este dintre cele mai simple: meseria de constructori de coșuri de fum. Nu ne-am fi oprit la cele două siluete elansate, înalte fiecare de 80 de metri, dintr-o margine a centralei destinate să alimenteze cu agent termic fabrica actuală de bere și spirit și fabrica viitoare de margarină din Bragadiru, dacă nu am fi știut că ridicarea lor a prilejuit o premieră pe țară. Sînt primele coșuri de fum românești a căror izolație termică nu s-a executat din sticlă spongioasă provenită din import, ci din siperex, un produs autohton, realizat în laboratoarele Trustului de lucrări speciale din București. Dar economia de valută și economie de valută și abnegația constructorilor este o realitate care scapă de sub măsurile cifrelor. Cu toate că, din început, tocmai cifra impune: cum spuneam, 14 oameni au raportat nici mai mult, nici mai puțin decît o producție globală de 12 milioane lei. În mai puțin de un an.

Dar să le transcriem cu acuratețe numele. De departe, de la sediul Trustului de lucrări speciale, le coordonează activitatea ing. Dan Ene, șeful secției de mecanizare. În șantier, gospodăresc forța de muncă și așezarea în operă a materialelor ing. Alecu Petcu, șeful lucrării, și șeful de echipă Constantin Crețan. Echipa ca atare îi cuprinde pe mecanicii Constantin Pană și Carol Engerlein, pe electricianul Georgică Lungu, pe șamotorii Vasile Burllea, Vasile Negru, Ioan Tupu, Constantin și Vasile Ciorobitcă, Constantin Ailincăi, Gheorghe Grama și Gheorghe Mihai. Și asta ar fi cam totul. Cu precizarea că șamotorii sînt toți din Dumbrava Roșie, județul Neamț, că se țin laolaltă de cîteva ani buni și că șeful lor de echipă, Constantin Crețan, i-a însoțit de la un șantier la altul cam din ziua cînd au deprins meseria. Intimplător, chiar de la el au deprins-o. Și abia acum lucrurile cit de cit se mai lămuresc. Cînd spunem 10 oameni e una și cînd spunem o echipă de zece oameni e altceva, mult mai mult.

Munca șamotorilor de coșuri de fum nu este departe de munca minerilor și uneori chiar o întrece în duritate. Peste izolația de siperex, echipa lui Constantin Crețan a mai zidit pe verticală vreo 700 tone de cărămidă refractară. În spațiul închis și cu aerul rarefiat se lucrează cu plumb și acizi, cu mortare speciale, uneori chiar și 11 ore pe zi, întrerupte, bineînțeles, de răgazul inevitabil al umplerii plămînilor cu un aer ceva mai curat. Mai ales, se lucrează cu oameni dispuși într-un lanț în desfășurarea căruia nimeni nu poate să înlocuiască pe nimeni. În consecință, din august 1982, pînă azi, masa și somnul de noapte al tuturor s-au așternut chiar lingă temeliele celor două coșuri, deși Bucureștii sînt la o azvirlitură de băț. Deși termenele de execuție nu au fost deosebit de generoase cu acești oameni, iată, cele două coșuri de fum sînt aproape gata. Adică sînt de fapt gata, dacă nu punem la

socoteală și faptul că din unul mai trebuie doar demontat liftul. La ceasul cînd am descins noi pe șantier, Constantin Ciorobitcă și Constantin Ailincăi, la 80 de metri în cer, balizau creșterul coșurilor după normele convenite, ca să le semnalizeze aviației. Și cu asta, echipa lui Constantin Crețan n-a rămas nimănu datorie, dimpotrivă, și-a făcut datoria. Drumul ei spre un alt șantier e deschis.

Și nu am fi așternut pe hîrtie aceste rînduri puține, despre niște oameni prea puțin însemnați, dacă nu am fi știut cîte șantiere cu nume răsunătoare, cu șefi peste șefi, trag de timp, trag de termene, trag de tot ce se poate trage. Și la Bragadiru se trage de timp, dar în sens invers. Conducerea fabricii de bere și spirit, beneficiara imediată a destoiniciei constructorilor de coșuri de fum de la Trustul de lucrări speciale, a promis echipei lui Constantin Crețan, la încheierea lucrărilor, o ladă cu sticle de bere. Ce mai așteaptă?

MIHAI PELIN ■

Mistrețul în ecluză și
restanțele

Începuse să cadă frunza în pădurea Negoiasa și lunca Oltului se desprindea tot mai greu de ceturile toamnei cînd au venit ei, pe jumătate necunoscuți localnicilor și pe jumătate cunoscuți, ca orice oameni despre care s-a dus vestea. Douăzeci de kilometri mai la vale de Slatina, în dreptul satului Ipotesti, aparținător de comuna Coteana, oamenii șantierului condus de inginerul Petre Papadopol ar putea să spună că de doi ani și jumătate incoace, de cînd au început să ridice noua centrală hidroelectrică de 53 MW, s-au străduit pînă astăzi să-și facă datoria incit să fie mulțumiți și ei și toată lumea: lucrările se află în grafic. Mai jos, spre Dunăre, se înalță alte patru hidrocentrale, la Drăgănești, Frunzaru, Izbiceni și Rusănești și fără îndoială că graficul, ca o instanță a unei munci desfășurată permanent sub sem-

nul urgenței, măsoară apropierea datei cînd salba de centrale electrice de pe Oltul inferior se va înscrie ca un argument al independenței energetice naționale. De aceea, îndemnul adresat de cîrind de către tovarășul Nicolae Ceaușescu celor ce lucrează în domeniul investițiilor a găsit aici hotărîrea ca în octombrie anul viitor, adică la termenul prevăzut, hidrocentrale de la Ipotesti să înceapă a-și aduce contribuția la sistemul energetic național. Această hotărîre se întemeiază, după opinia inginerului Constantin Larcă, deopotrivă pe mijloacele verificate ale muncii de șantier dar și pe realitatea că mijloacele acestea se înnoiesc permanent. Utilizarea unor cofraje metalice refolosibile, spune el, sau a unor prefabricate pentru puțuri și galerii, face ca munca oamenilor să fie mai spornică iar cheltuiala mai mică. De bună seamă, dacă orice activitate de construcții are și o latură financiară, care trebuie urmărită, fără nici o exagerare, pînă la ultimul leu, contabilul șef Petru Szikszai are motive să fie încredințat că după ce a plecat din Vlăhița, de unde este de fel, și a urmat cursurile Academiei de Studii Economice, clipa cînd neobligat de nimeni a ținut să meargă să-și facă meseria pe șantiere, alături de constructorii de hidrocentrale, a fost neîndoielnic norocoasă. Mai trebuie de bună seamă să adăugăm că orice construcție de acest fel implică o concepție diferită, cu totul specială, despre calitate iar acest fapt explică de ce Vasile Călin, șeful formației de betonisti, ne spunea că el n-ar avea încredere să toarne alte betoane decît acelea făcute chiar la stația șantierului, al cărei șef se numește Gheorghe Bucătaru și de 35 de ani lucrează numai la T.C.H., la Trustul de construcții hidroenergetice. Vasile Călin a plecat și el de mai bine de 20 de ani din satul Parva, din județul Bistrița-Năsăud, și vorbește despre oamenii șantierului cu afecțiune și cu stimă ca despre alți conșăteni.

În satul acesta nou, care la cîteva ani urcă pe roți și pleacă în altă parte a țării, s-ar putea spune că ulița lui este una de frunte, fiindcă dintre cele 150 de formații de lucru din cadrul Grupului de șantiere Olt-inferior formația condusă de el a fost și a rămas de mai multă vreme incoace fruntașă. Dar niciodată, zice Vasile Călin, graba n-a strîcat treaba. Acest gînd din puterea căruia nu trebuia și nici n-a vrut să iasă vreodată înseamnă în cazul de față că la orice oră din zi și din noapte, în cele trei schimburi cînd se toarnă betoanele la baraj muncitorii din formația lui nu uită că în spațele acestui zid de beton se vor aduna 150 milioane metri cubi de apă. Lacul de acumulare va înainta pînă lingă Slatina, la cîteva kilometri de oraș, unde se va construi și un port pentru că Oltul, după cum se știe, urmează să devină un riu navigabil. Deocamdată, la ecluza de la Ipotesti se lucrează la excavații iar munca înainteză și aici conform graficelor, fiindcă răspunderea ei stă pe umerii unor buldozeriști și excavatoriști care sînt tot oameni vechi ai șantierului: Ion Nica, Cristinel Păcală, Vasile Hușanu, Ion Băieșu. În urma lor au să vină mai întii, așa cum au venit și pe locul unde se înalță acum barajul, cei din formația de fierari-betonisti condusă de Ion Coman. Acesta e din Hirsești-Argeș și de 24 de ani de cînd muncește tot pe șantiere a ridicat, se înțelege, cantități uriașe de armături dacă numai la Ipotesti greutatea acestora atinge pînă acum 4500 tone. Nu știm dacă a puse cap la cap ele ar putea să măsoare distanța pînă la lună ori să înconjoare pămîntul pe la ecuator dar ceea ce se știe și mai ales interesează pe toată lumea este că formația lui a pregătit întotdeauna, la timp, frontul de lucru pentru betonisti, ca și, de altfel, cei 40 de electricieni și 3 maiștri din serviciul energetic condus de inginerul Marcel Ostrovănu, Acesta țin sub control, de fapt, alimentarea cu energie electrică a tuturor utilajelor de pe șantier. Un grup electrogen de care au grijă Nicolae Strungaru, Ilie Moța și Mihai Vasilița asigură continuarea unor

lucrări mai importante chiar în cazul cînd alimentarea cu energie s-ar întrerupe pentru o vreme. De aceea, printre altele și pentru că pe șantier s-a muncit neîntrerupt, în trei schimburi, lucrările se află în grafic iar oamenii nu se găsesc în situația de a-și transforma orele de muncă într-o încrîncenată luptă pentru recuperarea unor restanțe. Poate de aceea și-au păstrat umorul și s-au putut ivi printre ei vorba că nu e bine să rămînă cu munca în urmă și să intre în restanțe așa cum nu e bine pentru un mistreț să intre în ecluză. Cu toate că ei au o gospodărie anexă înfloritoare iar gospodarul Ion Stoicănescu, care a umblat cu ei pe-atîtea șantiere, le asigură o masă bună și leafină la cantină, cînd în urmă cu cîteva vreme un mistreț a rătăcit drumul și-a intrat pe locul unde va fi ecluza, ei nu s-au putut opri de a nu-l face să-și dea obștescul sfîrșit. Nici n-au apucat să se gîndească la felul cum îl vor împărți, frățeste, cînd s-a ivit un șef care le-a luat mistrețul, l-a depus în portbagajul mașinii și dus a fost. Nu le-a părut rău, fiindcă la urma urmei ei știu demult că viața mai are și întimplări dintr-astea. Dar vorba a rămas: nu e bine să intri în restanțe așa cum nu e bine pentru un mistreț să intre în ecluză.

DUMITRU ELIADE ■

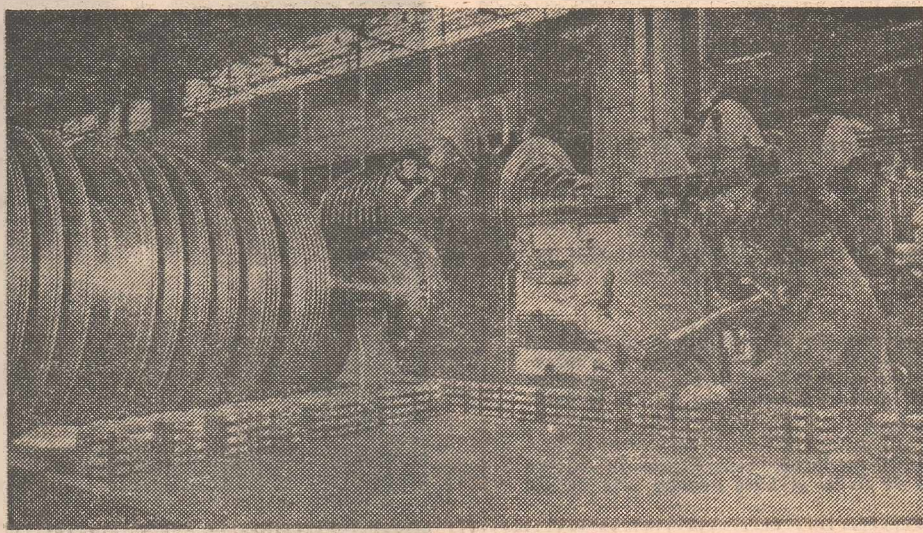
„Nu trebuie să ne
mulțumim cu depășiri
mici!”

Inginerul șef cu investițiile al Uzinei bucureștene „23 August”, Dorin Narița, e tare grăbit. Peste cîteva momente trebuie să parăsească incinta. Din dispoziția tovarășului prim-secretar al sectorului 3 este detașat la Gruiu, în sectorul agricol Ilfov, pentru a descurca de urgență problemele unei stații de pompare ce urmează să alimenteze un sistem de irigații. Fără ajutorul celor din cadrul Uzinei „23 August”, C.A.P.-ului din Gruiu i-ar fi greu, dacă nu chiar imposibil să depășească impasul în care se află; am rămîne și ar rămîne fără bucate. Inginerul șef Narița nu numai că pare grăbit, dar chiar și este. Totuși, își prezintă un tînar despre care spune că e capabil, pe inginerul Constantin Ivan, șeful serviciului investițiilor, apoi se scuză și pleacă în agricultură.

Lăsat în grija tînarului inginer Ivan o luăm împreună spre punctele de lucru și intrăm în vorbă. Îmi spune că nu este nici el chiar așa tînar. Peste un an bate patruzeci pe machie. A lucrat ca stagiar trei ani la C.C.H. Călărași, după care a venit aici, la investiții, a fost promovât șeful șantierului investiții al acestei mari uzine-fanion a industriei noastre constructoare de mașini. Din 1972, de cînd a pășit el pe poarta uzinei, s-au schimbat multe, s-au înnoit multe, au apărut fabrici și secții în întregime noi; practic, mijloacele fixe s-au dublat. Anii trecuți, cei de la investiții și-au făcut planul la toți indicatorii, la total investiții, la construcții-montaj, precum și la puneri în funcțiune. Dintre aceste capacități noi, care au început să producă, să amintim fabrica de compresoare, forța de prese și turnătorii de oțel, toate urnite cu două-trei săptămîni mai repede decît se preconiza.

Anul acesta se lucrează intens și cu spor la fabrica de motoare. Treaba merge bine, dar nu atît de bine pe cît ar vrea beneficiarul. Constructorul — I.C.S.I.M. București — poate să realizeze mai mult, dar are stagnări în activitate din lipsa unor prefabricate pe care le livrează întreprinderile specializate din Brașov și Călărași. La Brașov, cei de la 23 August au prieteni, care i-au sprijinit și îi vor mai sprijini, numai că nu pot face față cerințelor și își aduc aminte de ei doar după ce satisfac nevoile județului Brașov; de, cum zice vorba: „E mai aproape cămașa...”.

Pentru activitatea de investiții a oamenilor muncii de pe marea platformă a Uzinei „23 August” există două momente care au marcat decisiv mersul lucrărilor. Inginerul Constantin Ivan ne vorbește întii despre indicațiile deosebit de prețioase trasate de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la Adunarea generală a reprezentanților oamenilor muncii de la „23 August”, din februarie '83, cu care prilej s-a stabilit profilarea întreprinderii pe anumite produse, ridicarea nivelului competitivității acestora în Europa și în lume. Al doilea moment s-a petrecut săptămîna trecută cînd, în cadrul recentei Confățurii de lucru de la C.C. al P.C.R., secretarul general al partidului a recomandat să se treacă mai hotărît la scurtarea duratei investițiilor. Aceasta înseamnă că, pînă în funcțiune o capacitate în doi-trei ani, să nu se mai cadă în păcatul de pînă acum, păcat dublu, cînd datorită întir-

Își construiește destinul și țara

zierilor se ajungea la uzura morală atât a utilajelor producătoare cit și a utilajelor produse. Aceste momente deosebite din activitatea de investiții — sau factori mobilizatori, cum le spune inginerul Ivan — fac posibilă ieșirea pe piață cu produse competitive. Se va produce cind e nevoie de utilaj, rămîind timp și loc pentru îmbunătățirea calității sale și creșterea competitivității la nivelul cerut.

În halele denumite „extinderea uzinei” e forțat mare. Totul pare un adevărat furnicar. Îi găsim cu greu pe șefii constructorilor. Despre amindoi șefii de șantier aparținînd I.C.S.I.M.-ului mi se spune că sînt foarte buni, răspund prompt la solicitările beneficiarului. Asta poate și pentru că, de vreo 15 ani, lucrează numai aici, au plecat „de jos” și au avansat pînă la funcția de șef de șantier transpirînd numai pe teritoriul Uzinei „23 August”. Este vorba de inginerul Sebastian Blejan, șeful Șantierului 1, și de inginerul Ion Peleaș, șeful Șantierului 2. Îar reporterul recunoaște că rar i-a fost dat să vadă o colaborare atât de perfectă între constructor și beneficiar. Fiecare își știe problemele lui, dar le cunoaște și pe cele ale beneficiarului, ba chiar și pe ale proiectantului, a cărui seriozitate contează de asemenea. Se pornește cu un „grafic director”, adică un grafic comun, întocmit cu mult înainte de încheierea anului, urmează semnarea de contracte ferme, ceea ce dă posibilitatea partenerilor să-și asigure baza tehnico-materială pentru anul următor. S.R.P., mai precis șantierul în regie proprie, are și el un cuvînt greu de spus, ușurînd mult munca și sarcinile antreprenorului general, care este I.C.S.I.M. De un număr de ani el preia o parte din lucrările acestuia: tot montajul de utilaje, o seamă din amenajările pe spații existente, precum și în clădiri și hale de mai mică anvergură. Așa că, nu e de mirare cum de merg cum merg, adică foarte bine, lucrările de investiții de aici.

Pentru final adăugăm vorbele inginerului Ivan: „Rămîneri în urmă față de ceea ce e planificat n-am avut și nu vom avea. Avem rămîneri în urmă doar față de dorința noastră de a realiza cît mai mult. Nu trebuie să ne mulțumim cu depășiri mici”.

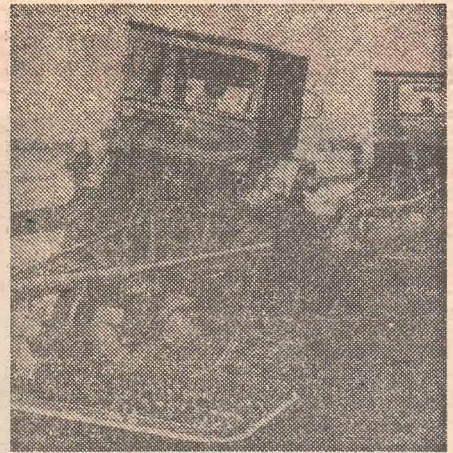
ION PREDOȘANU ■

Tractoare oltenesti

Una din cele mai vechi și de tradiție unități din Craiova este, fără discuție, întreprinderea de tractoare și mașini agricole. Uzina are peste 100 de ani. Mai exact 106. Din acest motiv, la această întreprindere întîlnim cel mai vechi colectiv muncitoresc. Și dacă mergem mai departe, aici s-a creat un important nucleu politic al mișcării muncitorești din Dolj. Pînă nu demult întreprinderea, de ce să n-o spunem, nu avea o personalitate aparte. Era considerată o unitate de reparații: a mașinilor de treierat, a morilor țărănești, tăvălugilor, a preselor de fin, batoze de porumb, tocători de nutret, dispozitive de meliat în și cîneșă, vînturători manuale pentru cereale etc... Este clar pentru toată lumea că respectiva întreprindere, în noua dezvoltare economică, nu era nici pe departe rentabilă. În iunie 1970 s-a hotărît dezvoltarea uzinei în ideea unui nou profil. Așa stînd lucrurile a urmat o lungă și grea perioadă de tatonări, de studii, de organizări. Retransformarea uzinei presupunea, se înțelege de la sine, schimbarea aproape în întregime a tuturor liniilor de fabricație. Anii treceau și soluțiile nu apăreau. Renașterea sa este, pînă la urmă, legată de anul 1974. Luna mai. Atunci a venit în vizită de lucru pentru prima dată în întreprindere secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Atunci s-a născut temeinica idee ca aici să se fabrice tractoare. Tractoare oltenesti. Tractoare de mare putere, prea mult necesare agriculturii noastre. Toate eforturile au fost concentrate în această direcție. În numai un an, în 1975, la o nouă vizită a secretarului general al partidului, era gata primul tip: T.I.H.—445. Tip care la două tirguri internaționale, de la Brno și Zagreb — noul obține medalii de aur. În 1975 se primesc noi prețioase indicații: găsirea de soluții pentru fabricarea

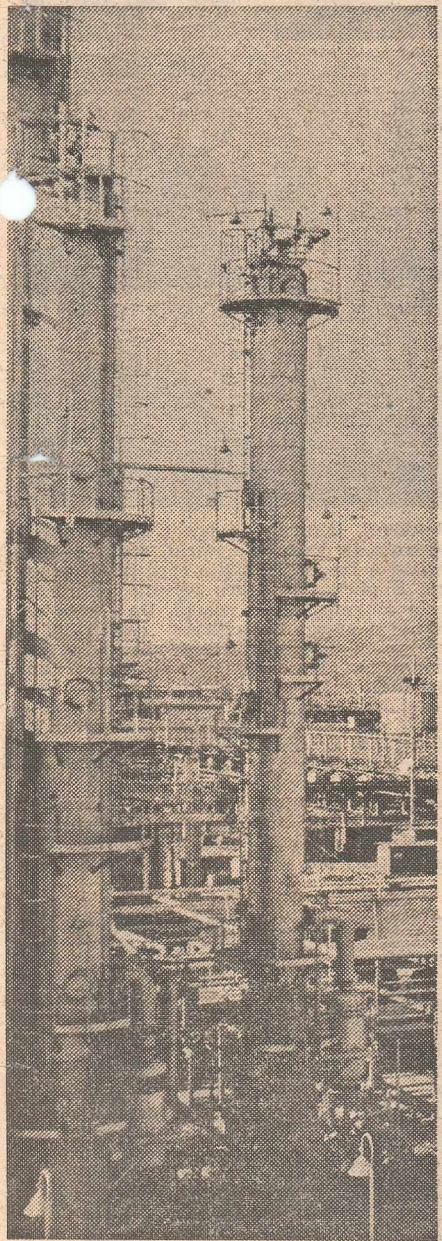
unor tractoare de și mai mare putere. De 180 de cai. Și s-au realizat. În mai multe variante. Tractor agricol articulată, cu încărcătură frontală și cu lamă. În anul 1977 tovarășul Nicolae Ceaușescu întreprinde o nouă vizită de lucru în uzina craioveană. Și cu ocazia acestei noi vizite s-au trasat sarcini care au fost respectate în totalitate de către colectivul muncitoresc de aici. Este vorba de trecerea la fabricația și a altor tipuri de tractoare de 80 de cai putere cu lamă și încărcător frontal — necesare în construcții — și a unor noi mașini agricole de prelucrat solul. Pentru o gamă foarte diversă de lucrări de întreținere a culturilor, de împrăștiat amendamente și îngrășăminte, platforme de adunat câpițe și remorcă-cisternă pe două axe. Așa se face că în momentul de față aici se fabrică 8 tipuri de pluguri și sînt în curs de asimilare încă patru. Este singura întreprindere din țară care produce acest gen de mașini agricole. Vremea a trecut, colectivul s-a rodat, să spunem așa, iar începutul a devenit o obișnuință de zi cu zi.

În momentul de față pe poarta întreprinderii ies zilnic 15 tractoare de mari dimensiuni și între 75 și 100 pluguri. La nașterea unui tractor și a unei mașini agricole robotesc peste 5 500 de muncitori. Și exact ca și țărănul care își iubeste pămîntul și uneltele cu care îl modelează și îl frămîntă, și la întreprinderea de tractoare și de mașini agricole din Craiova, putem spune, muncitorii își iubesc meseria pe care o practică, iubesc rezultatele muncii lor, adică uneltele pe care le dau țărănilor și pămîntului. Poate acesta-i unul dintre motivele pentru care oamenii vin aici de tineri și nu mai pleacă decît atunci cînd ies la pensie. Fluctuația muncitorilor este atât de redusă încît aproape că nici nu se observă. Și fiindcă și cifrele au graiul lor trebuie să spunem că producția fizică a fost îndeplinită anul trecut în proporție de 100,1 la sută, producția netă de 102,7, productivitatea muncii 101,7, planul de export realizat în totalitate, beneficii 100,1 la sută, investiții 117,2. Așa stînd lucrurile întreprinderea craioveană a fost distinsă pentru activitatea depusă în anul care a trecut cu Ordinul Muncii clasa a II-a. Iar tractoarele cu marca de fabricație în Oltenia au adus numai

cuvinte de laudă din multe țări ale Europei. Desigur, încă mai sînt necazuri, încă mai sînt căutări, încă unele repere dau bătăie de cap constructorilor (și implicit, sau mai ales, beneficiarilor!), dar tendința perfecționării acestor tractoare e evidentă. Dacă la început ele costau peste 900 000 lei, multe dintre repere fiind aduse din import, în momentul de față ele au ajuns să coste sub 400 000 lei. Sînt cifre care vorbește de la sine. Sînt cifre care plasează întreprinderea craioveană pe orbita marilor unități industriale din România. Dar oltenii n-au rămas numai la aceste lucruri. Tot aici se fabrică cocs pentru export și s-a dezvoltat și pus în funcțiune, în paralel cu tractoarele și mașinile agricole, o dernă turnătorie de 10 000 de tone pentru autoturismele OLCIT și se pregătește o nouă turnătorie de 50 000 de tone. Desigur că de pe acum întregul colectiv se gîndește la noi rezultate: la obținerea primului loc în întrecerea socialistă. Și cum timpul relativ scurt care a trecut a demonstrat că oltenii de la întreprinderea de tractoare sînt capabili să obțină tot felul de rezultate bune și recorduri — de ce nu le-ar obține și acestea. Gîndurile lor, datorită ambianței, pot deveni în orice clipă realitate...

SORIN POSTOLACHE ■

Zi a unei revanșe ireversibile, 11 Iunie 1948, prin simplitatea și firescul preluării în propriile lor mîini, de către muncitorii țării, a destinului fabricilor și uzinelor în care asudau de decenii, marchează în istoria României contemporane o dată cu profunde semnificații sociale și politice. Ecurile ei mai stăruie în memoria celor ce i-au trăit entuziasmul și răspunderile, dar nu încapă nici o îndoială asupra adevărului că cel mai elocvent ecou al acestei zile istorice este însăși viața noastră de astăzi, cu înălțările și responsabilitățile ei, cu certitudinea și perspectivele ei. La 11 Iunie 1948, uzinele, fabricile, mijloacele de producție, bogățiile subsolului, băncile, societățile de asigurări și mijloacele de transport, toate instituțiile și întreprinderile ce semnificau o avuție împlinită prin energia și vitalitatea unei națiuni, au încetat să mai aparțină unei minorități privilegiate, revenind, cum era și firesc, în stăpînirea celor ce erau în drept să le stăpînească, făuritorilor lor efectivii. Și acest eveniment revoluționar s-a numit naționalizare. Act hotărîtor al revoluției socialiste, naționalizarea a inaugurat calea generoasă a extinderii relațiilor socialiste de muncă și repartiție la scara întregii economii românești.

Desigur, gîndul caută și acestui eveniment repere și preludii în timp. Fiind dintre cei ce nu punem preț pe concepțiile ce susțin inevitabilitatea unei dezvoltări ciclice a istoriei, nu se poate să nu luăm în seamă totuși anume coincidențe, revelatoare pentru puterea unui popor de a-și ridica pe trepte mereu mai înalte aspirațiile. La 11 Iunie 1948, ziua naționalizării, se împlinea un veac întreg de cînd domnitorul Bibescu, tot la București, și tot într-un moment de cumpănă, era nevoit să accepte o constituție impusă de o națiune entuziastă și iremediabil cuprinsă de febra înnoirilor fundamentale. Un veac întreg, alăturat altor veacuri de zbucium și de speranță, la capătul cărora izbînda consacra mereu o privilegiată vocație: vocația progresului. Întregind cu puterea economică tinăra putere politică a clasei muncitoare, actul naționalizării s-a dovedit a fi un sever examen în primul rînd și, apoi, o faptă care statuta un răspuns specific și adecvat unei cerințe a progresului social românesc. Și nu întîmplător naționalizarea a fost unul dintre actele cele mai minufios pregătite din întreaga istorie de lupte și victorii, de pînă atunci, a Partidului Comunist Român.

Am așternut pe hîrtie cuvintele un examen sever și trebuie să le justificăm. Într-adevăr, dacă luăm în considerație faptul că un întreg și imens angrenaj, de care depindea bunăstarea imediată și viitoare a națiunii, se cerea reorientat

peste noapte, într-un spirit profund și incontestabil justitiar, dar la limita unui risc implicat, și tot ar fi suficient pentru generațiile noi ale țării să realizeze dimensiunea veritabilă a actului revoluționar care s-a consumat în urmă cu trei decenii și jumătate, la 11 Iunie 1948, într-un ceas decisiv al României contemporane. Și istoria, de fapt, nu a săvîrșit marele ei pas înainte chiar peste noapte, ci la lumina zilei, cu asentimentul și sprijinul întregului nostru popor. În prealabil, o comisie centrală de partid și o comisie tehnică, instituite în vederea desfășurării și coordonării acestei acțiuni fără precedent, au inventariat amănunțit bunurile, valorile și capacitățile întreprinderilor industriale particulare și au inspirat totodată viziunea necesară conducerii lor de către noile cadre ce urmau

11 Iunie 1948

Naționalizarea, o poartă spre viitor

să preia, într-un context de puternică emulație patriotică, responsabilitățile economice ale țării. Curînd, agenda politică a timpului a înregistrat la loc de cinste plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român din 11 Iunie 1948, care a hotărît în unanimitate trecerea neîntîrziată la îndeplinirea actului naționalizării, act a cărui pregătire tehnică și psihologică fusese recent încheiată. În sfîrșit, la nivelul forului legislativ suprem al țării, a fost prezentată expunerea de motive la proiectul de lege pentru naționalizarea întreprinderilor industriale, miniere, bancare, de asigurări și de transport, după dezbaterile cărui, în aceeași zi, Marea Adunare Națională a votat Legea nr. 119. Au fost trecute atunci în proprietatea definitivă a statului român 8894 întreprinderi particulare cu cele mai diverse profile. Ceea ce nu însemna, dacă judecăm lucrurile temeinic, decît că 8894 oameni ai muncii, la lumina zilei, în numele a milioane de truditatori asemeni intru toate lor, au preluat frînele economice ale țării. Toată îndrăzneala și clarviziunea lor din acei ani fiind armată de înțelepciunea colectivă acumulată și

sedimentată în ideologia și programele de acțiune ale Partidului Comunist Român, instalat pentru todeauna la cirna destinelor României.

Insemnătatea acestei fapte mari și cutezătoare a verificat-o însuși timpul trecut de atunci. „Naționalizarea — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului nostru, președintele României socialiste — a deschis o etapă nouă a relațiilor de producție din țara noastră, a dus la lichidarea marii burghezii industriale și financiare, la crearea unui puternic sector de stat în economie, a permis trecerea la conducerea planificată a economiei naționale”. Evoluția realizată în etape cumpănite cu înțelepciune și împlinite cu abnegație în realizări care au schimbat din temelii chipul și puterile țării. Incît, peste anii care au trecut, momentul naționalizării se înscrie în istoria poporului nostru asemeni unui prag peste care, o dată trecut, acest popor a înțeles că uneltele din mîinile lui trebuie să rămîină ale lui și numai ale lui.

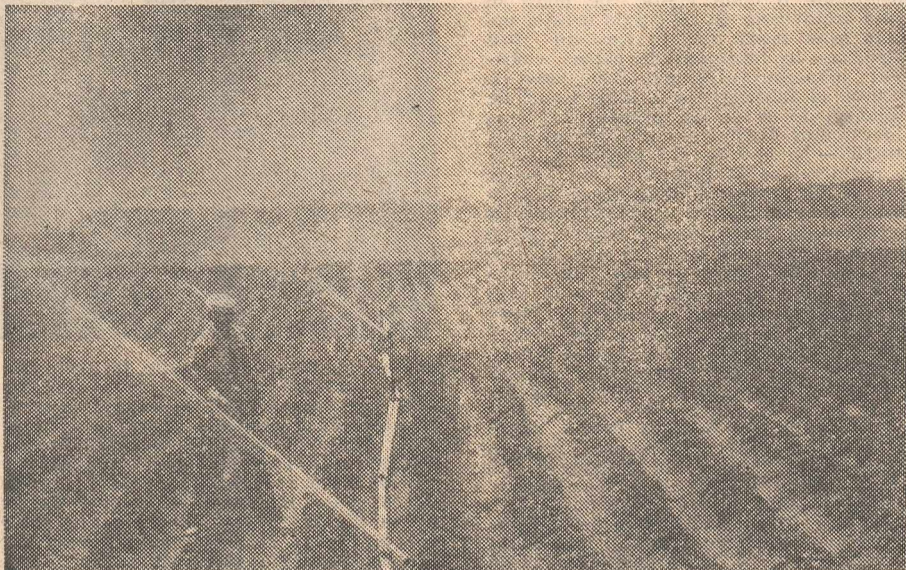
În urmă cu un an, expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu „Cu privire la stadiul actual al edificării socialismului în țara noastră, la problemele teoretice, ideologice și activitatea politică, educativă a partidului a conturat un tablou de o pregnantă elocvență al treptelor parcurse de poporul român în condițiile modului de gîndire și conștiință socialistă al orînduirii noastre. „Socialismul este opera maselor populare, a oamenilor muncii, a poporului — a arătat cu acest prilej tovarășul Nicolae Ceaușescu —, el se construiește cu poporul și pentru popor. Socialismul este opera conștientă a clasei muncitoare, a maselor populare, a poporului, care își făurește în mod conștient, în conformitate cu cerințele dezvoltării sociale, propria istorie, propriul viitor. Nu trebuie să uităm nici un moment că tot ceea ce am realizat în dezvoltarea socialistă a țării este rodul muncii pline de abnegație a clasei muncitoare, a țărănimii și intelectualității, a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, a întregului popor. De aceea, în realizarea Programului partidului trebuie să facem totul pentru a asigura rolul conducător al clasei muncitoare, participarea conștientă a poporului la făurirea comunismului”.

Între clipele care au deschis o asemenea perspectivă tonică, naționalizarea din 11 Iunie 1948 reprezintă un moment decisiv. În focul ei s-au fortificat conștiințele muncitorești, asigurîndu-și accesul la responsabilități inaccesibile pînă atunci și, în focul ei, totodată, s-au făurit condițiile primordiale ale exercitării democrației muncitorești socialiste.

MIHAI PELIN ■

Irigațiile și recoltarea

Starea de veghe și starea de acțiune în agricultură

● Forța mecanizată a agriculturii este în stare să recolteze și să transporte zilnic grâul și orzul de pe o suprafață de 270 000 ha.

● Combinatele au intrat deja în holde și seceră primele hectare de orz.

● Pământul continuă să stea sub semnul lipsei de apă și oamenii fac tot ce omeneste este posibil să-i dea ce este al lui, adică apa de care au nevoie plantele pentru a se dezvolta în condiții normale și pentru a nu pierde recoltele frumoase la care sperăm.

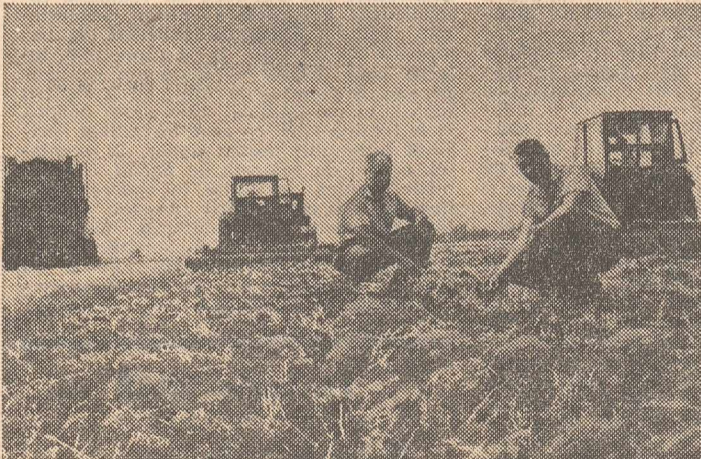
● De starea de veghe și starea de acțiune concertate a tuturor oamenilor din agricultură, și nu numai a lor, depind în acest an, mai mult ca în oricare altul, recolta noastră, piinea noastră.

● În aceste momente, nici un efort nu mai poate fi considerat în rezervă. Cu toate forțele unite, toți oamenii țării să ajutăm pământul să ne ajute, să-i dăm ce are nevoie.

Se anunță vremea secerișului și primele combine au intrat deja în lanurile de orz pregătindu-se și de primele recolte de grâu din zona Oltului, a Doljului și a Dobrogei. Intreaga suflare din agricultură se află acum într-o stare de așteptare fecundă, pe de o parte a ploilor care întârzie și pe de altă parte a momentului de vîrf în care urmează să intre în recoltele care dau în pîrg. Nimeni nu stă, evident, cu mâinile încrucișate, nimeni nu așteaptă minuni în condițiile în care cimpurile roditoare în alți ani ale țării rămîn în continuare fără ploi și cu starea de umiditate a pământului mult sub nivelul limită. Se dă o bătălie extraordinară pentru fiecare strop de apă, sînt chemate la contribuție cele mai ingenioase minți din unități agricole, din sate, din comune, pentru a pune la punct sistemele cele mai eficiente de hrănire a solului cu apa necesară plantelor în acest miez fierbinte de vreme în care au început deja să cadă frunzele ca într-o lună prelungă de toamnă. Pe de altă parte, în aceste zile fierbinți procesul de coacere al orzului și al grîului e foarte rapid și trebuie calculat cu mare precizie momentul intrării combinelor în lanuri, în așa fel încît să nu se piardă nimic din recolta acestui an, să nu se scuture nici

un fir de orz sau de grâu, să nu rămînă necules nici un bob.

Insuflețitoarea chemare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al

partidului nostru, lansată la ultima conferință de lucru de la C.C. al P.C.R. a dat rod printre oamenii muncii de la sate care au înțeles că de modul în care vor

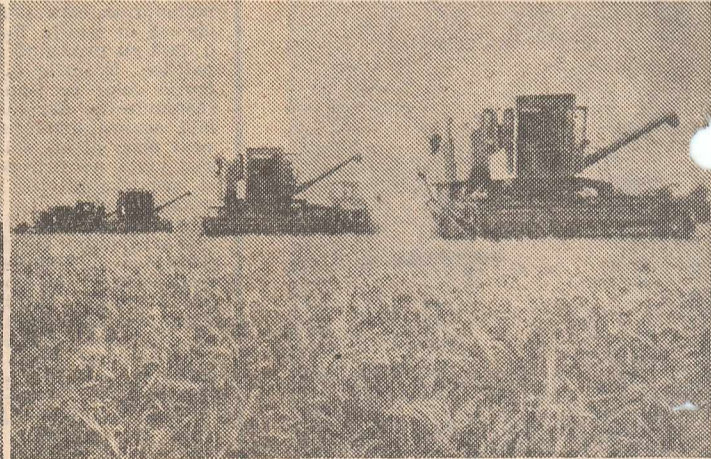
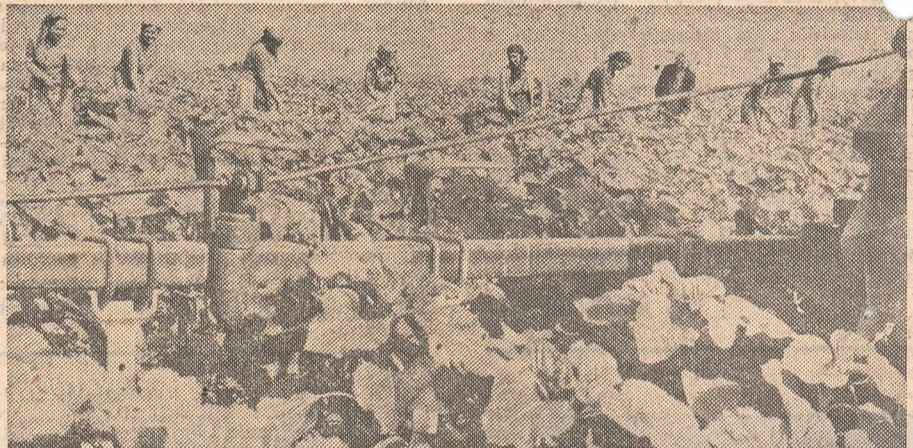
acționa acum, în aceste zile de arșiță, de modul în care vor iriga culturile și vor reculege recoltele la timp depinde piinea noastră cea de toate zilele. „Avem tot ce este necesar — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu la consfătuire — și trebuie să se ia toate măsurile în vederea stringerii în cel mai scurt timp a recoltei, fără nici o pierdere. Dacă acest lucru e valabil în general, anul acesta, această problemă are o însemnătate deosebită. Trebuie să nu lăsăm orzul sau grîul să ajungă la o coacere excesivă, ci să le stringem în pîrg, pentru a evita orice pierdere. Să luăm toate măsurile pentru a strînge recolta pînă la ultimul bob, în așa fel încît să asigurăm ca întreaga producție să fie culeasă și depozitată în mod corespunzător”. Indemnul acesta ne amintește faptul că la această oră întreaga forță mecanizată a agriculturii este în stare să recolteze și să transporte zilnic grîul și orzul de pe o suprafață de 270 000 de hectare, ceea ce înseamnă că la orz recoltatul s-ar putea încheia în 4 zile iar la grâu în 6 pînă la 10 zile. Momentul ideal de recoltare și depozitare urmînd a fi stabilit pe zone, în funcție de gradul de coacere al recoltelor și de aria geografică și climatică.

Prin urmare, în aceste zile combinele au intrat deja în holde și seceră primele hectare de orz. Dar în același timp țara trăiește încă sub semnul lipsei de umiditate din sol. Pământul cere apă și oamenii fac tot ce este omeneste posibil să dea pământului ceea ce este al pământului: adică apa de care au nevoie plantele pentru a se dezvolta în condiții bune și pentru a nu pierde recoltele frumoase ne care ni le-am propus. Soarele arde dogoritor și procentul de umiditate din sol este din ce în ce mai scăzut, sub nivelul de alarmă. Astfel încît în aceste zile agricultorii țării și nu numai ei, oameni ai muncii din industrie, elevi și studenți, parti-

troler în stație plutitoare de pompare a apei spre lanuri și grădini. Pretutindeni unde alergi în aceste zile întâlnești bărbați și femei, tineri și tînere, copii acționînd cele mai neașteptate metode de irigații și mai ales de udat plantele la rădăcină, fără să se facă risipă de apă și ținînd cont de perioada de vegetație a fiecărei plante. Ultimii ani ne-au învățat să folosim fiecare palmă de pământ, să nu risipim nici o fișie cit de mică de teren arabil, să exploatăm intensiv toate zonele agricole, chiar și pe cele situate la mari înălțimi. Dar acum fiecare strop de apă este important în bătălia, oarecum anacronică pentru acest secol cu atîtea promisiuni de ameliorare a efectelor climatice și meteorologice prin care ne-am propus să temperăm natura și să o modelăm după necesitățile noastre. Apelăm la metodele cele mai simple ca să dăm apă culturilor, găsînd timp de tras concluzii din întârzierile celorlalți ani destinați încheierii sistemelor de irigații complexe, din neglijarea construirii canalelor și conductelor pentru irigații deși trăim într-o zonă cu un climat temperat dar cu neașteptate răsturnări meteorologice.

La recenta consfătuire de lucru de la C.C. al P.C.R. s-a stabilit, printre altele, irigarea pînă în anul 1985 a cel puțin 4 milioane hectare pentru ca în anul 1990 să ajungem la 6 milioane hectare. Ceea ce înseamnă un program complex de investiții și de lucru efectiv, fără amînări și restanțe în funcție de modul în care bate vîntul sau arde soarele. Aceste irigații vor trebui realizate în orice condiții pînă în anul 1990 pentru ca apa să nu mai constituie o problemă de alarmă și improvizații în agricultura noastră.

La ora la care scriem aceste rînduri, din Cîmpia Banatului pînă în Bărăgan și Dobrogea, pe întinderile fertile din sud-

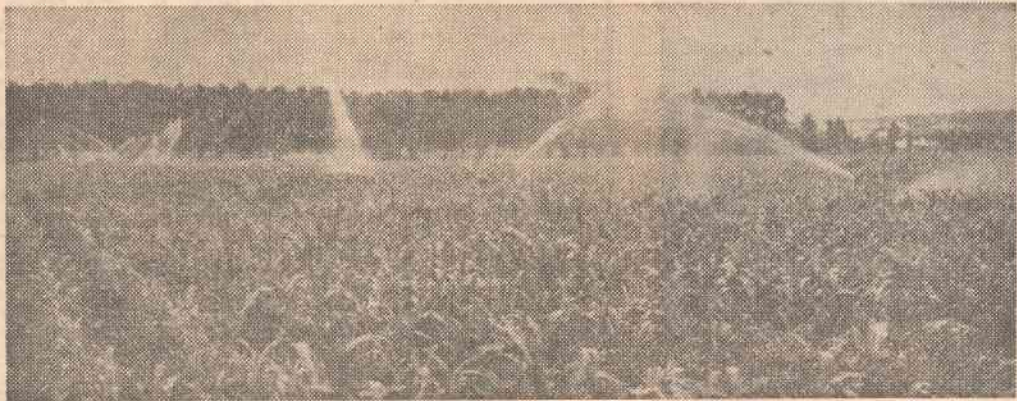

cipă la acțiunea de hrănire a pământului cu apă, ca într-un urias șantier de hidroameliorații. Adevărul este că au apărut în aceste zile cele mai neașteptate soluții de irigații rapide. Unii au transformat un sistem de desecări în inversul său, în sistem de irigații printr-o ingenioasă soluție inginerască, alții au construit o centrală eoliană, o moară de vînt care pune în mișcare un sistem de irigații pe câteva hectare, în altă parte a țării se folosește, mai ales în gospodării, roata grădinarului pentru care s-au elaborat și proiecte publicate în ziare, cineva a dat ideea salvatoare, dar aflată la îndemîna oamenilor, de a folosi valea din apropierea satului, prin cădere, în irigarea culturilor imediate, undeva a fost transformat un tanc pe-

Moldovei, lanurile de orz și-au schimbat culoarea în galben și auriu, semn că secerișul a început. Bătălia care se dă acum este importantă pentru recolta anului acesta amenințată de secetă. De starea de veghe și starea de acțiune concertată a tuturor oamenilor din agricultură, și nu numai a lor, depind în acest an, mai mult ca în oricare altul, recolta noastră și bogăția noastră. E vorba, în prima etapă, de un scurt răstimp concentrat în câteva zile de muncă intensă și fără răgaz pentru recoltarea orzului și a grîului de pe 3 milioane de hectare! În acest moment nici un efort nu poate fi considerat prea mare cînd e vorba să stringem și să punem la adăpost, pentru celelalte anotimpuri ale vieții, piinea țării.

Fotoreportaj de ADRIAN DOHOTARU

flacăra

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Poezii ■ Interviuri ■ Note ■ Cronici ■ Eseuri ■ Poezii ■ Interviuri ■ Note

ANDREI BLAIER:

**„Încerc să fiu un lucid,
să mă privesc pe mine în această
lume frământată de întrebări“**

— Ne-am înțeles că acest interviu îl batem direct la mașina de scris, Andrei Blaiier! Ai venit târziu, cu mult după ora programată — de ce? Mi-ai arătat un pașaport, pleci? — Fii atent, bat la mașină totuși, așa cum am convenit!

— Am întârziat, pentru că am avut o ședință a... (și scoate haina, o pune în cuier la intrare, revine în încăpere, e ușor agitat). Am avut o ședință de birou, a secției de regie film, și ședința asta s-a prelungit nesperat de mult! Înțelegin-mă că am întârziat, unul dintre regizori... a adus cu mașina la tine. Pașaportul îl am în buzunar, este doar pentru o săptămână, din păcate... Din păcate nu e o treabă anume, ci doar, așa, ca să mă odihnesc.

— Unde?
— În străinătate. Este primul concediu pe care-l iau de trei ani încoace, pentru că — ce faci, chiar bați totuși?! — pentru că sînt solicitat acolo.

— Ești într-adevăr atât de solicitat?
— Da, foarte... te rog să bați și chestia asta! Mă și autosolicit, dar sînt și amestecat în fel și fel de activități.

— De pildă?
— Fac filme; mă ocup de cinematori; am fost ales de către colegii secretar al secției de regie; sînt secretar al organizației de partid producție-film din Buftea; sînt membru al Comisiei cinematografiei...
— De cînd faci film, Andrei Blaiier?

— (o scurtă pauză, privește) Văd că ai aici „ISTORIA“ lui Călinescu... de unde ai făcut rost de ea?!

— Lasă asta: **DE CIND FACI FILM, Andrei Blaiier?**

— Stai, dom'le, puțin... păt. uite ce scrie aici... (a răsfoit impresionant volum, se apleacă la paginile 773-778: fotografia copilului lui C. Ardeleanu, „Viermii pămîntu-

lui“...și îmi citește: „Sora scriitorului, Ana, se căsătorește cu un muncitor tăbăcar Gheorghe Blayer, copiii fiindu-i de asemenea muncitori.“ Acest Gheorghe Blayer a fost bunicul meu, iar unul dintre cei șapte copii ai săi — timpilar de meserie — tatăl!

— Andrei Blaiier, totuși: **DE CIND FACI FILM?**

— Din 1956. Anul în care am absolvit institutul. Am avut șansa ca filmul pe care-l pregăteam pentru examenul de diplomă să fie preluat de către Studioul „București“ și să vadă lumina marelui ecran. Dar nu fără peripecii: în ziua premierei, mergeam cu părinții mei spre SCALA, am văzut în oraș doborîndu-se panourile ce prezentau filmul... Filmul a reapărut după trei luni, la un alt cinematograf de vîrf, ca în slăgărul acela: „de ce-ai venit, de ce-ai plecat...?“ N-a fost

modificat cu nimic! Am întrebat pe conducătorul de atunci al cinematografului românesc, tovarășul Brătucu, de ce-a fost oprit filmul? Sau, de ce i s-a dat drumul?! Pentru că undeva s-a greșit: ori fusese interzis, ori, de ce i s-a dat drumul fără modificări?! Acel film se numea: „ORA H“. Il mai îți minte?

— Unde te-ai născut, Andrei Blaiier?
— În București, în cartierul ăsta, Celențina, în care locuiești tu acum; arăta cu totul altfel pe vremea cînd locuiam eu aici.

— Chiar... aici?!
— Am locuit în acest cartier pînă ce am terminat „ORA H“, deci pînă pe la... 23 de ani. Primele filme le-am văzut la cine-

(Continuare în pagina 15)

HORIA PATRAȘCU ■

La o expoziție din Muzeul satului

Sîntem dintre cei care cred că Muzeul satului își ajunge sieși. Cum să nu-și ajungă sieși, legitimindu-și menirea și rosturile prin simplul fapt că există, un muzeu al satului românesc care, de fapt, e un mare și unic sat, un sat-muzeu al românilor, adunînd pe cîteva zeci de pogone toată țara cea veche de pluguri și păstori! O țară cuprinsă aici în rîșcarea ei milenară, în brazdele pe care le-au tras transumanțele din Carpați la mare — aceste măiestre punți care au dat neamului nostru unitatea de teritoriu și spirit. E o idee ce crește aici, observă cineva, pretutindeni, de la primul stîlp bătut în munții de miazănoapte, de la prispa înaltă a casei de Gorj sau de Argeș, pînă la acoperișul casei de lemne care repetă, în relieful său, amintirea muntelui de la obîrșie, dînd întregului unitatea de armonioasă ființă, de casă unică a unui întreg popor.

Cum să nu-și ajungă sieși acest impresionant monument de etnografie și istorie socială, unic în lume la vremea întemeierii, gîdit de ctitorii lui, în frunte cu Dimitrie Gusti, aici, în inima țării, pe acea Via Sacra a românilor ce se deschide, pe sub Arcul de triumf, către Calea Victoriei, încorporînd mindrii noastre istorice, mindrii noastre moderne, cealaltă istorie, cea autentică și originală, cea arhaică, din care de fapt venim! Celor jigniți cîndva de „țărănișmul“ din centrul urbei, jigniți de fapt de originea noastră, timpul le-a dat răspunsul lui. Timpul, de aproape cinci decenii, trece pestearele sat-muzeu fără să-l vătăme, acest sat-templeu al nostru rămînînd (trebuînd să rămînă!) teafăr prin anotimpuri, ani și epoci, asemenea sufletului satului românesc, asemenea milenarelor lui zestre istorice. O zestre care e, poate, cea mai de preț a ființei noastre, este suprema-i atestare de noblete, la fel de importantă, dacă nu și mai importantă decît Columna Traiană, Columna însemnînd pentru noi doar obîrșia, Muzeul satului însemnînd dănuirea. Adică actul nostru existențial, adică istoria noastră, nu numai străveche, dar și continuă, nu numai continuă, dar și mare, tulburător de mare și de frumoasă, închegînd — prin operele meșterilor țărani coborîți prin veac din toate zările țării — o civilizație care, gîndindu-te cum și cînd a fost făurită, sub ce vremuri de foc și risipă, face să îți se taie răsufărarea. Ele, aceste opere, prin exemplarele lor, cele mai grandioase (peste 300 de monumente arhitectonice, adunînd între pereții lor peste 30.000 de obiecte de artă rustică), se află astăzi aici, în acest sat-muzeu, în acest sat-templeu al românilor.

Pășind aici, pe bătrînele ulițe împodobite cu iasomie și stînjenei, simți, precum Blaga, că inima îți zvîcnește mai rar, ca și cum nu ți-ar bate în piept, ci adînc în pămînt, undeva...

N-am fi amintit aceste adevăruri de mult știute, dar care nu vor înceta nicînd să ne tulbure, dacă, de la un timp, n-ar fi căpătăt, s-ar părea, un staniu credit ideea că marele sat-muzeu al românilor nu-și mai ajunge sieși, că pereții săi prea grei de artă nu mai izbesc retina vizitatorului, că vizitatorul, în aceste circumstanțe, trebuie tras afară de minecă, sedus (sau șocat?) prin alte imagini decît cele aparținînd satului românesc, veșniciei și artei lui. Desigur, așezarea unor valori străvechi într-un cadru nou, în rimă cu sensibilitatea contemporană, sau, invers, reînvierea cadrului cu ajutorul unor valori ce răspund mai prompt aceleiași sensibilități sînt operații care se fac, la ceasul de față, pretutindeni în lume, deseori cu succes. Dar la Muzeul satului se întimplă, ni se pare nouă, altceva.

O expoziție de artă plastică intitulată „Locul, faptă și metaforă“ a depus în aceste zile, pe ulițele și în casele-monumente ale muzeului, mai multe lucrări, majoritatea semnate de tineri artiști, cu gîndul (scris negru pe alb în caletul expoziției) că „vecinătatea capodoperelor arhitecturii populare românești nu poate decît să servească, să pună în lumină talentul și sensibilitatea artiștilor contemporani“. Ce a rezultat?

A rezultat, după opinia noastră, o imagine inversă, un efect contrar scopului anunțat. A rezultat nu punerea în lumină a operelor moderne, nici măcar acea (neanunțată, dar desigur intenționată) relație de reciprocă valorificare, în che-narul aurit al tradiției, între creațiile anonimilor meșteri din veac și demersul decorativ al artiștilor contemporani. A rezultat, cum spuneam, un efect care contravine, s-ar zice, scopului, a rezultat splendoarea și unicitatea artei populare românești, în strident contrast cu lucrări

(Continuare în pagina 16)

ILIE PURCARU ■

Noua frontieră a sufletului uman Extemporal

Ce ai înțeles din romanul *Vacanța*, al Mariei-Luiza Cristescu? Elevul Stănescu Hristea Nichita scrie:

Romanul *Vacanța* scris de unul dintre cei mai importanți scriitori ai noștri contemporani, Maria-Luiza Cristescu, are două personaje principale din care unul și cel mai important compus din doi, stîrnind în sufletul meu bucuria dialogului. Iar al doilea este compus nu numai din unul care reprezintă o uimitoare ființă suprapunînd realul imagină.

Primele două personaje care sînt un singur personaj, cu mirare intră în dialog cu al doilea care nefiind apt de replică se stinge discret în decursul eposului.

Romanul *Vacanța*, prin sesizarea unei logici umane aduce o bucurie sufletească și pură celui care muncеște mult mai întil și abia după aceea are dreptul să se pronunțe asupra muncii cu dreptatea muncii.

Am citit acest roman cu nespusea bucurie pe care o ai atunci cînd îți regăsești sufletul impersonal și drept al unei idei mărețe.

Am plecat din clasă emoționat în timp ce profesorul meu de limbă și literatură română și-a întors capul brusc spre mine și s-a uitat în ochii mei; incurajator.

Îi mulțumesc Mariei-Luiza Cristescu pentru privilegiul de a-i citi cu dor încă o dată romanul.

NICHITA STĂNESCU ■

A doua carte cu prieteni

De la Matelu povestire

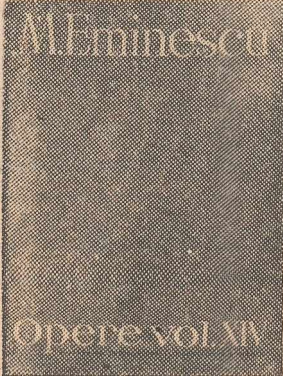
Să zicem că printre atâtea lucruri serioase ne-am apuca într-o zi să facem și o năzdrăvănie, ne-am apuca, adică, să reconstituim Arnoteni, vechii Arnoteni. Ei bine, cum nu mai sînt pe lume Ion Barbu și Tașcu Gheorghiu și chiar nea Aurel Baranga, eu unul l-aș numi arhitect și constructor numai și numai pe Radu Albala. Și duminică o lacrimă pustie, mă voi explica. Bătrîne vești de la Moldova, scriu cu carne de piersică, lscat de pe neînvinele străzi ale Brăilei, că Radu Albala e scrîntit întru slava Bucureștilor în vremea cînd timpul avea trup și ființă de hagealfeuri. Azi, dau, ca să-mi fie mereu aproape numele Domnului, o priocă de cai, o priocă de somni și o priocă de scrumbii și mă jur cu burta luminată de lună, cu spatele lipit de scîndură, cu valuri sparte în urechi, cu gînduri de secătură, și mă aplec și sărut pămîntul amar, al naibii să fiu — că Radu Albala mi se pare a fi superbul, melancolic și norocoasa împerechere dintre nuc și salcie, marele stol de melancolii, trei zile sub vișni cu vișine ca pipe-ru, îndepărtatul și învinsul Pașadia. Asfințesc căruțele pe dealuri și închipuirea mea în nămolul trecutului — Pașadia merge, în fiecare zi, cu suferența la cantina Fondului literar ca să-și ia porția de vitregie contemporană. Și nici nu costă mult: 17 leușteni porția. Jocul zellor și-al întimplării, Radu Albala e semănător de datini ortodoxe. Eu, care am păstorit lespezi de albine și roiri de zăpezi și mi-am rupt destul la fîntînă ca să scot apă de lemn și am auzit cîni lătrînd în gutui, sînt dator să declar că, după Eugen Barbu, Radu Albala a scris cele mai frumoase povestiri întimplabile în conacele boierești. Într-o comună gri, dintr-un județ albastru, unde destinul pune la cale lovituri de colivă, Radu Albala intră mereu sub pecetea unor taine, deslușește năluți, coacăze negre, agrife roșii, friguri născînd cocori ce n-au fost niciodată, — vedenii, tîrguri de romaniiță, întimplări visate, șapte rațe albe și una neagră, o ploale, un dans noptatec — a plouat, a fost furtună, salcîmul din fundul armanului și-a rupt jungietura gîtului, plopii sînt țărnișii depărtării, al speranței și al iluziei — intră, cară biserici pe umeri, sigiliu de slavă și pierdere ascunsă-n risipiri, risipiri.

Radu Albala este un fel de București care, poate (și ar fi ticălos pentru Dumnezeu să fie adevărat) nici n-a existat. Dar a existat, trăiește în noi, îl simțim, e impulsiv și demonic. Există! Radule, bate marginile, că eu bat mijloacele.

FĂNUȘ NEAGU ■

Carte eveniment

M. Eminescu, „Opere“ vol. XIV

In materie de editare integrală a operei lui Eminescu, pragmatismul atât de bine chibzuit al cercetătorilor de la Muzeul literaturii române merită toată admirația. Marea lecție a ceea ce a inițiat și a dus la îndeplinire până într-un punct Perpersicius le-a fost de folos în toate privințele. Dacă un volum (să zicem, cel de-al X-lea) nu este gata sau nu poate fi momentan editat datorită cine știe căror circumstanțe, se trece, iată, la publicarea toamăi celui de-al XIV-lea. Iar dacă, în prealabil, și pentru acesta unele texte nu puteau fi pregătite în toate privințele de colectivul editorial de la muzeu, se apelează la competența colaborare externă a lui Gheorghe Mihăilă și a Amitei Bhoșe. Așa, lucrul înaintea spornic și e de relevat că, procedând astfel, cei din inimos colectiv au reținut ce trebuia din experiența și gândurile mai tirzii ale lui Perpersicius, căruia toți îi sint elevi și continuatori. E vorba, anume, de faptul că întemeietorul „ediției critice integrale”, înțelegând de la o vreme că viața unui singur om nu-i de ajuns pentru a o duce la capăt, a sfârșit prin a-și asocia un număr de tineri în care întrezărea și talent, și aplecare spre ceea ce a fost incomparabilul lui spirit benedictin, inițindu-i în cele ce el învățase pe cont propriu vreme de multe decenii. Așadar, precum cer tot mai frecvent marile întreprinderi ce țin de spiritul secolului nostru, de la robinsonadă fie și de proporții, de o singulară frumusețe, la munca efectuată în spirit de echipă, — iată o soluție de a cărei viabilitate ne-au și convins rezultatele de până acum în materie de editare a întregii opere eminesciene.

Recentul volum al XIV-lea cuprinde majoritatea traducerilor „filozofice, istorice și științifice” din manuscrisele eminesciene, precum și primul tom al **Fragmentelor din istoria românilor** de Eudoxiu Hurmuzachi, tradus de poet în perioada concediului din 1878 și apărut la „Socec” în anul următor. În afară de acest text, mai e de menționat că — exceptând **Gramatica** și **Vocabularul** sanscrit ale lui Franz Bopp, precum și unele crimele de traduceri cu conținut miscelaneu — mare parte din ce-și tălmăcise Eminescu pentru sine, în manuscrise, s-a tipărit anterior de către diferiți editori așa cum se și menționează cu toată probitatea în **Comentariile** critice de la sfârșitul prezentului tom. Cu toate acestea, volumul e departe de a fi o simplă reeditare. Publicările dinainte erau defectuoase în măsură variabilă, în această privință excelend ce s-a inclus cu anasina în ediția apărută la Iași în 1914. De aceea, pe linia rigorii și a meticulozității instituite de Perpersicius, meritul lui Petru Creția și al Aureliei Creția e de a fi stabilit majoritatea textelor și a variantelor aferente după manuscrise, cu toată acribia, — puține lecțiuni mai avind a suscita îndoiele și controverse. Cu aceeași rigoare și cu competența pe care o cerea un asemenea tărîm dificil au procedat Gheorghe Mihăilă, în cazul textului tradus de Eminescu din **Manualul de limbă paleoslavă** al lui Leskien și al comentariilor ce se impun, respectiv — Amitei Bhoșe, care a descifrat și a comentat traducerea eminesciană din **Gramatica limbii sanscrite** a lui Bopp. Pentru celelalte texte, aparatul critic lămuritor a fost întocmit cu toată scrupulozitatea și cu pertinente observații personale de către Dimitrie Vatamaniuc și Anca Costa-Foru. Un cuprinzător studiu introductiv despre **Biografia intelectuală a lui M. Eminescu**, depășind cu mult — cum se cuvenea — și integrând sugestiv datele oferite de textele din prezentul volum în ansamblul culturii poetului, a publicat în fruntea acestui tom Al. Oprea, coordonatorul ediției.

Pentru cercetările eminescologice ulterioare, volumul acesta de 1.063 de pagini este inestimabil. Aproape toate textele incluse aici, fiecare în genul său, arată — fie și publicate postum — cit a contribuit Eminescu, alături de Maiorescu, la instituirea **metodei** potrivite pentru mlădieirea limbii române după cerințele celor mai înalte abstracțiuni, ale problemelor de cea mai mare specificitate ivite într-o ramură de cercetare sau în alta. Textele, devenite publice cu o mai mică sau mai mare întârziere, pot să intereseze prin sine în măsură variabilă, însă modul de a le încetățeni prin mijlocirea limbii noastre va putea fi mereu un prilej de multiple reflecții. Pe de altă parte, starea de umire se întrece cu aceea de reflecție, cînd bați de seamă cită unitate latentă e în alegerea și tălmăcirea unor texte atât de variate, aparent atât de eteroclitice, dar în fapt de complementaritate fără greș a manifestărilor naturii celei mari. Într-atît e de adevărat că geniul n-ar fi recunoscut drept ceea ce este, dacă n-ar ști să ni se impună ca o voce parcă nemijlocită a naturii.

GEORGE MUNTEANU

SPECTACOLE

Ateneul român: o seară de neuitat

Recent, Filarmonica „George Enescu” ne-a oferit un eveniment cultural de excepție prin programarea monumentală simfoniei **Faust** de Liszt sub bagheta inspirată a tinărului dirijor Răzvan Cernat. Venind parca în prelungirea anului comemorativ Goethe, reînălțarea cu această lucrare muzicală în care și-au dat mina întru eternitate un titan al poeziei și un titan al muzicii a însemnat un fericit prilej de redescoperire și redimensionare a unei capodopere de o fascinată frumusețe și profunzime de idei. Pornind de la o solidă platformă culturală (condiția interpretului cultivat, condiția intelectualității, iată una din cheile eterne ale marii arte), geniul lui Franz Liszt a concentrat în fraze muzicale de o fulgurantă noblete mitul faustic. Simfonia sintetizează imaginea omului modern, sfîșierea spiritului european prins între impulsurile contradictorii ale acelei ecuații existențiale atât de subtil explicate de Ștefan Aug. Doinaș în prefața la antologia lui versiune a lui Faust „Faust + Mefistofeles = Mefistofeles”. Iar în plan strict muzical, părintele simfoniei programatice, despărțindu-se de epoca lui, inova aici cu o uluitoare capacitate reformatoare a armoniei și cu un extraordinar suflu modern care îi anunța deja pe Wagner, pe Mahler și pe Strauss. Și totuși, asupra lui Liszt a apăsut nu o dată nedreapta etichetă a „romantismului de uet”...

Este meritul dirijorului Răzvan Cernat de a fi știut să înfrîngă prejudecățile și de a fi avut curajul să readucă în actualitate simfonia **Faust** (ultima dată ea a fost interpretată la București în 1965 de către Roberto Benzi) și de a ne-o fi oferit-o în versiune integrală dirijind fără partitură, în ciuda dimensiunilor ei fluvii și în ciuda neobișnuitelor dificultăți de concepție și de construcție presupuse de nenumăratele schimbări de atmosferă ce trebuie pregătite, doze și integrate unei atmosfere generale. Am admirat la Răzvan Cernat capacitatea de a stăpîni acest material vast, nu la modul livresc ci pătrunzîndu-i articulațiile pentru a sugera fiorul tragediei. Cu rigurozitate intelectuală și putere reflexivă, el a ordonat discursul muzical într-o construcție logică și echilibrată, dar totodată ne-a dat o interpretare incandescentă, de un tumultuos romantism în partea întâi, de un lirism temperat de luciditate în partea a doua, în timp ce în partea a treia, diabolismul lui Mefisto a fost privit cu ironie, printr-o gestică fantastă.

Temperamental și energic, Răzvan Cernat s-a bucurat și de adeziunea totală a orchestrei vădită pe întreg parcursul concertului, în concentrarea fidelă a instrumentiștilor, care în final l-au aplaudat îndelung, împreună cu întreaga sală. Incluziunea în repertoriul unui tinăr dirijor a unei piese de asemenea anvergură și rezolvarea ei cu brio deschide porțile spre o carieră de vîrf. Numele lui Răzvan Cernat se înscrie, alături de celele ale lui Cristian Mandeal și Horia Andreescu, în rîndurile noii noastre pleiade de sefi de orchestră de primă mînă.

După 18 ani de uitare, acordurile maiestuoase ale Simfoniei **Faust** cu finalul ei copleșitor în care corul și solistul (Florin Diaconescu, impecabil ca ținută vocală și expresivitate) întonează un elogiu

„eternului feminin”, au răsunat din nou sub cupola Ateneului român. A fost o seară de aleasă ținută culturală și de tulburător fior artistic. O seară de neuitat.

ION CRISTIAN

CARTE

Talanii

Debutul lui Ion Anghel Minăstire (**Talanii**, Editura Albatros, 1982) este — fără să riscăm mai mult decît o precizare de „specie” — peste decenii un contrapunct la **Întîlnirea din pămînturi**. Pe linia de continuitate dintre cel dintîi și autorul **Moromeților** se pot recunoaște, ca trăsături comune, tăietura fermă a frazelor, rostogolind în plastică ei materialitate o vorbire bolovănoasă, de o minuțioasă orălitate („Zi, te-ai dat cu ei. Ce ziceai tu, ăștia mă pune în fruntea mesii. Acu să te vad !!! O să ți-i dea la tăiere. Să vad ce faci fără cai. I-ai crezut prosti, ai? Eu nu vin. Nu vin cu tractorul că te-ai dat cu ăia, cînd ți-am spus nu m-ai ascultat, ce-oi fi zis tu, ăștia-i prost, habar n-are dă mersu lumii, da' tu nu știi cum rimnea la ei. Nu erai dăstul de amărit ți-ai mai cumpărat și cai, trei pogoane pentru talanii ăștia ca să nu te dușmănească toți. Aldraului Cioalea...” etc.), bogăția discursului interior al personajelor, formidabila lor reactivitate verbală (întregul roman este o suprapunere și, pe alocuri, o întretăiere de monologuri, de false dialoguri), tipologia închipuind înconfundabile (la Marin Preda), pregnante (la Ion Anghel Minăstire) galerii de „hitri” care fac politică ascuțind la araci sau ascuțind „presa” la difuzor.

Ceea ce-i singularizează pe autorul **Talanilor** este faptul că într-o ramă poetică (meschinul, jalnicul apocalips al uciderii cailor revenind ca un leitmotiv obsedant de-a lungul cărții) include în chip strănu repere ale unui autentic roman istoric despre deceniul șase. Undeva, într-un sat uscat de vînturile Bărăganului, seismul istoric și social al întemeierii unei lumi noi, colectivizarea iau forma unei neobișnuite crize de proprie-

ȘTEFAN POPA

tate: „Eu nu-i dau, domne. Nu-i dau. Așa să știi nu-i dau”; „Auzi să-i ia caii, tocmă caii lui, și doar le spusese, să-mi lăsați caii în pace, domne, alfel îi impuse, zic e-a dat dalaclu-n ei și-i impuse”. Dilema moromețiană a „inserierii” naște același spectacol savuros al eschivelor, al ștateniei mimînd prostia, al obstinței: „Io nu zic că n-am încredere... da' să stau și eu de vorbă cu nevasta. Să mai discut și eu, nu-i un pas ăsta care se face așa cum ai bate din palme, nu? Și de-o zice și alții, așa... ce să fac, nu?” Activistului însărcinat cu munca de lămurire a țăranilor — Vasile — i se rezervă un portret amănunțit, bine încadrat și pus în relief în economia cărții. Biografia lui, exemplară pînă la un punct (copil tăcut, tînar închis, rezervat, uimind însă prin extravagante cutezanțe — în noaptea de brezaie el se apucă să cînte Internațională ș.a.m.d.), se frînge bruscă și strîmb printr-o moarte violentă, pusă la cale de cîțiva săteni. Această tratare neortodoxă a clișeului face parte dintre uneltele de prozator ale lui Ion Anghel Minăstire. Pentru că, de fapt, **Talanii** nu este — nu rămîne, mai bine-zis, în cele din urmă — un roman despre colectivizare. Satul cu liderii lui recunoscuți (Vasile, don' Tașcu și celebrele lui teorii asupra timpului și spațiului) sau contestați la un moment dat (vezi scena admirabilă cu Pistolea, felcerul, zis și Tebeceul sau Buletinul, care le vorbește oamenilor la circumspect de „cozmos” — splendiid hidalgo de Bărăgan), satul, cu vîndetele și încrîncenările sale meridionale (moartea lui Fane Boacă, înecat într-o sîntă zi de duminică a aducerii aminte de tinerete și de dragoste), are în **Talanii** un neașteptat revers în plină utopie de sorginte fantastică: **MEU**. Tărîmul vast al celei mai depășite interiorități, obiectivare a lumii visului. **MEU** este ținutul interzis, rezervat numai celor aleși. Ținut al chinului și al plăcerii deopotrivă, în care este lăsat să intre Cioalea, individul uscat, țestos, încrîncenat în unica obsesie a cailor. El se lăsește de „recuzita” adecvată a animalului psihopomp: caii lui „de ministru”, caii lui năzdrăvani, care-l ascultă orbește. **Paclul cu diavolul** — intruchipat ambiguu și ambigen în Tarsa și Dicen — întregeste lista accesoriilor romantice ale construirii spațiului fantastic. Ion Anghel Minăstire alătură și combină fără complexe două tipuri de proză care de obicei nu intră în combinație: cel mai autentic realism, rostit aproape în formulă veristă (de aici și „stilul punctuației”, am zice, lăsînd impresia de transcriere în direct), este făcut să intre prin breșa îngustă, de tortură aproape, a elementului fantastic. Autorul evită spectaculos clișeu și epigonismul. Rămîne doar o anume permeabilitate față de modele (Preda, Fulga, Velea, Fănuș Neagu la o primă vedere) cu efecte evidente fertilizatoare și nu mimetice.

Ion Anghel Minăstire debutează foarte decis cu o formulă a decizie. Refuzînd modelul, el ne propune un model pe care îl acceptăm. Evident, așteptîndu-i realizarea ulterioară în mărime naturală în operă, adică. Cu alte (prea obișnuite) cuvînte, ne aflăm în fața unui dintre cele mai promițătoare debuturi în proza ultimilor ani.

TANIA RADU

CAP LIMPEDE

CULORILE FRAGEDE ALE COPILĂRIEI

În ajunul Zilei copilului, închinată copilului, avîndu-l ca autor pe el, pe copil, o expoziție de pictură — pe care o vom numi, fără să ezitam, de excepție — s-a deschis în foalerul Teatrului „Ion Creangă”, adunînd desene și acuarele ale elevilor școlilor generale nr. 2, 128 și 141 din sectorul 5 al Capitalei.

O expoziție care, prin grija profesoarei și pictoriței Octavia Berca, autoarea selecției și, practic, îndrumătoarea și îndemnătoarea spre artă a micilor pictori, ne vorbește, ca toate manifestările de acest gen, dar parcă cu o pregnanță aparte, despre talentul copiilor noștri, despre cadrul în care e așezată astăzi copilăria, despre țara, realitatea și lumea noastră văzute prin ochii lor, ai copiilor.

Văzută prin ochii lor,

această lume a noastră arată bine. Arată și neașteptat, tulburător de neașteptat, dar și exact, tulburător de exact. E o lume străveche și nouă, eternă dar și mișcătoare, terestră dar și fabuloasă, e realitatea noastră cea de toate zilele, iscodită de vîrstă — poate, singura vîrstă — în stare de a o privi în ochi, de a-i pune fără reticențe întrebări frontale sau piezișe, de a-i revela nebanuite perspective, de a-i deschide porți refuzate celor prea bătrîni, prea oste-niți în niște praguri. Sigur, sint și picturi „cuminți” (dar cit de proaspete!), sigur, sint și des-tule altele, poate cele mai multe, ce contrazic cumintenia logică a maturanalelor, a lecțiilor de geografie, de botanică, de anatomie, această lume și această realitate a noastră fiind descompuse în bucăți, de fapt în elemente inițiale, și recom-puse după alte legi, apa-

rent arbitrare, dar, po-ate, uneori mai adevărate. La urma urmei, cum vîd ei, copiii noștri, lumea în care trăiesc? Picturile lor ne spun, fiecare, o poveste. O poveste cu tîlc. Nu complicată și nu întinsă, nucleul epic e minim, cit să coaguleze sau să degaje o viziune. Ei pictează case, străzi, grădini, porumbei, scufi-țe roșii, blinde livezi cu poame dulci, dar și tur-nuri industriale, și aprige încrucșări de limuzine pe trasee urbane (datele noilor imagini ale vietii noastre intrînd în pictu-rile lor la fel de firesc, ca și cele eterne, care țin de geografia fizică), dar nu rămîn la ele sau în ele. Ei nu sint prizonierii ob-iectelor contemplate, ei le domină. O aglomerare de mașini într-un nod rutier e văzută ca o cursă de melci „alergînd” într-un cerc închis. Ei tratează totul cu dezin-voltură, cu umor, cu intel-igență, ei vîd obiectele

contemplete de sus, „à vol d'oiseau”, pe ei întere-sîndu-i în primul rînd generalitatea, ca și pe filo-sofi. Ei par a ne spune că, de fapt, nu ne mai apar-țin, nu mai sint ai acest-ului timp, sint de-acum ai veacului XXI, care va duce mai sus această ci-vilizatie, această lume a noastră, cărora de pe acum le acordă un zîmbet superior.

Profesoara Octavia Ber-ca, ea însăși o pictoriță gîngășă, o rafinată a vi-ziuinilor pure și a culorilor pline de prospețime și de fervoare, o artistă cu expoziții discrete, dar prețuite de cunoscători, inclusiv de specialiști (ultimele ei apariții pu-blice bucurîndu-se de girul și elogile lui Sabin Bălașa), a făcut o treabă de toată stîmă. Nu-i pen-tru prima oară cînd o face. Ea a creat și a con-dus, pînă nu demult, acea „școală a micilor genii” într-ale plasticii, cum a numit-o cineva, a

copiilor-pictori din Bo-lintin din Vale, celebră la noi și nu numai la noi. În palmaresul de trofee al talentelor stîrnite și călăuzite de Octavia Berca stau șase premii I, II și III la „Cîntarea României”, premii în Brazilia, India și alte țări. Nu putem încheia altfel, decît urîndu-i, pe mai departe, succes! (Ilie Purcaru)

VIRTUȚILE UNUI „EXEMPLAR DE SEMNAL”

Editura Cartea Româ-nească a tipărit de cu-rînd primul ei buletin editorial intitulat „Exem-plar de semnal”. După cum afirmă în scurtul său Cuvînt înainte chiar directorul editurii, scri-itorul George Bălașa, buletinul încearcă „o re-trospectivă asupra ulti-melor 12—18 luni la Car-tea Românească”. Și în-tr-adevăr, „Exemplarul de semnal” se referă și la Eminescu, în legătură

cu împlinirea a o sută de ani de la apariția primului său volum de versuri, editat de Maiorescu, și la Bacovia, cu prilejul centenarului poetului, și la Nichita Stănescu, omagiat în pragul împlinirii vîrstei de 50 de ani, și la Ioan Alexandru. Întîlnim în paginile buletinului și alte nume prestigioase: Dumitru Radu Popescu, Nicolae Breban, Paul Anghel, Sorin Titel, Octavian Paler, Ovid Crohmălniceanu — cu ocazia tipăririi scrierilor lor la Cartea Românească. În-teresant interviul cu Ște-fana Velisar Teodoreanu. Într-o astfel de publi-cație — care constituie, credem, un început, și care s-ar cuveni să apară de acum înainte cu re-gularitate, cel puțin o dată pe an — ar fi fost cit se poate de utilă o secțiune, să-i zicem, teh-nică, în care să se fi ti-părit cataloage complete, pe o anumită perioadă — fie de la reînființarea

SPECTACOLE

Opțiune repertorială de succes

Întâlnirea unui ansamblu artistic cum este cel al Operei Române cu spectacolul de operă — în care ponderea sarcinii actoricești se modifică sensibil în raport cu cea strict muzicală, în care elementul de divertisment, efectul comic, burlescul de vodevil ocupă un loc însemnat, desenând reperele unui alt registru interpretativ — este întotdeauna binevenită. Mai întâi pentru că aduce, ca o primă consecință, fuziunea a două categorii de public, separabile firește mai mult la modul teoretic: cel atașat spectacolului de operă și, respectiv, cel al genului liric major. Apoi, pentru că spectacolul de operă este prin natura sa apt să dinamizeze creativitatea scenică, regizoral-actoricească. Cu alte cuvinte, o montare cum este cea de la Opera bucureșteană cu opereta Liliacul, de Johann Strauss poate fi socotită din multe puncte de vedere o „gimnastică” extrem de oportună și, în același timp, o piatră de încercare.

Liliacul, opțiune repertorială ce garantează aproape din start succesul de public, este, pe scena Operei din București, un spectacol îngrijit, echilibrat, susținut material muzical atât de bogat și, pe de altă parte, atât de binecunoscut publicului, prin câteva voci remarcabile. În rolul lui Gabriel von Eisenstein, Valentin Teodorian reușește o creație de anvergură. Dezinvolt, cu un umor de bună calitate și o vivacitate deosebită, el se pliază perfect pe nuanța agreabilă de vodevil a textului, găsind, după părerea noastră, în majoritatea momentelor tonul just al interpretării actoricești. Glasul plin, năleabil, nuanțând expresiv la toate nivelele ambitusului, îl slujește în realizarea unui personaj ce se reține ca prototip al burghezului petrecăreț și simpatice.

Alături de el, în rolul Rosalindei von Eisenstein, evoluează cu siguranță și prestanță scenică soprana Cornelia Angelescu. Voce puternică, precisă, fără o întindere spectaculoasă, dar folosind bine registrul mediu, Cornelia Angelescu este o Rosalindă credibilă, mai ales în actul al doilea, în scena bahlui, unde își susține cu farmec rolul (în rol de „contesă maghiară”). Interpretarea ei ueză pe alocuri, deliberat, de detașarea parodică, izbutind să contureze un personaj simpatice manevrat de qui pro quo-uri, al cărui model ne este binecunoscut încă din comedie lui Lope de Vega.

Al doilea rol feminin de oarecare întindere îl revine în acest spectacol Silviei Voinea (Adela, fata în casă). Farmecul apariției sale grațiale, nervoase este dublat de calități vocale deosebite. Vocea ei este foarte bine impostată. Fără a fi deosebit de puternică, ea este totuși penetrantă, de o mare limpezime. Excelent distribuită în acest rol, Silvia Voinea prilejuește momente de reală incitare, cum este cel din scena închisorii, când Adela își demonstrează calitățile de artistă de operă.

Un rol inteligent construit realizează și Ioan Hovorov în directorul închisorii, domnul Frank. Deținând elementele unei veritabile retorici a gestului, Ioan Hovorov este una dintre cele mai izbutite prezențe scenice din acest spectacol. Mai puțin relevantă evoluția lui Lucian Ma-

rinescu în rolul lui Falke, „doctorul Liliac”, victima farsei care dă și numele operetei și autorul intrigii subțiri, dar simpatice la care asistăm. Între calitățile sale nu putem însă să nu amintim pe aceea de a „umple” cu un desăvârșit instinct artistic, care-l conduce gesturile și mișcarea în scenă, momentele de solo ale celorlalți interpreți. În sfârșit, tenorul Nicolae Bratu, incintă prin căldura deosebită a glasului său, nemulțumind însă printr-o foarte slabă preocupare pentru elementele de actorie. Alfred este, astfel, abia o palidă schiță a unui adevărat rol. Deosebit de simpatice apariția — exclusiv vorbită — a lui Constantin Gabor în rolul gardianului Frosch, în ciuda unor evidente îngroșări și „caragializări. Un foarte bun rol secundar, în travesti, cel al prințului Orlovsky, realizează Corina Circa. Eleganța sunetului și a mișcării, exacta dozare a nuanțelor și a frazării se numără printre calitățile demonstrate de ea în această seară.

Prezența corpului de balet, destul de scurtă și de puțin semnificativă în acest spectacol, contribuie totuși și ea la impresia de plăcută și potrivită așezare în scenă, iar corul susține și de astă dată cu acuratețe și expresivitate partitura spectacolului. Aria „Frați să fim”, din actul al doilea este poate unul din cele mai reușite momente ale spectacolului, în acest sens.

Conducătorii spectacolului — regizor, Jean Rinzescu, dirijor, Constantin Petrovici — par să se fi pus de acord în adoptarea unei maniere lipsite de elemente-soc, armonioase fără efecte spectaculoase. Potentată de decorurile discrete și de bun-gust semnate de Ofelia Drăgănescu, atmosfera spectacolului cu opereta Liliacul este una plăcută, în buna tradiție a spectacolului de divertisment.

TANIA RADU ■

Debuturi

la Opera Română

Credincios principiului de valorificare deplină a potențialului valoric al soliștilor, iată că tandemul directorial al Operei Române din București, alcătuit din muzicologul dr. Petre Brâncuși și cunoscutul cântăreț Cornel Stavru, au creat posibilitatea, recent, ca o întreagă serie de artiști lirici, sau balerini, să deuteze în diferite roluri. Se încearcă, astfel, pluralitatea artistică a personalității actoricești, modalitate concepțională modernă de conducere eficientă a teatrului liric contemporan.

Din noianul de debuturi, vom consemna, în primul rând, pe acela al Sandei Șandru, în Boema, unde — alături de Ludovic Spiess, aflat într-o formă de zile mari — a creat un cuplu de excepție, dând naștere unuia dintre cele mai remarcabile spectacole de operă văzute la București în ultimii ani! Mai sînt de amintit și alte debuturi recente, cum ar fi cel al Monicăi Teodorescu, în opera Trubadurul, triplu debut în opereta Liliacul, al sopranei Cornelia Angelescu (Rosalinda), George Lambrache (Eisenstein) și al balerinului Mihai Spiridonescu, în feericul bal al prințului Orlovski. În sfârșit, se cuvin a fi, de asemenea, consemnate, cu același deplin interes, debutul Adinei Iurașcu în Azucena (Trubadurul), al lui Marcel Roșca în Zarastro (Flautul fermecat), al lui Constantin Ene în Manrico (Trubadurul), al balerinei Roxana Bodnarciuc în rolul principal din baletul Frumoasa din Pădurea Adormită, ca și premiera operei „Noaptea cea mai

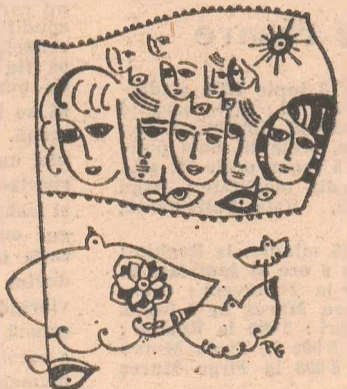
lungă”, de Doru Popovici, pe libretul lui Dan Mutașcu, ca și reluarea, după mai mulți ani, a baletului „Demoazela Măriuța”, capodopera maestrului Mihail Jora, lucrare cu care Opera Română va contribui, probabil, la crearea unui plus de interes al spectatorilor.

Iată însă că teatrul de operă-bucureștean a oferit și altor soliști, angajați permanenți ai teatrelor similare din provincie, să evolueze în capitala țării și chiar să deuteze, aici, în diferite roluri. Cu acest prilej, Ruxandra Vlad, solista a Teatrului liric din Brașov, și-a susținut, sîmbătă 4 iunie a.e., debutul absolut, în rolul Santuzzei, din opera „Cavalleria Rusticana”, de Pietro Mascagni. Surpriza noastră a fost dublă, pe de o parte a însuși rolului propus (se știe că acest personaj este interpretat, de obicei, de un glas de soprană), iar pe de altă parte, a satisfacțiilor estetice trăite în urma evoluției protagonistei.

Ruxandra Vlad, cunoscută anterior ca mezosoprană — la Brașov i s-a incredințat, de curind, chiar rolul titular din opera Carmen — posedă în acest moment un timbru vocal mai rar întîlnit, denumit falcon, obținut probabil printr-un studiu intens. Vocea sa se situează la granița dintre soprane și mezosoprane, iar denumirea de falcon, mai rar întrebuintată, derivă de la numele unei cîntărețe celebre, pariziana Falcon Marie Cornelle, care în secolul trecut a avut succese răsunătoare în operele „Ebreca” și „Hughenoții”. Se pare că, în amintirea vocii sale, dotată cu un timbru cu totul special, profesorii de canto au denumit falcon, pe sopranele mai grave, sau pe mezosopranele dotate cu un timbru mai înalt. În debutul Ruxandrei Vlad am fost impresionat, în primul rând, de evoluția sa scenică, frumusețea ei meridională, statura și sveltețea, felul de a trăi scenele cu pasiune sau disperare pasională intruchipînd veridic o siciliană temperamentală, tablou viu care s-a împletit minunat cu întreaga scenografie a spectacolului. Vocal, solista a reușit să se ridice la valoarea partenerilor ei bucureșteni, dintre aceștia, Constantin Ene relevîndu-ne un Turiddu foarte bun, probat — de altfel — în mai multe rînduri ca un rol-mănușă. Forța glasului Ruxandrei Vlad, a fost observată, mai cu seamă, în registrul mediu, dar și acutele sale, sînt penetrante, dovadă că ele au putut străbate un anevoios drum, dintre scenă și spectator, trecînd peste toate obstacolele puse în cale de către fanfara din fosa orchestrei.

În rezumat, țînînd seama și de faptul că — deși aflată la un debut absolut de rol și de timbru vocal (solista nu s-a bucurat de o repetiție generală scenică, ci doar de una cu orchestra, adică fără partenerii de joc) — acest spectacol a arătat-o pe Ruxandra Vlad ca pe o nouă și potențială interpretă a Santuzzei, precum și a altor personaje din literatura muzical-dramatică.

CLAUDIU NEGULESCU ■

Argument

Zilele Helion și literatura S.F.

Să-ncepem, de ce nu, cu sfîrșitul, așa cum încep, uneori, romanele, nevelele și povestirile literaturii science-fiction (mai pe scurt SF) și de anticipație. Firește, nu numai romanele acestei literaturi încep cu sfîrșitul! Să-ncepem deci cu anunțul care a încheiat cele trei zile de dezbatere, lecturi prelungite, concurs literar, vizionări de film și teatru reunite sub titlul Zilele Helion, ediția a treia, găzduite de Casa tineretului din Timișoara, manifestare la care au participat aproape toate cenaclurile SF din țară, cum sînt Quasar, din Iași, Fahrenheit 451, din Bacău, Solaris, Fantastic-club, Universal-club și Modul-13, din București, Sirius, din Lugoj, Nova din Sibiu, Horeni, din Oradea, H.Coandă și Victor Anestîn din Craiova, Helion și H.G. Wells, din Timișoara și... Selenarii, din Guranda. Nu vă veți întreba care Selenarii, ci care Guranda, bănuim. Ei bine, anunțul în cauză preciza că întîlnirea de la Guranda va avea loc, ca și acum doi ani ca și acum un an, în prima săptămînă a lunii august. În acest caz veți încerca să vedeți cam unde ar veni, pe hartă, această localitate numită Guranda. Nu vă mai chinuiți, pentru că nu o veți găsi, intrucît Guranda este un mic sîtuc care aparține de comuna Durnești din județul Botoșani. Și cum satele nu sînt trecute pe hartă... În pofida acestui fapt, mulți, foarte mulți tineri scriitori și iubitori de literatură SF cunosc în amănunt drumurile care duc spre Guranda, sat care, grație tinărului și inimosului profesor suplîntor Stelian Neagu, a găzduit, cum am spus, două întîlniri republicane ale tinerilor scriitori și iubitori de literatură SF.

Să adăugăm acestui simplu anunț, în spatele căruia, vedem, se ascunde o întreagă poveste, inclusiv numele cenaclurilor participante la Zilele Helion, și faptul că de-a lungul celor trei zile au circulat printre participanți câteva... fanzime, adică un fel de publicații precum Helion, Paradox, Quaro, Biblioteca Nova și altele. Unele dintre ele sînt mici buletine de informații trase la xerox pe două sau patru foi obișnuite de hîrtie. Altele sînt adevărate reviste. Pot fi întîlnite în cuprinsul acestor fanzime numeroase articole care dezbate fenomenul numit literatura SF, precum și zeci și zeci de nevele și povestiri ce aparțin literaturii SF. Autorii articolelor, nevelelor și povestirilor sînt atît scriitorii străini de renume mondial, cît și tineri scriitori din țara noastră, adică membrii cenaclurilor mai sus amintite. Ne întrebăm dacă n-ar fi momentul ca toate aceste publicații, mai mult sau mai puțin voluminoase, să poată fi lecturate în sala unei biblioteci cum ar fi, de exemplu, Biblioteca Centrală de Stat, sau Biblioteca Centrală Universitară și, de ce nu, chiar Biblioteca Academiei R.S.R. ? Respectiv, vele publicații, inclusiv cărțile de pînă acum, atîngătoare la problema SF, ar putea alcătui un important și necesar fond documentar asupra căruia se vor apleca, sîntem siguri, actualii și viitorii teoreticieni ai literaturii SF. Dealfel, referitor la această chestiune, dezbaterile Zilelor Helion au subliniat și această idee, mai exact spus această necesitate. În ceea ce ne privește, oarecum surprîns, păstrînd o anumită rezervă strategică adică un fel de circumspecție față de valențele strict literare ale literaturii SF, consemnăm că, iată, de-o bună bucată de vreme, să zicem aproape zece ani, un numeros grup de tineri din diverse orașe ale țării, majoritatea studenți și elevi, dar, printre ei, și doctori, ingineri, economiști, profesori, arhitecți, tehnicieni, muncitori etc., pregătesc, cu o temeinicie și un entuziasm lucid, cu un fel de romantism reținut, dar profund, ceea ce ei numesc „cel de-al doilea val” al literaturii SF din țara noastră. Ceea ce ei, SF-iștii, cum se autointitulează, înțeleg prin acest „cel de-al doilea val” e mai greu de explicat. A apărut și se manifestă din plin, cu alte cuvinte, un veritabil fenomen socio-cultural, cu precădere literar, care se străduie să atragă asupra sa atenția revistelor literare, a revistelor de tip magazin, a revistelor studentești și pentru tineret și, de ce nu, chiar a editurilor. Cu atît mai îndrăgățită este această fierbinte dorință a scriitorilor SF-iști, tineri și vîrstnici, cu cit, ca să rezumăm dezbaterile, cel de-al doilea val de literatură SF a depășit acea literatură tehnologizantă de pînă acum și a repus, în centrul atenției și al relatărilor, omul, omul zilelor noastre, omul planetei Pămînt. Firește, în măsura în care aceste intenții se vor acoperi și de scriitura literară propriu-zisă, adică, la urma-urmelor, de talent, găsim că dorința literaturii SF este pe deplin justificată.

VICTOR NIȚA ■

• CAP LIMPEDE

editurii, fie pe ultimii 5 sau pe ultimii 2 ani — a titlurilor publicate. La fel și cu planurile („Proiectele” pe 1993, împrimate pe prima copertă, au, datorită selectării excesive, un rol pur decorativ). N-ar fi stricat, de asemenea, un studiu temeinic cu privire la activitatea editurii, atît în perioada veche, cît și în cea de astăzi.

Dar, luînd buletinul așa cum este, alcătuit, adică, în cea mai mare parte din piese ori fragmente din cartea editată, precum și din referiri critice la ea, ne apare limpede, avînd în vedere și numele lui, că menirea „Exemplarului de semnal” este să-i îndemne pe oameni să-și procure și să citească opera respectivă în întregime. (Ion D. Goia)

O REGRETABILĂ OMISIUNE

Nu l-am cunoscut pe Mihailopol, deși de nenumărate ori l-am văzut pe

holurile Casei Științei, cu aerul său adormit, visător, o figură de om blăși, despre care nu puteai ști în ce stare se află, e preocupat de ceva dureros sau e la citeva secunde de o glumă spumoasă. Dar îl știu fotografiile, i le căuștam în fiecare expoziție, le identificam prin reviste, chiar dacă nu erau semnate. Era unul dintre fotografiile care reușesc orice, cu o imaginație care se exprima într-un fel numai al său, de parcă aparatul era unic și purta marca Mihailopol, nu numele cine știe cărei fabrici celebre. Mihailopol a fost un mare artist, un om cu un rar simț al peisajului și al amănuntului cu semnificații majore, un fel de gânditor în imagini. Din nefericire, s-a dus. Omul a lăsat multe amintiri, poate că și inamicității, dar, dincolo de toate, a lăsat o operă, o fascinantă poveste în imagini a vieții pe care a trăit-o cu noi sau prin apropierea noastră.

Zilele trecute am privit fotografiile expuse la această ediție a Salonului Internațional de Artă Fotografică. Doamne, ce minuni, ce abundență de fotografii rare! Din păcate, după părerea mea, deocamdată numai a mea, puține din fotografiile de antologie aparțin artiștilor noștri. Poate că e la mijloc și o chestiune de selecție. Chiar dacă am fi generosi și-am spus, toate fotografiile noastre sînt extraordinare, unice și incomparabile, tot mai era loc și pentru o fotografie de Mihailopol. În primul rînd dintr-un adînc respect pentru unul dintre cei care s-au străduit să vorbească lumii cu telex-obiectivul. A plecat dintre noi un fidel slujitor al acestei arte și citeva fotografii de-ale sale erau un mic și discret semn de solidaritate împotriva morții. Dar dincolo de asta, deși Mihailopol-omul s-a dus, Mihailopol-artistul rămîne, el a

lăsat o operă și ea se cuvenea să fie reprezentată în acest salon pe care artistul nu l-a mai ajuns. N-au existat fotografii? Comoditatea sau dezinteresul pot fi o scuză? În fața memoriei și-a valorii ele pot trece în același timp și ca o regretabilă impietate. (C. Nistorescu)

Desen de RALUCA GRIGORCEA ■

Iubirea de frumos

Eminescu

Ne aducem mereu aminte de Mihai Eminescu. El face parte din conștiința noastră ca popor. A fost de ajuns de mare înțelept și dăruit să știe că numai integrîndu-se ființei neamului poate aduce roadă nepieritoare. Se potrivește în ce-l privește vestitele vorbe: cine vroa să-și dobîndească sufletul său îl va pierde, adică îl va cîștiga în altul, în ceilalți, în comunitatea neamului său.

Aproape că n-a avut bucurii personale, bucuriile și sărbătorile lui erau cele ale poporului nostru, durerile lui nu sînt ale lui ci ale Moldovei și Transilvaniei și ale Țării Românești ale Poporului român, ajunsesse la acea obiectivare ce pulsează în textele marilor profeti din vechime care nu aveau suspin personal ci era neamul lor îndurerat care ofta sau jubila din

adîncuri în ceasuri de urgie sau izbăvire.

Era un suflet de mare entousiast, al unui om organic sănătos pentru că numai astfel de suflete „pot crede în existența unei legi universale etice, mai presus de uriteniile morale evidente, și aparent precumpănitoare ale vieții”, cum spune Părvan.

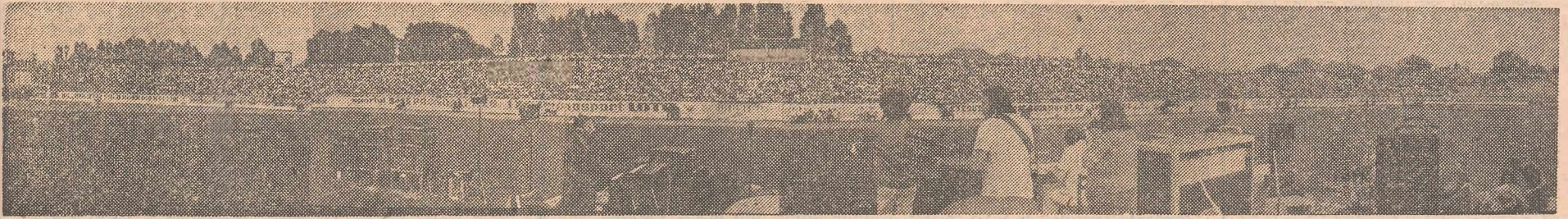
De aceea este greu de ajuns Eminescu pentru că-i greu de ajuns sufletul neamului care cere fiecăruia lepădarea de sine, intrarea pe calea cea strîmtă a jertfei de sine, iar aceasta nu din mindrie nu din datorie civică ci din iubire curată și nepieritoare.

Floarea de tei ne aduce aminte de trecerea lui dintre noi la eternitate. Copirșul așezat lîngă mormîntul lui Brîncoveanu în zumzet de albine și cîntări bizantine era încărcat de flori de tei, așa cum și-a dorit-o mireasma acestei flori simbol arhaic al spiritului veghind la porțile tuturor sanctuarelor.

IOAN ALEXANDRU ■

Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar

„Pe Mureș și pe Tîrnave”...

Făgăduim că LA ADIO o să însemne PE CURÎND

Localitatea : Sibiu, 2 iunie 1983, stadionul „Șoimii”, orele 20.
Durata : 7 ore.

Număr de spectatori : 15 000.
Atmosfera : Ca întotdeauna la Sibiu, de o măreață intimitate.

Calitatea spectacolului : extraordinar spectacol atît din partea publicului cit și a scenei. Nota maximă.

Noutăți : A cîntat pe scena cenaclului grupul de muzică folk „Brukenthal”, compus din Lemăndroi Carmen, Gheorghidă Dorin și Csaszar Wilhelm.

Aportul organizatorilor : Deosebit de cald și de îndatoritor. Mulțumim activiștilor de partid, primului secretar al județenei de partid Sibiu, Vasile Bărbuleț, pentru ajutorul acordat în realizarea spectacolului ; cuvinte calde tovarășei Munteanu Gabriela, prim-secretar la județeană U.T.C., precum și tovarășului Turcaș Toader, secretar cu probleme de propagandă al județenei U.T.C. Sibiu. Deși anunțat pe neașteptate, s-a realizat un cadru minunat spectacolului în numai două zile de la anunțarea intenției noastre de a nu ocoli Sibiu.

Fiecare moment de desfășurare a cenaclului înseamnă ceva inedit, este într-o perpetuă schimbare prin el însuși. Cenaclul Flacăra nu apare pe scenă pentru a distra un public comod, ci pentru a-l îngrijii și a-l transforma, iată un adevărat act de cultură.

La început, atmosfera spectacolului purta pecetea unei retineri ce a fost repede spulberată de însăși tineretea și dorința de participare a întregului stadion.

Biletetele curgeau neîntrerupt spre scenă : «Bine-ați venit colindători ai celei de-a treia păci mondiale. Fie ca aici, din inima Ardealului, cîntecul acesta să se audă pînă-n Alba Iulia lui Mihai, ori pînă-n Putna lui Ștefan cel Mare, ca semn al dorinței noastre de pace, de libertate și de unitate frățească. (Un tânăr de naționalitate germană, care se mindrește că este cetățean al României socialiste — Gross Peter)».

Deodată, o liniște de cristal se asază sideral în sufletul oamenilor. Se recită. O voce de tunet strălucea adinc în vibrația cuvintelor.

Acordurile muzicii clasice din chitara lui Ilie Stepan erau preluate de murmurul unui întreg stadion. Era puțin ? Era mult ?

Dietrich Krauser și grupul Pro Musica cîntă în limba germană rockul „Tu”, în semn de respect și frăție față de naționalitățile din România. Dealtfel, în Cenaclul Flacăra își desfășoară activitatea, ducînd mesajul cîntecului și al versului mesajul păcii și al tineretului, maghiari, germani,

greci, sirbi, evrei, oglindind frăția de pe acest pămînt străvechi al Daciei latine.

S-a cîntat pentru țară, pentru eroii neamului — Burebista, Ștefan, Mihai, Horea, Iancu, Cuza, Ion Roată, pentru cititorul României de astăzi, președintele Nicolae Ceaușescu.

Totul decurge extraordinar și, culmea paradoxului, acest extraordinar pare firesc, datorat în primul rînd tuturor tinerilor din Sibiu care, prin dorința lor exprimată în sute de scrisori, au deturnat pur și simplu Cenaclul Flacăra, aducîndu-l în cetatea celor șapte scaune. Sibiul trebuia cuprins în Gala 1000 și publicul de pe stadionul de sub Arini ne-a întărit impresia că nu trebuia ocolit. Cele șapte ore de spectacol (s-a terminat la ora 3) au fost și cele mai concentrate.

Noaptea, tirziu, prietenii din Săliște ne scriau că nu le pare rău că vor merge pe jos pînă acasă după acest spectacol.

Mult după miezul nopții se sting ultimele acorduri ale muzicii. Inceț-încet stadionul se golește și o mare de tăcere se agăță de murmurale cîntecelor, care plutesc fulgurînd aerul. Stadionul era un imens candelabru de ochi, gravat pe seara cerului de dorinți. Înaintea plecării spre Reghin, în fața hotelului, mii de tineri așteptau clipa despărțirii. Așteptarea le-a fost răsplătită prin cîntece și umor.

S-a proiectat pentru jumătatea lui iunie 1983 o stagiune de o săptămînă în județul Sibiu.

Nu se cade a încheia cronică Sibiului fără a anunța victoria cenacluștilor la fotbal în fața echipei județene U.T.C. Scor final : 10—2. Așa ne mai învingem și noi oboseala.

Pentru Tîrgu Mureș, pentru tot Ardealul, de la București soarele răsare

Localități : Reghin, 3 iunie 1983, stadionul din localitate, orele 19 ; Sighișoara, 4 iunie, orele 19, stadionul din localitate ; Tîrgu Mureș, 5 iunie, orele 19, Sala polivalentă ; Tîrnăveni, 6 iunie, orele 19, stadionul „23 August” din localitate ; Tîrgu Mureș, 7 iunie 1983, Sala Polivalentă, orele 19.

Durate : 6 ore și 15 minute, la Reghin ; 6 ore la Sighișoara ; 6 ore și jumătate la Tîrgu Mureș, 5 ore la Tîrnăveni ; 7 ore și 15 minute la Tîrgu Mureș în 7 iunie.

Număr de spectatori : 5 000 la Reghin ; 8 000 la Sighișoara ; 5 000 la Tîrgu Mureș ; 8 000 la Tîrnăveni ; 6 000 la Tîrgu Mureș în 7 iunie.

Calitatea spectacolului : de înaltă ținută ; bun la Sighișoara dacă nu am lua în considerare dese întreruperi ; bună la Tîrgu

Mureș ; la Tîrnăveni spectacol de înaltă ținută și datorită măsurilor organizatorice excepționale ; De la bună la foarte bună, iar spre final excepțională, ca în alte prilejuri, dealtfel, la Tîrgu Mureș.

Atmosfera : La Sighișoara, caldă. Bună la Tîrgu Mureș, extraordinară la Tîrnăveni. În spectacolul din 7 iunie de la Tîrgu Mureș, mai dezinată la început, apoi devine caldă, participativă. A fost o seară superbă. Publicul a început cîinci, șase cîntece în mod spontan, iar membrii cenaclului au fost nevoiți să-i secedeze. De reținut că au fost momente cînd intensitatea a egalat atmosfera spectacolului de la Tîrnăveni.

Noutăți : Au debutat grupul T₂ de la Clubul tineretului, compus din româna Moldovan Mirela și sîsoaica Orols Karmen, interpretînd „Așezare cu părinți” (versuri Adrian Păunescu) și o variantă în germană a cîntecului „Vinare de vînt”, și Kiss Angela, elevă la Liceul industrial nr. 2. A revenit Mireea Boian. A debutat la Sighișoara Horia Moldovan, Coșea Traian, Mirela Bărdas (redebui) și, mai ales, Viorica Belea recitînd excepțional „Și dacă” de Mihai Eminescu. La Tîrgu Mureș a revenit actorul Mihail Stan, recitînd în premieră „Anadante” de Lucian Blaga ; au debutat Adriana Lobonțiu, Carmen Cerghizan și Felician Stîngăciu. La Tîrnăveni au debutat Alina Fărcașu, surorile Jary (Adela și Gabriela), grupul „Peco” și a revenit Felician Stîngăciu, Magdalena Finna a cîntat, în premieră „Colindul Ardealului”. La Tîrgu Mureș a debutat formația Trident compusă din Balogh Laszlo, Nagy Zolt, Mesáros Levente, precum și Delia Delean, Nicoleta Mărgineanu, Sorin Costea. De asemenea, Truță Claudia și Nagy Angela.

Aportul organizatorilor. La Reghin, foarte bun ; la Sighișoara, publicul a știut să repare prin căldura sa aproape tot. Dacă la Tîrgu Mureș scena extrem de joasă a îngreuiat desfășurarea spectacolului, la Tîrnăveni o ireproșabilă organizare a schimbat mult în bine opinia pe care o aveam după trei zile de stagiune în județul Mureș. Cîteva lucruri legate de înălțimea scenei. În primul rînd, precizăm că nu este vorba de un capriciu, ci de o necesitate impusă de condițiile practice în care se desfășoară cenaclul nostru. Această scenă nu trebuie să fie niciodată mai joasă decît un stat de om înalt, astfel încît din orice colț să se poată vedea tot ce se întîmplă pe scenă, să nu se creeze probleme care în nici un caz nu aparțin cenaclului. Cînd spectacolul începe, organizatorii se retrag și lasă să se confrunte cu publicul un singur om, poetul Adrian Păunescu. Explicația unor spectacole în care atmosfera devine de mare intensitate sufletească, vibrînd de emoție patriotică adevărată constă și în capacitatea organizatorilor de a rezolva înaintea spectacolului toate problemele sale specifice, în vreme ce în alte locuri conducătorul cenaclului este nevoit să-și consume o energie suplimentară, pentru rezolvarea problemelor de acest

fel. Sigur că problemele de organizare nu rezolvă de la sine calitatea spectacolului, cum nici mijloacele tehnice nu sînt capabile ca prin ele însele să transmită vreun mesaj, dar numai comparînd organizarea defectuoasă de la Sighișoara, cu organizarea impecabilă, strălucită de la Tîrnăveni putem să evaluăm cît mai just rolul unor buni organizatori, calitatea de bună gazdă.

Transmitem mulțumirile noastre și recunoștința profundă Comitetului județean de partid Tg. Mureș, tovarășului prim-secretar Nicolae Vereș, iubitor de cultură și atent la solicitările tinerilor mureșeni față de actul de cultură care a oferit posibilitatea reintîlnirii cu un public inimos. Deosebită și contribuția organizatorilor tineri. Mulțumim din suflet acelor tineri care ne-au urmărit cu scrisorile și telefoanele prin țară pentru a realiza o nouă și admirabilă întîmplare. Grație unui public deosebit s-a realizat, după opinia specialiștilor, și o foarte bună înregistrare radio.

În amurg, orașul viilor, minunat și fragil, ne-a întîmpinat cu o lacrimă a sălcîilor plîngătoare, încremenite în tristețor de liniște înnoată.

Lîngă mine, un om între două vîrste, cu un zîmbet împrumutat din stampe, îmi șoptea aranjîndu-și mereu haina : „măi omule... păi... aici am nimerit la nuntă !” Am zîmbet misterios, de parcă eu aș fi inventat zîmbetul, implicîndu-mă și eu în sărbătoarea lui. De fapt avea dreptate, avea foarte multă dreptate. Am văzut proaspeți pensionari săltînd în vîrfurile piciorului în ritmul muzicii, cu un aer mai mult decît înțelegător, tînd egal, după umeri, nepoți imberbi și fericiți. Era muzica lor, era cuvîntul lor, erau ei în firea și libertatea lor.

La Reghin ne-am început turneul de cinci zile în județul Mureș, căci unde se putea acorda cenaclul mai bine ca aici, în orașul instrumentelor muzicale. Un soare adie prin sălcîile ce plîng peste oameni, iar florile trimise spre scenă sînt așezate puternice în vase ce au formă de bombă. Fie ca toate bombele pămîntului să folosească doar ca suport pentru flori !

Acum, în această seară, grupul feminin Ecoul s-a regăsit întreg dar, vai, pentru scurtă vreme, pe scenă.

Cîntecele cenaclului modelează, transformă starea de emoție în realitate. Colindul maramureșean aspru și cu miros de vechime se interfează în fața spectatrilor cu rockul grupurilor Voltaj sau Iris.

Era un virtje neînchipuit, în care totul se succeda într-un firesc de omenie și pace. Din pieptul miilor de tineri a izbucnit cuvîntul : pace, pace ! Cîntecele de țară găseau ecoul curat al unei credințe față de patrie și eroi în toată ființa tinerilor participanți.

Muzică clasică, hard-rock, colinde, poezie, cîntece de țară, iată rezumatul unui mesaj numit Cenaclul Flacăra.

GIL IONIȚĂ

★

Cum nu seamănă două zile între ele, așa nici spectacolul de la Reghin cu cel de la Sighișoara. Dacă în prima zi, din cele cinci ale stagiunii noastre în Mureș, nu am avut probleme, la Sighișoara — pe un teren mai mult viran decît de fotbal — spectacolul a trebuit să fie întrerupt de cîteva ori.

Și de ce totuși spectacolul a continuat ? Fiindcă Cenaclul Flacăra este spectacolul oamenilor buni, al tinerilor aflați în număr mare pe stadion. Pentru ei am venit, pentru ei ținem spectacolul și ne străduim să fie pe măsura așteptărilor. Nu este nici spectacolul nostru și nici al organizatorilor. Noi avem datoria ca împreună cu tinerii din organizațiile de tineret să facem pentru oamenii muncii, pentru tinerii din întreaga țară un spectacol care de fapt le aparține. Cu această plăcută obligație, cu această datorie am plecat din București prin țară, și cerem tuturor celor în drept, factorilor de decizie, să acorde tot sprijinul nouă, ci actului de cultură și oamenilor.

Și poate spectacolul a mai continuat datorită senzației pe care ne-au dat-o trenurile, care treceau nu departe de stadion, de trecere a vieții. Și nu se știe cînd va mai trece trenul nostru prin gara Sighișoara... Oricum, momentele mari nu au lipsit. Inconjurați de blocuri, cu oameni la geam sau pe acoperișuri, tribunele și gazonul pline ne-au întărit în a ridica pînă la un punct nesferat cota spectacolului.

(Continuare în pagina 19)

■ DUCU BERTZI ■

Topul Cenaclului Flacăra

Clasamentul cîntecelor cenaclului realizat în această săptămînă a fost întocmit pe baza scrisorilor primite din diversele colțuri ale țării. Reamintim iubitorilor noștri că pot trimite opțiunile lor pe adresa redacției, sub mențiunea Topul Cenaclului Flacăra, alăturîndu-le talonului de participare. Iată configurația definitivă a Topului lunii mai :

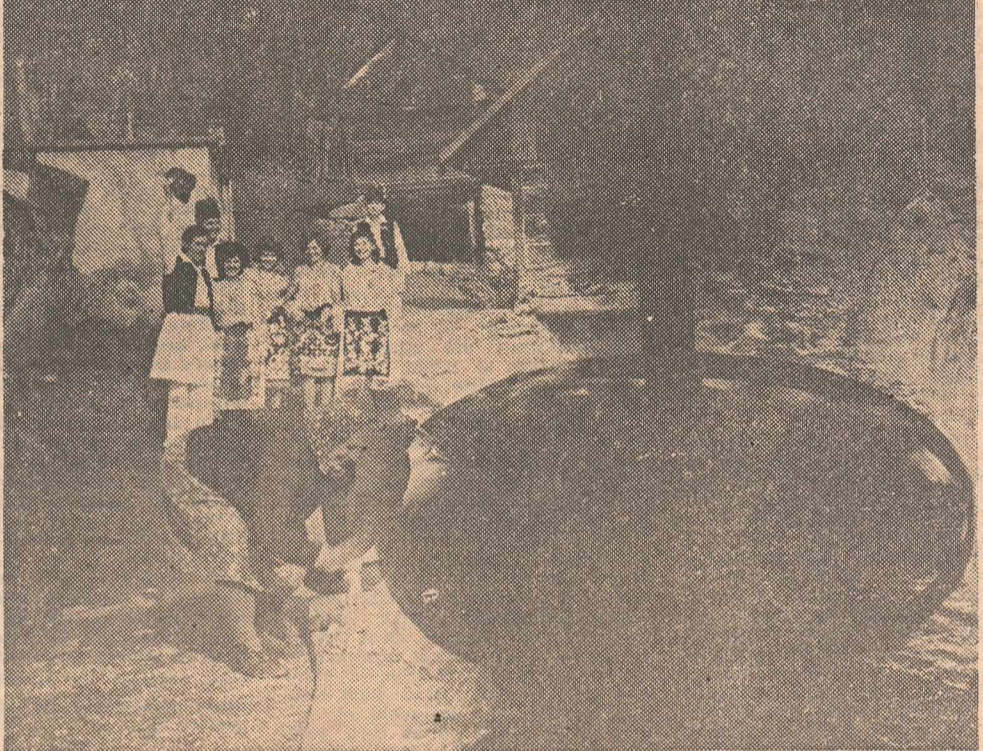
Piesă	Interpret	Autor	Punctaj
1. La adio	Vasile Șeicaru	Vasile Șeicaru	2 764
2. Rugă pentru părinți	Ștefan Hrușcă	Ștefan Hrușcă	2 387
3. Totuși iubirea	Majay Gyözö	Majay Gyözö	1 464
4. Cîntec șoptit	Poesis	Poesis	1 155
5. Cîntec pentru Ottenia	Valeriu Penișoară	Valeriu Penișoară	937
6. Să ne iubim	Gil Ioniță	Gil Ioniță	810
7. La o cană cu vin	Ecoul	Ecoul	804
8. Mărturie	Ducu Bertzi	Ducu Bertzi	725
9. Dor de Eminescu	Alexandru Zărnescu	Alexandru Zărnescu	722
10. Te salut generație-n blugi	Pro Musica	Pro Musica	694

Așteptăm noi propuneri pentru topul lunii în curs.

Cenaclul Flacăra
al Tineretului
Revoluționar
TOPUL
MUZICII TINERE
Talon de
participare
nr. 2
iunie 1983

Un drum în eternitate

Balul din Topleț

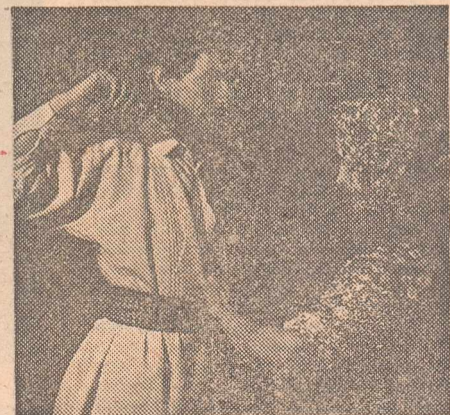
Văzut din tren sau de pe șosea, Toplețul pare o cetate. Ziduri mari rostogolite de timp se opresc în Cerna și parcă fixează scurgerea Toplețului. Apoi, ca-ntr-o liniște a sa — localitatea se strecoară, îmbrățișind legendara stîncă a lui Iorgovan, către satul Birza. Mulți din Topleț au plecat. Dar și foarte mulți au rămas. Au rămas să muncească la uzina mecanică, veche cît veacul, și să-și rostuiască pămîntul moștenit din moși-strămoși. Toplețenii sînt mîndri că sînt toplinei. Ei se fălesc cu gospodăriile pe care le au, cu animalele, cu recoltele pe care le obțin și cu banii pe care îi cîștigă. Ei se mîndresc și cu portul pe care, desigur, l-au primit în dar în lăzile de zestre și pe care tot acolo îl țin ferecat cu grijă și pe care îl scot de cite ori este nevoie la sărbători sau de cite ori le este dor de el. Și Toplețenilor li se face de foarte multe ori dor de portul lor. Și atunci pentru cîteva ceasuri, sau pentru o clipă, își lasă hainele de zi cu zi și se îmbracă în frumoasele costume spălate în apa Bigărului și uscate la soarele și la vîntul Banatului. Bigărul imparte Toplețul în două. Curge obraznic la vale și sporește prin apa sa zestrea Cernei. Pe un drum destul de mic aici au funcționat, cîndva, 32 de mori de apă. Timpul, uitarea noastră și mai ales modernismul au distrus multe. Acum, doar șase mai strivesc în pietre grăunțele. Una dintre mori a ajuns chiar să aibă buletin de Capitală. Ea a fost mutată și pusă la loc de mare cinste în Muzeul satului... Toplețul este legat de restul lumii prin cinci poduri peste Cerna. Este Toplețul, spune lumea, asemuit unei mari capitale a Europei. Cu cinci poduri peste apă...

pleț în fiecare an are loc un bal. Un bal al costumelor, un spectacol al tinereții. Este un fel de întîlnire cu toți fiii satului. Cu toți cei care au plecat, cu toți cei care au rămas. Își aduc aminte de această mare întîlnire și vin, fără să întîrzie, fără invitații. Doar în timpul războiului, cînd flăcăii erau plecați departe, să-și apere pămîntul, cîțiva ani balul n-a mai fost. Orice s-ar întîmpla, dacă plouă sau ningea, dacă este soare sau nu — balul de la Topleț se ține. Cert e că balul de la Topleț i-a mers faima peste tot. El se numește, în limbajul celor de aici, „balul cu izmene”... Și sînt scoase din lăzile de zestre costumele. Tinerele femei se îmbracă în ciupag, bluze din pinză topită decorate cu fire, numite arnici, de toate culorile. În față se punge cotreanța care este elementul de decor, mîndria costumului. În spate sînt legați ciucurii, fire de mătase, lungi cît cuprind... Bărbații se îmbracă în cămăși lungi și cu izmene care sînt și ele decorate cu dantele și ciucuri. Apoi, tinerii își pun un laibăr, o vestă neagră de lînă plină cu tot felul de ornamente. Nu au voie la bal decît cei care au căciuli negre. Și acestea sînt impodobite cu ghiocci sau cu bojote (un fel de bujor de cîmp care se găsește, sus la munte, pe albiile apelor). Și femeile, cit și bărbații se incing cu un cordon de lînă țesută la război care se numește bracira. Numai după ce se îndeplinesc toate condițiile se poate merge la bal. Imbrăcătul tinerilor este un adevărat ritual. Părinții și bătrînii îi veghează. Uneori imbrăcătul durează ore în șir.

La balul din acest an a venit lume multă, în ciuda faptului că vremea nu prea a ținut cu cei din Topleț; o ploaie măruntă și deasă a îmbrățișat întreaga comună. Dar nimeni nu a fost supărat. Ploaia, spunea lumea, anunță o bună recoltă. Parcă și ea a fost invitată la bal. În sala casei de cultură a venit o formație mare cu mulți muzicanți tocmai din Armeiș, conduși de vestiții frați Florea. A mai venit și Constantin Gherghina care a făcut farmece cu trompeta sa. Și s-a cîntat și s-a dansat pînă cînd picioarele nu mai dădeau ascultare, pînă cînd cocosii goneau întunericul... Balul de la Topleț, unde sînt primiți doar cei în costume populare, vesteste pacea și liniștea în Banat. Balul de la Topleț își găsește loc de sute și sute de ani, acum, în acest frămîntat sfîrșit de veac păstrîndu-și autenticitatea, păstrîndu-și valoarea nealterată. Legendele devin realitate și realitatea devine legendă.

Simple note

Ioan Andrieșescu (II)

Muzee provinciale la noi nici unu; muzee locale, tot așa. Incit cu dreptate ați avut să vă minunați, cind ați descoperit unul într-un neștiut colț de țară, la Hirșova. Iar cind catedra de arheologie de la Iași a fost ocupată de un cunoscut cercetător dar de o altă specialitate decit a catedrei, cind aceea de Istoria veche este foarte probabil că va fi tot așa de nepotrivit ocupată, fiind că nu s-a avut din vreme grija, ca pe vremuri, pentru aceea din București, să se înlesnească pregătirea a doi-trei tineri, dintre care să se aleagă unul, iar celorlalți să li se dea prilej și mijloace de lucru teoretice și practice în sensul, de pildă, în care Geologia își are cercetătorii ei, ajunși a fi stimați și în străinătate, — însăși această lucrare a culturii noastre științifice se înfățișează într-un întineric aproape complet, fără vizibile speranțe de schimbare. Iar toate se leagă strins unele de altele. Ne fiind profesori, muzee, cercuri de cercetare și bibliotecile de trebuință, rămân fără pregătire suficientă alți viitori profesori mari și mici. În sfârșit însăși dragostea pentru trecut și pentru scumpele relicve ce ne-au lăsat înaintași rămâne o simplă curiozitate de anticar, dar cu aceasta ne lipsește însuși unul din temelurile vieții sufletești ale unui popor întreg, care sprîjinindu-se temeinic pe trecut numai, poate pași în adevăr spre un viitor de viguroasă sănătate sufletească. Unde e apoi prestigiul culturii românești care nu numără o singură revistă vie de istorie și de arheologie, iar cercetători atîția, incit un străin să vie să sape la Cucuteni și să împodobască Muzeul din Berlin cu lucrurile pămîntului nostru (pe cind la noi zace risipite, Dumnezeu știe în ce stare, în magazinele de lucruri ne-creștinești ale Universității din Iași, așa precum atîtea altele de o valoare neprețuită s-au prăpădit și se prăpădesc în subsolurile ei), înfățișându-ne ca o țară pe jumătate sălbatică.

În aceste condiții deloc îmbucurătoare, mi-am legat viața de aceste studii neimbrățișate de nimeni și, prin multe greutăți și sacrificii am ajuns în fața în care mă aflu acum. Nu m-a adus aici, Domnule Profesor, nici perspectiva unei situații fără concurenți, unde ușor se poate zvrili un pumn de cenușă științifică în ochii neștiutorilor, nici înlesnirile neașteptate a vreunei burse speciale, care se dau de altfel destul de adesea și pentru tot felul de misiuni și treburi reale sau inchișite; ci o veche înclinare sinceră pentru lucrurile ce au fost, incetul cu incetul convingerea că

aici e de lucrat, că lipsesc puteri tinere și credincioase, că e apoi o datorie de conștiință tinerească a mai imputina șirurile dese ale aceluia care așa de furtunos se avîntă către meseriile lucrative, către carierele care cu sacrificiul unei munci cit mai puține oferă satisfacții cit mai multe — spre vicieră însăși a unei părți însemnate din viața națională. Că am și început însă — dacă-mi este îngăduit să o spun — a simți consecințele sociale ale pasului meu — pe cind atîția dintre colegii mei au situații și un loc unde să-și odihnească capul ei și familiile lor, știu că în ordinea ideală a lucrurilor e cu mult mai puțin însemnat și departe gîndul de a mă plînge. Numai dacă puterile fizice și sufletești sint încă întregi, căci acela ale răbdării sint mai îndelungi decit își poate inchipui omul. Și acum ajung la a doua parte a acestor rînduri care vă rog să mă iertați dacă încep a fi prea multe. Împrejurări materiale din ce în ce mai anevoioase, la care s-a adăugat o grea lovitură morală, — moartea profesorului Rășcanu (Petre Rășcanu, profesor de istorie universală la Universitatea din Iași, 1846—1913 n.n.) D-voastră știți prea bine și mai ales la noi în meseria cărturarilor, toate tot de la unul atîrînd, care înțelegător și iubitor să mărturisească despre tine cind vine vremea; încă destul de departe de a-mi asigura o catedră în învățămîntul secundar și mai departe prin condițiile de specialitate de la Iași, de abilitarea ce mi-o gîndesc la sfîrșitul studiilor, a venit momentul cind din absoluta imposibilitate de a mă menține aici nu-mi rămîne decit să mă întorc în țară, intrerupînd cine știe pentru cîtă vreme tot ce am adunat și clădit, ceea ce în situația de lucru a meseriei mele ar fi însemnat poate chiar părăsirea ei. Din această nefericită situație m-a salvat un mic post ce am găsit și ocupat la Legația României. Cu venitul acestuia și ultimele resurse din ce mi-a putut pune pînă acum la dispoziție un vechi prieten și sprîjinitor al meu, m-am menținut în aceste ultime luni, mulțumit cel puțin că am rămas totuși și n-am intrerupt. Taxele și celelalte angarale științifice, destul de multe la Nemți mi-au rămas însă în urmă și din ce în ce mai apăsătoare, o participare activă mai departe la practica de săpături care presupune mijloace de transport și întreținere alături de colaborării Nemți de lucru — imposibil. Cu ce griji și amărăciune pot privi apropierea semestrului de vară la care — deși aici — nu voi putea plăti lecturilor și bibliotecile, decit îndatorindu-mă peste puteri, dacă firește voi putea avea norocul unui creditor. În această situație, a cărei descripție e mai senină decit realitatea, dintr-un optimism și încredere în cauza bună care încă nu m-au părăsit, mă adresez D-voastră, solicitînd a fi prenumă-

rat cu începutul noului an printre aceia cărora Ministrul Instrucției și Casa Școalelor îi înlesnește completarea și desăvîrșirea studiilor lor. N-am fost și nu sint, Domnule Profesor, un solicitator obișnuit al Ministrului Școalelor, care știu că nu are a se plînge de lipsa lor. Pe vremea cind Dl. Meissner avea un cuvînt acolo, am căpătat pe lingă bursa ce aveam la Iași un ajutor pe care l-am folosit în Grecia, aducînd pentru teză multe lucrșoare noi și puncte de vedere bune. Apoi tîrziu la intervenția Facultății și Universității de la Iași, tot prin Dl. Meissner, Casa Școalelor a contribuit cu o parte din cheltuielă la publicarea lucrării care astfel a putut apărea. Consider că o mindrie a nu fi apelat cu un singur rînd la aceeași autoritate școlară cîtă vreme au condus acolo alții. Astăzi, în greu impas, inscriși la Universitate și trebuind a continua potrivit obligațiilor ce mi-am luat cu Directorii Seminarilor, pe de altă parte în mijlocul a o sumă de mai mari și mici lucrări și teme începute, cu care sper să aibă a nu se rușina știința, dacă-mi va fi dat să le isprăvesc, mă adresez D-voastră, Domnule Profesor, știindu-vă — vă rog să credeți că nu vreau să caut acum o laudă ușoară — cu dragostea de vedită pentru Universitatea moldovenească și școlarii ei. Referinți despre mine veți putea avea intrerubînd pe oricare dintre colegii D-voastră academicieni de la Secția istorică. Primiți vă rog, Domnule Profesor, incredințarea adințic mele stime și intrucit rîndurile de mai sus, pe care cu speranțe le supun atențiunii D-voastră, veți găsi că reprezintă un mic capitol din viața, de năzuinți sincere și vreri utile ale unei științe începătoare, adinca mea recunoștință. Ioan Andrieșescu, doctor în litere."

Nu realizez ce impresii vor fi cumulat cei care au parcurs cu atenție aceste șiruri, de un reținut patetism, ale lui Ioan Andrieșescu — scrise acum șapte decenii — și nici nu încerc un comentariu asupra lor. Mă voi mărgini doar să subliniez — pentru cei ce nu știu încă, sau se prefac a nu ști — că munca intelectuală, slujită cu probitate și responsabilitate de conștiință, în toată variata ei arde, departe de a fi considerată o sinecură și un răsfaț — cum mi s-a întimplat de atîtea ori în viață să înregistrez opinii „atolștuitoare”, iscate din capete pătrate și din insensibilități cronice —, este o nobilă osîndă, un canon și o robie neintrerupte, cărora te-ai predeterminat deliberat, ca să aduci ne-liniștile și revoltele tale și cu tenacitate ta sporul de certitudine și de cunoaștere, de bine și de frumos, de adevăr și de dreptate, după care oamenii de pretutîndeni vor ține întotdeauna, în speranțele și vrerile lor.

L. KALUSTIAN

Biblioteca in aer liber

Superlative

Deci, „cel mai mare genocid din istoria umanității a avut loc în secolul al șaisprezecelea”. Așa susține esteticianul și istoricul francez Tzvetan Todorov într-o recentă carte pe care a consacrat-o crimelor comise de cei care au cucerit America. Victimă a fost populația băstinașă, impropriu numită „indiană”. Volumul lui Todorov are următorul motto: „Căpitanul Alonso Lopez de Avila a pus mina în timpul războiului pe o tinără indiană, o femeie frumoasă și plină de grație. Ea îi promisesese soțului ei să nu-i aparțină nimănui altcuiva decit lui, și nimic n-a putut-o convinge să cedeze; era decisă mai degrabă să moară decit să se lase pingărită de un alt bărbat; a fost aruncată la cîini”.

Cel mai mare genocid...

Dar iață-l pe Denis de Rougemont care susține, în altă carte, apărută acum cîțiva ani, că superlativele de acest tip li se potrivește hitlerismului și... automobilului. Automobilului care, datorită accidentelor, a făcut mai multe victime pînă azi decit cele două războaie mondiale la un loc. „Numărul de morți este actualmente (în 1977) de 280 000 pe an, iar cel al răniților de treisprezece milioane”.

Unu: masacrarea băștinașilor Americii. Doi: hitlerismul. Trei: folosirea nesăbuită a automobilului. Toate — cele mai mari dezastre, crime, genociduri, din istoria umanității.

A apărut de curînd în românește frumosul roman Abatorul cîinci al scriitorului american Kurt Vonnegut jr. Citim: „Bilfy asistase la cel mai mare masacru din istoria europeană, care a fost bombardarea Dresdei. (...) Extrem de puțin amețit și gîndindu-se că lucrurile fuseseră mult mai grave decit la Hiroșima, de pildă”.

Să adăugăm, deci, în al patrulea rînd, bombardarea Dresdei, în al cincilea bomba atomică de la Hiroșima, să ne amintim zecile de cărți care vorbesc tot despre cel mai mare holocaust din istorie, despre cele șase milioane de evrei asasinați în lagărele naziste, să nu uităm — în sfârșit — cel mai mare dezastru din istorie care ar fi cel de-al treilea război mondial.

Ca la un concurs: aceasta e cel mai mare... Ba acesta... Sinistru concurs!

Și să observăm că pe oamenii sfîrșitului de secol douăzeci îi obsedează moartea. Primejdia războiului... Din nenorocire, fiecare dintre noi ar mai putea adăuga cite un cel mai la îngrozitoare listă. Pe noi, cei de aci, nu prea ne-a răsfățat istoria și de nici un război nu ne-a scutit. Și totuși, uite, poate pentru că e vară, de ce să nu încercăm să ieșim o clipă din umbra acestor îngrozitoare superlative și să inventăm altele? Cine va scrie un studiu despre cea mai fericită căsnicie din istoria umanității, despre cele mai senine momente ale acestor istorii, despre omul cel mai vesel care a trăit vreodată?

A trăit, așa am scris, a trăit. Dacă nu aș fi fost eu însunii, ca oricare, îngrijorat de perspectiva pe care ne-o oferă cursa inarmărilor, aș fi scris trăiește. La timpul prezent. Dar trăiește, într-adevăr, pe acest pămînt atit de grav amenințat, omul cel mai fericit ce s-a născut vreodată? Să ne uităm la bălăutul și la fata care s-au oprit în mijlocul străzii și se sărută fără să le pese de nimeni și de nimic, și să nu ne grăbim să răspundem negativ.

FLORIN MUGUR

TOPUL PREFERINTELOR

Cine era victima și cine fișul?

R.F., elev la Școala generală nr. 4 din Oradea, clasa a VIII-a, ne povestește cel mai urit fapt întîlnit de el într-o zi de luni la întretărirea străzilor Magheru și Stadionului. „Cind am ajuns mai aproape am văzut patru oameni din care trei se băteau. Deci doi contra unul iar cel care nu se bătea era împreună cu cei doi care l-a ajutat pe cel bătut. Primul cel mai important și cel mai bătaș era îmbrăcat bine, cu un costum gri. Lui îl voi spune bătașul. Al doilea, îmbrăcat în blugi și un fiș negru scurt era foarte pletos și de aceea îl voi spune pletosul. Al treilea, un om bun după cum se vede, nu i s-au reținut nici un fel de amănunte. Și în sfârșit al patrulea, cel bătut, era cu o servietă, potrivit la statură, cu părul negru și îmbrăcat mai sărăcăcios. Acestuia îi voi spune victima. Bătăia începuse, nimeni nu intervenea, iar bătașul îl umpluse de sînge pe victimă. Aceasta căzuse și ajunsese cu capul pe drum. Cei doi au început să dea cu picioarele. Apar doi milițieni care vorbesc cu bătașul puțin apoi el fugitivo spre casă. Apare al treilea, într-o Dacie 1300 albă, care se dă jos numai pentru a-și împinge mașina. Al patrulea militian mai curajos după ce li desparte, dă mina cu bătașul și începe vorba, ca apoi militianul să plece cu victima iar cei doi pentru că al treilea plecase, și cu o femeie pleacă spre magazinul universal Crișul...” Scrisoarea mai continuă, dar nu rezolvă nimic. Nici desenul nu ne lămurește prea mult. E limpede că e vorba de un fapt foarte urit, dar n-am priceput cine cu cine se bate și în ce scop. Și mai ales cine era victima și cine fișul...

căra. „Urmărind cu interes concursul dv., m-am gîndit să vă ușurez munca dîșă pentru alegerea cîștigătoarei, trimițîndu-vă alăturat fotografia virtuală învingătoare. Se numește Lenuța Badalea și este elevă la Liceul economic și de drept administrativ Botoșani, clasa a XII-a. Are 18 ani, 165 centimetri înălțime și,

din întimplare, este prietena mea. Fără emoții, Sorin Lupașcu”. Siguranța dv. vă trădează: sinteți infanterist. Ce vă faceți însă fără fotografia pe spatele căreia Lenuța a scris, în 24.03.a.c. „Cu dragoste pentru Sorin”? În armată ca în armată, e greu chiar și pentru elevii sergenți.

Una caldă, una rece...

Din Constanța, trei scurte scrisori, aproape telegrame. „Mulțumesc pentru amabilitatea de care ați dat dovadă publicîndu-mi fotografia, precum și tuturor tinerilor care mi-au scris, pentru felicitările și urările de succes. Promit că le voi răspunde dar nu pot așa repede, că sint mulți și am mult de învățat. Le urez succes în acti-

vitătea lor cotidiană, iar pentru cei ce sint în armată să nu uite de îndatoririle ce le au față de patrie. Cerasela Cristea, Intrarea Tulcei nr. 8, bl. R 2, sc. C. ap. 46.” Ați și prins un stil de mare campioană.

„Sint Alina Moldoveanu. Cred că susținerea rubricii vă distrează grozav. Scrisoarea mea cu plăcînte, pe care ați făcut-o publică, era o invitație pentru dv., nu pentru mîile de cititori. Nu de altceva, dar nu cred că voi face față situației de a oferi tuturor delicioasa plăcîntă. Și ca distracția să fie cu capae propun organizarea unui concurs pentru cel mai frumos bărbat”. Vreți să vă răzbunați. După ce vă va trece supărarea să ne trimiteți iar vești interesante din Constanța.

„Tare aș dori să vă trimit o fărîmă de soare pentru Topul preferințelor. Soare din sufletul meu, soare de aici, de la marginea mării. Și i-aș invita pe toți participanții la top să alerge după mine, desculți, pe nisipul plajei, să poată simți cu adevărat ce înseamnă tinerețea. Mihaela Orășteanu”. Nu e foarte clar cum să alerge participanții: după sau alături de dv.?

Goana după bani

Cîteva din preferințele Dianei Barbu, profesoară suplinitoare la liceul din Mînciu Ungureni:

Invenție: Electrozi transparenti pentru protecția pietrei

Descoperire arheologică: Tezaurul dacic de la Sieu-Odorhei, deoarece demonstrează vechimea dacilor pe aceste pămînturi, talentul meșterilor lor

Cercetare: întreaga activitate a dr. Mihail Leontopol

Sport: Cămătaru și Balaci, Anișoara Cușmir și Vali Ionescu

Fapt de eroism: Participarea cîntăreților de muzică tinără de la Cenaclul Flacăra la atîtea turnee, depășind oboseala, frigul, tracul, indiferența sau incultura unora (din fericire, puțin la număr)

Pentru cea mai frumoasă femeie: Atașez fotografia mea. Am douăzeci de ani, 1,70 m și 53 kg

Cel mai reprobabil gest: Nu suport prostia agresivă și mai ales goana după bani

Fotografia vă susține calitățile morale pe care le bănuim. Goana e într-adevăr urită, dar banii...

Avea o privire deschisă, sinceră

„Eram la București, în stația Intercontinental, așteptînd troleibuzul, cind am observat la cîțiva pași de mine o tinără cu înfățișare plăcută, armonioasă. Era micuță, blondă, avea o privire deschisă, sinceră. Am privit-o îndelung. Era aido-ma visului meu. Cred că nu-i dispăcea insistența cu care o priveam. La un moment dat și-a aranjat părul pe spate cu un gest de suavă gingășie. În această clipă trebuia să găsească calea să mă apropie de ea, dar am rămas pironit, parcă vrăjit. Știam că vraja se va rupe. Așa a fost. A apărut mașina 109 și acum trăiesc cea mai mare durere a existenței mele. Azi o caut cu gîndul, cu inima, dar... singura speranță sinteți dv., — Emanoil Suciu. cart. Ady Endre 34/66 (!?) Tg. Mureș.” Ați avut ghinion. Dacă tinăra dădea semnule de suavă gingășie în stația li 119 aveai timp și pentru luna de miere.

Rubrică realizată de RĂZVAN BĂRBULESCU

Virtuala cîștigătoare

Sorin Lupașcu, elev sergent la Liceul militar „Ștefan cel Mare”, ne trimite cîteva rînduri care încep cu „Onorată instanță” și care ne iau de pe cap o mare grijă: alegerea celei ce va fi miss Fla-

atelier literar

de G. Dumitrescu

Nirvana: Sint unele inclinatii lirice si unele indeminari metaforice, dar, din păcate, vorbele curg cam la voia intimplării, in asocieri fortate, absurde, fără sens, intr-un adevărat delir. Trebuie să vă străduiți să struniți acest flux haotic, necontrolat, să stăpiniți mai bine cuvintul, versul, să puneți in ele mai multă coerență, să le faceți să transmită mai bine, mai deplin gândul și simțirea, să cuprindă mai adinc un sens, o stare, un cîntec. Un început, in acest sens, pare să existe in „Clepsidre”, „Noptile mele”.

Daniela Paraschiv: Sint semne bune, dar lucrurile se află încă la început, cu sovăielile, naivitățile și lipsa de experiență inerente. Cîteva pagini mai reușite („Refugiu”, „Chirie”, „Copac”), arată bune perspective de viitor.

D.E.R.: „Ora Y”, „Fascinată”, „Statuia”, „Parisul”. (Nu ne-ați confirmat primirea!)

W. Kramps: Aproape toate paginile sint demne de atenție.

Felicia: Nu e încă revirimentul așteptat, dar cîteva lucruri rămîn in zona speranțelor („Imaginația ta”, „Teatru”, „Intersecție”, „Dimensiune”).

Cristina Drăgan: Semne de bun augur, in pagini simple, cristaline, cu un freumăt discret: „Un fel de deosebire”, „Sfîrșit de poveste”, „Licitație”, „Un fel de scamatorie”. Vă dorim succes la examene și așteptăm vesti și manuscrise din ce in ce mai bune.

C. Borandă: Destul de banală și plicticoasă această poveste, de care ați întins-o la nesfîrșit. Scrisul e naiv și rudimentar și trădează mari lipsuri in pregătirea intelectuală („ciolofan”,

„întrebă pe soție mutual”, „afectos”, „neindreptățit”, in loc de ne-dreptățit etc.). Pînă ce nu veți rezolva aceste compromițătoare neajunsuri, osteneala scrisului rămîne fără rost.

V. Adde: Cîteva pagini mai împlinite: „Anotimpul trecut”, „Basmul meu”, „Peisaj”.

N. Badea: Cele mai multe par să aducă un plus de densitate, poate chiar de coerență și semnificație (orea multe pentru a fi insirate aici). Unele crudități de limbaj gratuite, unele ostentativități.

Draga Cara: E cu totul altceva! Chiar dacă si acum se simte o anumită grabă, care împiedică rezolvarea optimă a unor pasaje, care lasă să scape formulări confuze, nebuloase, improprii (ceea ce „întuneacă” grav o serie de pagini), chiar dacă exigenta, controlul de sine, scrupulurile artistice sint încă destul de laxe, textele de acum adevărate niste însușiri literare și justifică stăruința pe acest drum. In definitivarea construcției însă, in desăvîrsirea lucrării, nu vă poate ajuta nimănui. E o operație dificilă, de durată, care cere răbdare, maximă încordare creatoare, aceea tenacitate întotdeauna uimitoare a romancierului in fata sutelor și miilor de pagini, scrise și transcrise de nenumărate ori, tăiate și dezmembrate, completate și „cusute” la loc, chibzuite și cîntărite neconștient „in mic” și „in mare” etc. O muncă infernală, de salahor, de Sisif și de demiurg... Dacă nu vă simțiți in stare de un asemenea eroism, e mai bine să vă lăsați păgubași!..

Anca Dan, A. Albeșteanu, P. Pîrvulescu — Craiova, R. Gliga (serietii mai puțin, citiți mai mult!), **Mihai Rotărescu, V. Pustiu, O. Gătăianu,**

Maria Bălan, Blanca (o scrisoare nu se iscălește pe... plic; o chestiune de elementară bună-cuviință...), **Lucreția Chică, Alin O., Melinda Ronea, Florin Bănică, Alexandru Tiu** (ceva, in „Memoria”), **M. I. Ambiescu, N. Mărganu, Iulian Tirziu:** Nimic nou!

Cristina Letea, Adriana Sebastian (mai citeț!), **Alexandra Ion, Marius Teodorescu** („Trec care”), **Marina R., Ana Carp** („Desert”), **„Valuri”**, **Nana Mirea, Eugenia Dincă, Cristina Ion, Matei Ștefan** („Răsărit”, „Cumpăna”), **3A**, („Vinturi umede”), **Ana Gabriela Stuparu** („Spre dimineți”), **„Scurt apel”** — ca idee), **Aurora G., Anne Boleyn** („Au zis unii”), **Adriana Filipan, George Baciu, Cristina Crîngus, Paul C., Dumitru Cărunțu:** Încă nu e destul, ca să putem trage o concluzie. Reveniti!

Ema Valeria, Nicolae Colan (ceva, in „Aniversare”), **Dumitru Costas, Ioan C. Negru, C. M. Relu, Cosmina Agapie, Stelian M. Cazangiu, Marian Preda, Doina Suciua, Nevada, Anca Mihaela Albu, Alin, S.O.S., Lucian Maican, Sorin Voiculescu, Matei Adrian, Elena Nistor, A. V. Galați, Hideg Marino, Marian Ghiaur, Lucia Novleanu, Mihaela Anuța, Marinela Chelu, Zaharia Vasile, I. Soleriu, Maria Urmută, N. Murariu, Sărbu Horea, Pristean Dan, Diana Trofin, Carmen Spafiu, I.M.V., Radu Paraschiv-Fești, Popa Ion Njeșor, Sorin Gudumac, Romel Cărămida, Costache Viziteu, Nicolae Rosianu, Elena Moraru, Tudor Codru, D.B., I.V. Ducaram, C.D., Cîrligeanu, Dragomir T. Costin:** Pagini de nivel modest.

GEO DUMITRESCU ■

N.R. Manuscrisele nu se inapozază.

DUMINICĂ 7 A.M.

In camera mea după ce am făcut o baie lungă și mi-am completat toaleta de dimineață (am alergat azi de pe la 5 vreo oră și jumătate cu pretenția absurdă de a scăpa de burta asta prematură) stau tolănit și epuizat in patul meu dublu cu două perne mari și excesiv de pufoase și foarte singur — nimeni nu s-a trezit in bloc, pare-se, și, ca să fiu sincer, starea asta de lucruri e foarte liniște (pentru că nu poți considera „Sonata Lunii” zgomot) lucru de care am mare nevoie

acum — meditez profund, deși, la dracu! au început să se indesească tramvaiete, unde rămăsesem? a! meditez, ziceam, și tocmai cînd, ea și cum ai filma dintre șine

un tren apropiindu-se, mi se întărește convingerea că lumea e mai frumoasă fără oameni, tocmai atunci intri tu pe ușă invitînd pe degete vreo două-trei vise de-ale mele

BOGDAN ȘTEFANESCU

MACAZURI

Cotloane siropoase clare și ihtiologice, bere de rasă, trifoi cu glazură, verde cea carte cu vise, tise, olturi, triste cotloane împachetate in sticlă, logică cu polonică, infuzie de vorniceii pe altarele științei.

PAUL CANTACUZIN

CARTEA VIEȚII

Ziua de ieri am trăit-o ea vai de ea, m-am plimbat pe fila ei înghețată și fonfon-o ore in șir, de aceea mă priveau mirate vizitatoarele de iluzii din spatele vitrinelor cu anulul vizibil: „Primum marfă”. O, dar multe zile am mai strivit astfel din cartea groasă a vieții. Vrînd-nevrînd, întorc paginile spre sfîrșitul ce se anunță captivant. Mă așez in fotoliu cu tomul atîrnînd greu de inimă. Foi albe, străvezii, ridic încet, numai una la 24 de ore. Din cînd in cînd pun cite un semn de carte.

Acesta poate fi și un om extraplă sau chiar un timp pierdut.

Amintiri nu doresc — pătează foaia cu grăsimi. Vreau cartea să-mi fie de parcă n-aș fi citit-o. Poate voi obține un preț bun pe ea la anticariatul vieții de apoi.

CONSTANTIN BUICIUC

PROGRAM ZILNIC

Dimineața imi trezesc amintirile, pregătesc zimbetele de peste zi, mingii tristețea scaunelor pe care nimeni nu se așază și piec cu gîndurile prin lume in căutarea unei speranțe. Rătăcesc printre întimplări lovindu-mă de sentimente contrare, mă pierd in treburi și-n moarte pînă seara tîrziu, cînd mă întorc istovită și numai ea mă așteaptă la ușă, singurătatea...

LILIANA GEORGESCU

CONTRACT

ea imi recomanda frigul volvo era blondă și stenodactilografă aveam o mulțime de sentimente greu de definit erau toate pentru ea mă hrăneau in vremea aceea cu dulceață de trandafiri și fluturi in heraldică ea primea pachete cu ceață din london eu mă pregăteam pentru a deveni cerselor cu flasneta amindoi așteptam anul yobel

DAN EMILIAN ROȘCA

DE LA BALCON

E loc să întorci și o căruță pe balcon Eu întorc doar o privire La oamenii care trec. Pe oamenii aștia îi apasă gîndurile îi apasă pînă îi bagă-n pămînt Pînă dau cu călcîiul de normatorie. Mă uit și-mi întorc repede privirea de la ei

Ca să nu-i apese mai rău. Căci fiecare merge îngropat prin pămînt, Fiecare cu nivelul său, După cum l-au apăsât gîndurile. Ce să-i faci, fiecare om lasă-n urma lui un șant

Finit pe care nu poți merge Decît cu două vieți de mină. Cu coarnele împungînd realitatea Si cu glanda absolutului extirpată. Noi, copiii, sintem bucuroși că nu ne apasă gîndurile Numai pe oamenii mari... Noi sintem mici și stăm pe balcoane Și ne uităm la șanturi. Patru miliarde de șanturi...

DANIEL TEODORESCU

ANDREI BLAIER

(Urmare din pagina 9)

matografal „ELDORADO”, vizavi de casa ta... de fabrica „STELA”, mai exact, care e și acum și i se spune la fel. Aici, la „ELDORADO”, am văzut „HOȚII DE BICICLETE”, a lui De Sica; și atunci m-am gîndit, pentru prima oară, că așa putea face film... mi se părea la îndemînă. A trebuit să treacă mult timp pînă să înțeleg ce greu e să faci un film ca acela.

— De ce? De Sica a luat niste oameni de pe stradă, a folosit un fapt divers și a...filmat!

— Da, așa am crezut și eu atunci! Numai că dificultatea nu consta in modalitatea de lucru, ci in cantitatea de idei pe care le găsești in tine și le poți mărturisii. Cu actori — sau fără!

— Cum este astăzi?
— Este altfel!
— Adică?
— Mai greu, adică mai limpede: cu alte cuvinte mi se clarifică dificultatea profesiei pe care mi-am ales-o; răspunderile pe care le am.

— De ce îți-ai ales profesia asta, Andrei Blaiier?

— Am crezut că prin ea pot să mă exprim mai bine. Am crezut — ce să faci, eram tînar! — că am ceva de spus? — Altfel... nu ai fi avut ceva de spus? — Poate că nu atât de convingător cum credeam că pot s-o fac prin film (de ce să mă asez după deget, cred asta și acum!). Tu ce crezi, Horia Pătrașcu?!

— Păi... hm! La un interviu, o întrebare a interlocutorului este cel puțin neașteptată. In orice caz, dovadă că stăm acum de vorbă, este faptul că — mda! — ai făcut ceva prin film. Te satisface acest răspuns, Andrei Blaiier?

— Răspunsul tău — da. Dar ceea ce am făcut — nu prea sau nu pe de-a-ntregul. Și asta nu numai că așa stă... bine celor care lucrează in cinematografie; nemulțumirea multora ascunde deseori orgoliul celor care se cred capabili de mai mult decît pot da ei de fapt.

— Imi dai niste nume?
— Nu.
— De ce?
— Pentru că discutăm despre mine am înțeles, și țin să-ți mărturisesc că nu fac parte dintre... aăă. Nu, de fapt; pentru că discutăm despre mine!

— Serialul „LUMINI ȘI UMBRE” a produs o profundă impresie in rîndurile telespectatorilor noștri; cu poticniri sau fără, el a devenit un moment de referință al

cinematografiei române. Inainte de a-mi spune cite ceva despre „nașterea” acestui serial, te rog, Andrei Blaiier, pomeneste-mi — dintre filmele pe care le-ai făcut in răstimpul anilor — citeva dintre cele la care ții tu mai mult și mai ales de ce?

— „DIMINETILE UNUI BAIAT CUMINTE” — pentru că mi-a refăcut încrederea in mine; „ILUSTRATE CU FLORI DE CIMP” și „PRIN CENUȘA IMPERULUI” — care mi-au adus multe bucurii, printre care și aceea de a mă reintîlni cu Gheorghe Dinică, actorul de care de atunci nu m-am mai despărțit; și, desigur, serialul de care aminteam...

— Sper că despre acest serial imi vei spune mai multe!

— Mai puțin decît am încercat s-o fac in film... nu prea! Asupra unui singur lucru aș insista: asupra muncii neabătute la care am avut șansa de a colabora cu o echipă minunată.

— Oamenii, spectatorii Tv., cititorii noștri ar dori poate mai mult; ar dori să afle, să afle și cite ceva din culisile realizării acestui mastodont cinematografic!

— Da. Cîteva lucruri... pe care însă m-aș fi bucurat să nu ți le pot mărturisii...

— De ce?

— Pentru că in răstimpul de trei ani, in care am făcut serialul, am pierdut trei colaboratori și prieteni: Cornel Coman, Jean Săndulescu și Rada Călin... Chiar și asta ai bătat la mașină?!

— Firește...! Să revenim, nu?

— La ce?

— Păi, uite la ce: mi-ai vorbit despre cîteva filme. Din cite știi, astea nu sint toate!

— Da, m-ai întrebat însă de cele pe care le iubesc mai mult. Ceea ce nu inseamnă că nu mă leagă anumite emoții și de celelalte. Primul film de care vorbeam a avut darul printre altele să-i deschidă gustul pentru cinematograful lui Constantin Vaeni; și asta nu mi se pare puțin. In „CASA NETERMINATA” a debutat Valeria Seciu in cinematografie. Prin „FORTUNA”, m-am întîlnit pentru prima oară cu Titus Popovici. „URGIA” a facilitat debutul in regia de film a lui Iosif Demian; deci nu numai emoții, dar și bucurii mi-au adus aceste filme și, după părerea mea, cîștiguri importante pentru filmul românesc...

— Ce s-a întimplat, apropo, cu „INTU-NERICUL ALB”?

— Nu știu prea bine. Pentru că eu, să mă limpezesc cu cîștigurile și pierderile din filmul românesc, trebuie să mă confrunt, să dialoghez; or, despre acest film nu s-a spus aproape nimic... ce-aș putea spune eu mai mult?

— Filmul, Andrei Blaiier — regia de film — îți-a marcat viața ca persoană? Între-

barea nu e gratuită; pe unii, nu pușini, din cite cunosc, i-a marcat intr-un anumit fel!

— Pentru mine, filmele pe care le-am făcut au fost și in prilejul de autoanaliză. Cînd m-am descoperit intr-un film sentimental — in „CASA NETERMINATA” — nu m-am putut suporta. Am făcut, după aceea, „DIMINETILE...”, și m-am suspectat de irascibilitate; nervos am rămas, cu toate că nu prea o arăt... o simt mai bine, din păcate, cei pe care-i iubesc mai mult: cei ai casei!..

— Cine sint?

— Soția, graficiana Clara Tamaș Blaiier, și frații mei; destul de mulți aceștia din urmă, toți muncitori in industrie, unii avînd chiar funcții importante. Și care mă iartă, întotdeauna!..

— De ce?

— Pentru că și eu îi lert pe ei. Să revin însă la filmări, acolo sint cu totul altfel: țin foarte mult la atmosfera de lucru. La prietenia celor cu care colaborez. La o stare de neliniște blîndă, tandră...

— Cum vezi lumea in care trăim, Andrei Blaiier? Adică lumea asta pentru care, bănuiesc, îți concepi filmele: lumea asta in care ne mișcăm și — nu sint eu cel mai indicat pentru a-ți spune asta — care e atât de plină de pericole. Ești un optimist? Un dur? Un visător? Sau ce?!

— ...Încerc să fiu un lucid! Adică să mă privesc pe mine, in această lume frămîntată, chinuită de întrebări; caut să-i găsesc răspunsurile in mine; și asta încerc să fac și prin munca mea. Să întorc întrebările care mi se dăruiesc. Să sprijin neliniștea — cea care ne modifică. Încerc să văd totul, lumea in care exist, in mișcare ea reală și gravă, și să mă transform și eu odată cu ea. O iubesc și sper ca măcar asta să se vadă in filmele mele. Nu-i lert nimănui ce nu-mi lert mie!..

— Ce filme — sau film — ai in proiect?

— Aș fi vrut ca filmul pe care-l fac să fie integrat unui program al meu. Recunosc că un astfel de program nu există. Dealtfel lipsa acestui program se resimte pe planul întregii noastre cinematografii. Noi ne exprimăm mai mult prin stări, prin planuri imediate, curente, prin permanențe, doar pe planul unor mici obsesii. Nu încercăm să consonăm cu ceea ce ni se pretinde, aducînd comenzi sociale sufletul nostru. Noi pornim de la universul nostru intim spre in afară și nu simțim ricoșeul. Ne întîlnim doar cu propriile noastre întenții pe care încercăm să le desăvîșim; unii o fac mai bine, alții mai puțin — dar nu este de ajuns. Aici reproșul meu nu este unilateral. Efortul trebuie să-l facem mai mulți. Nu vreau să revin asupra structurilor organizatorice, perfectibile, desigur, ci mă refer la un climat de lu-

cru... la o stare intimă mai explicită, mai nuanțată, mai interesată, din partea tuturor factorilor care iubesc cinematograful și, mai ales, se ocupă de el! Fac, acum, un film inspirat din viața tinerilor de pe un mare șantier și revin asupra uneia dintre obsesiile mele, starea de prietenie — starea de bucurie. Consider însă că de data aceasta încăpățînarea mea nu e una măruntă!..

— Bat și asta? Am bătut!

— ...ci ea se întîlnește cu preocupările eroilor care m-au inspirat.

— Ii divulgi?

— Sint toți tinerii pe care i-am cunoscut umblînd prin șantiere, pentru că am făcut multe filme prin aceste zone; iubesc foarte mult lumea șantierelor. Aici parcă oamenii sint mai evidenti in mișcare, metafora e mai la îndemînă.

— Remarc, acum, la tine, Andrei Blaiier, un anumit calm in a-mi descrie, in a-mi destăinui ee și cum faci: este, oare, această meserie, de regizor, o meserie calmă?

— Această profesiune extrem de personală — care se realizează, dealtfel, in colectiv! — n-are, din fericire, șansa să te liniștească. Calmul meu este deci aparent. După cum bine știi, nu există oameni nervoși și oameni calmi: ci oameni care se stăpînesc și oameni care nu se stăpînesc.

— Iartă-mă, nu cunoșteam formularea; dar imi place!

— Eu reușesc citeodată — ca acum! — să mă stăpînesc. Dar cu ce preț? Pentru că mă enervează foarte tare întrebările tale!

— Din nervii aștia, ai amindurora, s-ar putea să aibă de cîștigat cititorii! Chiar și asta te enervează?

— Nu... asta mă neliniștește! Pentru că aș vrea să relau interviul. Dacă imi spuneai de la început fraza dinainte, cred că nu mai veneam pe la tine. De ce vol, „FLACĂRA”, m-ați chemat tocmai pe mine?

— Uite de ce, Andrei Blaiier: pentru că ești unul dintre pușinii noștri regizori de film care — indiferent de salturi sau scăderi — te-ai angajat in această eroică și grea bătălie pe care cinematografia națională o dă pentru filmul contemporan. Pentru că — Andrei Blaiier — vrei, nu vrei, ești un NUME din acest punct de vedere. Te-ai mai liniștit, te mulțumește răspunsul asta, și-au mai trecut nervii? Bat la mașină in continuare sau rupem foile?

— Nu... nu rupem nimic. Nervii mei sint de o cu totul altă factură. Îți mulțumesc, oricum, deși nu știu exact pentru ce. Dar eu speram că ați aflat și voi că acum trei zile am împlinit... 50 de ani!

OCTAVIAN PALER:

Cred sincer că și bucureștenii au șansa de a nu fi provinciali

— Asadar, stimat Octavian Paler, vă aflați la Cluj, adică în provincie. Folosind termenii dvs., vă sugerez să încercați, în imaginație, desigur, o polemică pe cât posibil cordială cu „provincialismul”.
— Dacă eliminăm de la început sensul administrativ al „provinciei”, trebuie să vă conțrez. Mă aflu și nu mă aflu în provincie. Intocmai cum în București nu mă simt permanent în Capitală. Depinde cu cine mă întâlnesc, cu cine stau de vorbă, iar când nu mă întâlnesc cu nimeni depinde ce gândesc eu însumi. De fapt, nu există provincie. Există provinciali. Ei, acești „provinciali” sînt risipiți peste tot, inclusiv în Capitală. Așa cum „neprovincialii” locuiesc peste tot, inclusiv în provincie. Am văzut provinciali veniți în Capitală, care sînt și mai provinciali decît înainte. Decorul nou n-a făcut decît să pună în evidență și mai bine ceea ce a existat provincial în ei. Adică dumneavoastră credeți că Blaga a trăit în provincie, iar A. Toma în Capitală? Să fim serioși. Capitala poeziei s-a mutat de la Iași la București odată cu Eminescu.
Cît privește polemica pe care mi-o sugerați, n-aș avea nimic împotriva. Dar, din păcate, nu prea am mare încredere în rostul ei. De cînd tot combatem provincialismul, el a devenit parca și mai insidios, mai tenace, mai complex și mai primejdios. Intocmai ca microbii care se învață cu antibioticele. Pină și lingviștilor le-a scăpat, mi-am dat seama. M-am uitat, de pildă, din curiozitate, în Dicționarul explicativ al limbii române să văd cum lămurise sensul care ne interesează al noțiunii de „provincialism”. Vreți să știți cum? Iată: „Atitudine, comportare

etc. specifică unui provincial”. Asta-i tot. Să căutăm însă și la „provincial”. Aici, citim: „Persoană care locuiește în provincie sau este originară de-acolo; persoană cu apucături stingace, naive; care aparține provinciei, privitor la provincie; propriu provinciei și locuitorilor ei; care se găsește în provincie; provincialist”. Vasăzică, ne-am întors de unde am plecat, la „provincia” văzută administrativ. Dicționarele nu ne șoptesc nimic despre praf, letargia și complexe provinciale. Căci provincialismul este, cred eu, mai întîi un complex, care-l face pe „provincial” să creadă că a fi tu însuși pină la capăt nu depinde de tine, ci de locul în care te afli. De aceea, provincialul bovarizează, ros de un scepticism pe care-l transformă la început în explicație și apoi în justificare față de sine însuși. El e un etern convalescent, suferind de un rău misterios, care-l obosește și-l limitează. Mai trebuie oare să precizez că spunînd toate acestea am în vedere o stare de spirit, nu temeiurile ei care, în definitiv, pot exista sau nu? Provincialismul ar fi, deci, ceva între boală și destin; între cauză și alibi; un fel de somn treaz sau un fel de luciditate așipită; o pasiune domestică de geografie și transformată în stare de spirit. Ceva care face mediocritatea mai sălcie și fatalitatea mai concretă; care îți dă mai multe șanse să fii discret, dar mult mai puține să accezi la glorie, la notorietate. Cum s-ar zice, o cură obligatorie de modestie. Și ajung astfel la ceea ce vroiam să spun de la bun început.
Eu, unul, cred că discreția e mult mai

greu de cucerit decît o notorietate gălăgioasă, că gloria e totuși mai accesibilă decît o liniște superioară, aceea care te înalță deasupra conjuncturilor și cîntecelor de sirene efemere. În aceste condiții, provincia poate fi uneori o binefacere. Nu spun „totdeauna”, pentru că nu vreau să fiu ipocrit, și nu spun „neapărat”. Spun „uneori” și „poate”. Știu că există „mijloace” care în provincie lipsesc, știu că obtuzitatea sau opacitatea cite unui edil se poate transforma din obstacol în destin, dar mă gîndesc la șansa, mai mare, poate, uneori, în provincie de a-ți aparține ție însuși, de a sta departe de fosforescența vanităților derizorii care fac atîtea victime. Ceea ce nu înseamnă că idealizez provincia, socotind-o un fel de Arcadie. Pur și simplu vreau să afirm că frontiera dintre provincialism și neprovincialism se află, de fapt, înăuntrul nostru. Și nu voi împinge insolentă prea departe susținînd că singurii provinciali fără speranță sînt cei din București. Cred sincer că și bucureștenii au șansa de a nu fi provinciali. Altminteri, mi-aș face, poate, bagajele și aș pleca din București. Totul e să rezisti ispitelor și vanităților care, dacă te prind în pinza lor de păianjen, te provincializează iremediabil. În această privință, umbra mea încăpățînată, care mi-a adus destule deservicii, îmi e, sper, de folos.
Și îngăduiți-mi, vă rog, o întrebare. Ce fel de oraș de provincie e acela în care strălucii intelectuali literați ca Ion Vartic, Ion Pop și Marian Papahagi sînt numai lectori sau asistenți universitari? Un oraș care își îngăduie luxul să aibă lectori sau asistenți de valoare unor conferențieri de la Sorbona e chiar un oraș european de primă mărime, nu credeți?
— Cu ani în urmă, revista Tribuna a inițiat o anchetă intitulată Necesitatea polemicii. A fost atunci — era prin 1974 — un prilej pentru ca majoritatea participanților să deplîngă absența confruntărilor de opinii din publicațiile noastre literare, să reclame o mai angajantă exprimare publică a ideilor etc. Situația s-a schimbat între timp. De fapt, în ultima vreme, controversele au descurajat tocmai prin exces. Încît gestul polemic a devenit mai mult decît să fi dus la o salubritate a vieții literare. Există oare o cale de mijloc, încă neafată?

— Mă obligați să spun pe scurt ceea ce nu știu dacă am reușit să spun de ajuns de clar în 365 de pagini din Polemici cordiale. Că problema nu e dacă polemicele dăunează culturii (răspunsul e: dimpotrivă), ci dacă toate polemicele se înscriu în cultură. Și nu e un secret că unele sînt la fel de străine de cultură, ca rîia de marmura statuiilor grecești.
— Lucrați în presă de multă vreme. Întrebarea pe care v-o pun face apel tocmai la această experiență: ce înseamnă, cum ar trebui să fie, în ce fel vă imaginați o revistă literară care să fie și de calitate, de prestigiu, dar și să aibă o cit mai mare audiență, adică să rezolve și probleme cum sînt cele ale tirajului și beneficiului din vânzare etc.?
— Mi se pare curios să-mi puneți această întrebare la Cluj, adică acolo unde a apărut ani la rînd Steaua lui A.E. Baconsky. Sau ați uitat-o?
— Cu aproape un deceniu în urmă, nu știu dacă vă mai amintiți, dar am prevestit romanul pe care îl va da într-o bună zi Octavian Paler. Acesta a fost Viața pe un peron, carte de succes indiscutabil, dar și o surpriză, o frumoasă surpriză. Spun asta ca să vă determin să vorbiți despre starea prozei noastre de azi. Încotro merge, de pildă, romanul?
— Recunosc, ați fost primul care a văzut în mine un posibil romancier. Chiar înaintea mea. Dar tot nu mă determinați să vă spun încotro merge romanul. Pentru că nu știu. Abia dacă știu încotro merge romanul la care lucrez eu acum, Un om norocos. Spre mai multă epică decît în Viața pe un peron, dar tot spre parabolă și spre polemică implicată.
— Vă gîndiți la viitor? Ce poate fi mai incolo? Ce ne așteaptă?
— Uneori, abia mă mai descurc cu prezentul, dar tot mă gîndesc la viitor. Ca îndărătnic al speranței, vreau să cred că ne așteaptă ceea ce sper. Dar n-am aptitudini oraculare. La Delfi, mi-am adus aminte de fraza lui Wilhelm von Humboldt pe care am ales-o drept moto la Viața pe un peron: „Modul în care un om își acceptă destinul este mai important decît însuși destinul său”. La asta mă gîndesc și mai des. Chiar foarte des.
Cluj-Napoca, mai 1983
Convorbire realizată de RADU MAREȘ

Dialog diurn

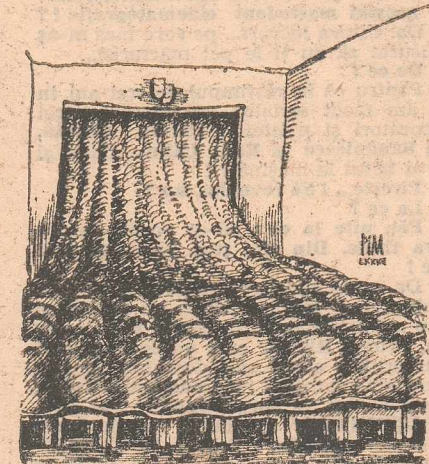
Legea poate fi aplicată mai bine!

Deși a trecut o bună bucată de timp, mă obsedează ideea că, în afară neatenției conducătorului auto păgubit și nu tocmai a bunei-credințe a vatmanului tramvaiului cu care autoturismul vătămă a intrat în coliziune — mi se confiază prietenul meu — o participare morală la accident o are și felul cum este reglementată circulația în intersecția respectivă.
Cum îi spuneam, o LADA 1200 circula pe Calea Plevnei dinspre Știrbei Vodă. În dreptul străzii Alfabetului, străda laterală dreapta în T cu Plevnei, s-a ciocnit cu tramvaiul 13 care, virînd scurt la stînga, l-a tăiat calea. Dacă i-a tăiat calea și venea și din stînga — am sărit eu — i-tebistul e bun de plată. Tocmai asta este, că soferul n-a ținut cont de indicatorul de „avertizare” trecere la nivel cu linia de tramvai; stil care? triungiul cu baza jos, invers decît indicatorul de reglementare, cu baza sus, cedează trecerea. Uite, îl răspund, am din întâmplare o cartică din colecția Legislație civilă uzuală, cu regulamentul pentru aplicarea Decretului 328/1966, să vedem ce spune. Articolul 34, alineatul 4 precizează că tramvaiele în mers au prioritate de trecere. Cunosc legea, dar soferul în cauză, păgubit de vreo 10—12 mii de lei, sigur de prioritatea pe care l-o dă Calea Plevnei, avertizat că trece peste linia de tramvai, nu cred că a mai avut timp să reacționeze, în asociere de idei cu prioritatea generală a tramvaiului, cînd acesta, abia plecat din stație, a virat scurt în stînga și, desigur, am senzația că putea să-l „terte” pentru neatenție, vatmanul l-a barat calea și impactul s-a produs.
Unde-i lege... încerc eu să-i repet cunoscutul dicton... trebuie să fie și morală, completează amicul. Și nu este?! Nu mă înțelegi, totul este legal și moral, dar este mai bine să se facă totul pentru siguranța circulației și în cazul reglementării circulației în intersecția respectivă, corelată cu cea din intersecția care urmează. Gîndește-te că, dacă scăpa de tramvai, peste cîtiva zeci de metri LADA noastră trecea nestingherită prin intersecția Plevnei și Orhideelor, unde trec mai multe tramvale care au „cedează trecerea” și pierd prioritatea generală. Îți anticipezi propunerea: să se renunțe la indicatorul „atenție, tramvai!” și să se fixeze în stația tramvaiului un semn cu cedează trecerea?! Este o soluție, mai ales că sînt multe asemenea reglementări în București. De exemplu, la capătul tramvaielor 6 și 10, la colțul stră-

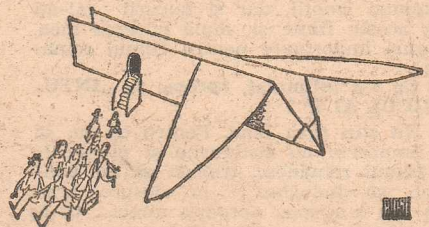
zii Th. Aman, acestea au un indicator cedează trecerea și au prioritate vehiculele care circulă pe Nufierilor, deși pe Nufierilor este un „atenție, tramvai!”. Ar mai fi o propunere, dacă nu se renunță la prioritatea tramvaiului să se implanteze și semnul „stop” sub „atenție, tramvai!”, așa cum este pe str. Ștefan Furtună, la traversarea acestuia de către tramvaiele 6 și 10. Sînt de părere că pentru fluiditatea circulației și pentru siguranța acestuia în zona respectivă se impun măsuri. Prima propunere ar fi mai potrivită. Așteptăm receptivitate și măsuri din partea celor în drept.
Pentru că tot este vorba de circulație și receptivitate — continuă prietenul — să-ți mai prezint o problemă. Deși se pare că s-au mai făcut sesizări, poate revista noastră care găzduiește o prestigioasă semnătură a unei apreciate cronici a soselei, va fi mesageră a receptivității cu implicații practice. Despre ce este vorba? La intersecția de la pasajul BUCUR-OBOR trebuie puse semafoare la cele două treceri de pietoni pe traversează Șoseaua Ștefan cel Mare și Șoseaua Mihai Bravu și corelate cu semafoarele ce reglementează circulația autovehiculelor, pentru că așa cum se prezintă astăzi situația, aduce atingere securității și fluidității circulației. Venind dinspre Mihai Bravu, am intrat în intersecție pe verde, dar la trecerea de pietoni din dreptul A.C.R.-ului, pietonii au „oprit” sirul de mașini și cum eram al treilea săflu al patrulea, m-am văzut blocat în intersecție. S-a schimbat culoarea semaforului și ambuteiajul a fost gata. Nu-ți mai spun că venea un „mastodont” de pe Colentina de credeam că nu mă iartă. Soferul, un tînăr zîmbitor, a înțeles situația, a redus viteza, m-a ocolit și scena de acest fel se repetă zilnic. Nici nu e nevoie de semafoare noi, se pot lua din cele care, s-a dovedit, că nu erau necesare în intersecțiile unde sînt instalate. Ca de exemplu, în apropiere, pe strada M. Eminescu, colț cu Toamnei sau cu Aurel Vlaicu, care de curînd nu mai funcționează. Cred că cineva s-a sesizat că între Moșilor și Hotel Dorobanți, pe distanțe foarte scurte, funcționau semafoare la intersecțiile str. M. Eminescu cu străzile Toamnei, Viitorului, Galați, Icoanei, Tunari, A. Vlaicu, Polonăi, care creau probleme deosebite fluentei circulației, mai ales în orele dimineții. Vorba unui vecin care glumea: mai bine iau avionul! decît să mă duc la gară cu autobuzele 133 sau 179 și să trec prin atîtea „furci caudine”!

Și pentru că tot sîntem în zonă — îi zic — consider că este timpul ca de trei ani de cînd s-a dat în folosință segmentul din Calea Moșilor dintre Bucur-Obor și Eminescu să fie marcat cu câteva treceri de pietoni, pentru că distanța e prea lungă și pietonii trec pe unde pot și cînd pot. Ajunge cu atîtea propuneri în dialogul nostru, mă atenționează prietenul. Să ne mulțumim numai cu rezolvarea acestora și tot ar fi ceva! Să ne mulțumim și să mulțumim!

MARIAN TEODORESCU

MIHAI PINZARU-RIM

CONSTANTIN CIOȘU

La o expoziție

(Urmare din pagina 9)

ce i-au fost puse alături.
Privite în sine, unele din lucrările expozițiilor (precum cele semnate de Gheorghe Iliescu-Călineschi, Ovidiu Maitec, Mihai Olos, Mariana Oloier, Florin Codre) sînt frumoase, originale, de certă valoare plastică, mai sînt și alte lucrări interesante, dar nu toate rîmăz cadru, nu toate se integrează unui decor care înseamnă însăși tradiția românească, în expresia ei cea mai strălucitoare. Multe alte lucrări se împotrivesc față, agresiv, acestui cadru, ele sînt așigat anti-tradiție, ba, uneori, așigat anti-artă. Un fel de cub, sculptat și vopsit de Silvia Radu (în genul în care erau sculptați și vopșiți ghiduşii și rubiconzii „pitici” de ipos din grădiniile mahalagiilor îmbogățiți de altădată), intră direct la capitolul kitsch. O „operă plastică” semnată de Bela Crișan, plasată bine, cît mai „la vedere”, pe coasta unui imas înflorit, intră la fel de direct, să fim terțați, la capitolul necuviință, simbolistica ei fiind mai mult decît fără perdea. În bătrîna, romantică, parfumată casă din Mastacanji Neamțului, între mobile rustice ce respiră masivitate și grație și lingă piese ceramice ce păstrează canonul dacic, Constantin Flondor ne prezintă niște cabalistice semne imprimate într-o grămăjoară de fînă (da, chiar de fînă) și, pe pereți, niște penibile mișgăleli în creion cu ifose ezoterice. Pe niște grosolane cărămizi de lut (nears, rîmas lipicios și moale) a scrijelat și Ion Isăilă niște enigmatice semne, un „codex rusticus” pe care ploala l-a spălat după cîteva zile, rîpindu-i orice velleitate de a comunica în vreun fel cu publicul. Din nefericire, exemplele de acest fel sînt destule.
Și, parcă pentru a sublinia cît mai ostentativ, de la bun început, că trebuie să ne așteptăm la nedumeriri și surprize, că să nu spunem la inversarea valorilor, amplasarea centrală, chiar la intrarea în muzeu, a unui compas hiperdimensional în lemn ne propune, la rang și semn de maestru, ceva cu care nu s-ar putea intra, îndrăznim să credem, nici la uce-nicia sculpturii. „Virful” mobil al compasului e un jug, acest jug fiind constrins, ni se sugerează, să se rotească într-un perpetuu și trudnic cerc. Nimic de zis, simbolul e clar, dar — mai este oare nevoie s-o spunem? — acest simbol n-are nimic de-a face cu modul nostru de a privi și gîndi existența și arta. Compasul cu jug în virf este al Wandei Mihuleac. În catalogul expoziției, la rubrica organizatori, figurează numele Ancăi Vasiliu (muzeograf) și al Wandei Mihuleac.
Nu sîntem dintre cei ce refuzăm aprioric penetrația noului în spațiul eternului. Dar sîntem dintre cei care cred că Muzeul satului, acest sanctuar al nostru, acest document despre noi, pe care-l recitim de fiecare dată cu emoția filării unei ediții preîncept de cultură și civilizație românească, trebuie cruțat de nonvalorii și de imixtiuni străine nouă. Căci vrem ca măcar aici inima noastră să bată liber și limpede, auzindu-și ecourile în pămînt. În pămîntul nostru, în reazemul și matca ființei noastre.

Legea ne apără, să o cunoaştem, să o respectăm

Restul sînt Efemeride

1

Tocmai cînd aveam, în sfîrşit, motiv să-l dispreţuiesc, l-am înţeles. Copilul meu, spunea tatăl, nu are nici o calitate. Il fixasem cu privirea, sugerindu-i aproape că este vorba de o întrebare cheie. Nu, a răspuns fără nici o tresărire, nu are nici o calitate umană. Era convins. Şi teapăn; spaţele întins şi privirea limpede. Uneori, minţise; dar atunci privirea lui căuta pieziş în colţuri. Era într-adevăr infirm, şi un infirm nu poate fi condamnat. Infirmitate de sentimente. Infirmitate de clocotul singelui patern. Infirmitate de inimă. Ar fi o crimă să laşi un copil pe mîna acestui om orb. Şi m-am cutremurat. „Crima“ avusese loc. Asta nu văzusem.

2

Şi am trecut întreaga vină asupra mamei. Îi făcuse bagajul. Sora geamănă era de fată. Toţi trei, gemenii şi mama, erau incredinţaţi că aşa e bine. La tata, departe, el, băiatul, va scăpa de mediul dăunător. Pierduse un an de şcoală. Ar fi vrut să se îndrepte, dar nu putea. Ceva era mai presus de voinţa lui. Nu şi-a condamnat mama; nu şi-a condamnat sora geamănă; era spre binele lui. A luat bagajul. Mama n-a scos o vorbă. Mamă şi fiu s-au prezentat, după o noapte de tren, la primăria din oraşul tatălui.

3

Abia acum, fată în faţă cu acest om glacial, îmi dau seama de ce nu s-au dus direct acasă.

— N-aţi vrut să-l primiţi?

— Nu. I-am spus ei: **Dă-mi fata! Acum, după ce l-ai stricat pe băiat, nu-mi mai trebuie. Sînt singur. Muncesc. Nu sînt obisnuit cu el. Cum să-l îndrept?** S-a pus problema altfel atunci, la primărie, şi am fost nevoit să-l accept.

Şi mama l-a lăsat în aceste condiţii! Ce putea ieşi?

4

Îl întreb pe băiat:

— Cum a fost?

— El ştia un singur lucru: să stau închis în casă. M-apuca dorea de cap. Muream de urit. De singurătate...

— N-aveai prieteni la şcoală?

— Muream gîndindu-mă că aş putea rămîne acolo.

Sfîda totul, din cîte am înţeles de la el, de la profesori.

— Şi? am continuat.

— În oraş mai era un singur băiat ca mine, cu care mă puteam plimba, N-avea nici el amîndoi părinţii. Cu el am început să beau...

Fugea apoi acasă. Mama îl aducea înapoi. Fura pentru bani de tren. Pentru prietenul lui şi iarăşi fugea... A trecut apoi la internat. Lucrurile au stat şi mai rău. Pînă ce împreună cu noul său prieten a furat din şcoală 70 000 lei.

5

Ce scuză l-am mai putea găsi mamei? Ştiu că experienţa cu tatăl băiatului eşuase şi totuşi a continuat să-l lase acolo, departe şi singur.

6

Caut, împreună cu procurorul şef al judeţului Bacău şi şeful Secţiei civile a Tribunalului, paragrafe de lege care ar putea obliga în mod egal pe părinţi să suporte diferenţa de 40 000 lei rămasă nerecuperată. Legea e fermă: răspunderea materială revine exclusiv părintelui cărui instanţa i-a încredinţat minorul spre creştere şi educaţie. În cazul de faţă, mamei.

7

Da, pare de necrezut. Întrebările vin singure: Cum, şi tatăl? La insistenţele primăriei sau nu, a acceptat pînă la urmă să se ocupe de educarea copilului. Copilul lui. A obţinut o cameră în plus în acest scop. L-a avut

sub supraveghere. Este bărbat. Este tată. Nu răspunde în nici un fel că sub ochii lui, într-un oraşel de-l cuprinzi cu privirea de la un cap la altul, s-a întâmplat ce s-a întâmplat? Situaţia de fapt nu contează? S-a creat o situaţie de fapt deosebită, specială. În ce mai constă atunci răspunderea tatălui faţă de dezvoltarea normală a copilului său? Mama să fie vinovată de toate? Cum se explică atunci că fata, sora geamănă, e premiantă, un model de fată? Numai prin genele diferite? Nu e revoltător că de-acum înainte, tatăl a scăpat şi de băiat şi de griji şi de tot după ce şi din vina lui, orice s-ar spune, băiatul a apucat-o pe căi nefireşti? Intrat sub incidenţa graţierii, băiatul s-a întors la mamă. Pe seama ei şi grijile şi banii? Şi ruşinea şi deznădejdea? Iar pe seama tatălui nimic?

8

— Înţelegeţi? îl întreb pe tatăl rămas în faţa mea ca o stană de piatră. La aceste întrebări caut răspuns.

— Băiatul s-a angajat. Măicăsa poate să facă un împrumut la C.A.R... Altfel nu se învaţă minte.

Mă revolt, dar are dreptate.

Omul acesta pare să aibă întru totul dreptate, de parcă ar fi fost creat din paragrafele legii. Da, a fost obligat să se despartă de mama copilului. Ea o să spună că de vină este el. El, că de vină este ea. Nu mai are importanţă. Instanţa a încredinţat mamei copilii spre creştere şi educaţie. Fiindcă aşa e normal. Mama este mamă, apoi el era bolnav de silicoză prin sanatoriu. Le-a trimis pensia alimentară, chiar dacă nu totdeauna regulat. A dorit să fie cunoscut de copii, pentru ca ei să ştie că au şi tată. Poate nu s-a priceput cum s-o facă. I-a vizitat o dată sau de două ori pe an, avînd în vedere şi condiţiile speciale datorate distanţei care-i despărţea, specificul muncii lui. Mai mult nu s-a priceput şi nici nu era nevoie. Copiii creşteau frumos. Cînd a fost cazul, a recerut în faţa instanţei incredinţarea celor doi minori. El urmarea să obţină băiatul. Cu fata s-ar fi descurcat mai greu, fiind singur. Mama s-a opus şi din nou instanţa a hotărît în favoarea ei. În acest fel, mama şi-a asumat întreaga răspundere, cum glăsuieşte şi legea. Atunci, da. L-ar fi luat pe băiat. Dar nu cînd a vrut ea. Cînd nu mai era nimic de făcut. S-a prezentat la primărie pentru ca primăria să le rezolve problemele lor personale. Şi i l-a pus în braţe. Un derbedeu. De fapt, nu l-a acceptat niciodată. A fost forţat s-o facă. Totuşi o dată i-a spus: **Nu se poate re-educu un copil care ştie că părinţii nu se înţeleg în privinţa creşterii lui şi cînd nu-i place la tata fugă la mama. Dă-mi-l mie prin lege. Să am şi drepturi asupra lui nu numai obligaţii.**

N-a vrut. Cînd n-a mai putut, mi l-a pus în braţe, dar nici atunci pe de-a întregul, ci numai cu partea de obligaţie sub ameninţarea primăriei. Într-acest fel trebuie înţeleasă şi chestiunea banilor; desprinsă de copil; ca o chestiune de neînţelegere între el şi mamă; şi chiar şi de orgoliu.

9

Prima care simte nevoia să înjure este o fostă profesoară a băiatului:

— E bărbat... Ştie cum să se poarte cu un băiat care, miine, poimîne este major. N-a vrut? Ce n-a vrut? N-a vrut să-şi ajute copilul intrat într-o derută pînă la urmă de înţeles la vîrsta lui. Care băiat n-a luat-o razna la 16—17 ani? Are ceva de împărţit cu mama? Dar ce vină are copilul. O singură dată a avut nevoie de tată. Atunci trebuia să-l ajute. Copilul a venit de bună voie. A sperat el însuşi

să fie ajutat. A împinţat ranchiună, răceală, ostilitate. Ce-ar fi vrut tatăl să culeagă semănd potrivnicia? Cum putem afirma, oameni maturi ce sîntem, că răspunderea lui e doar de natură morală. Şi care morală? Ce afişează el, se cheamă morală. Morală avocătească, poate... Iar cu mama copililor n-are nimic de împărţit. E mai mare decît ea mi se pare cu vreo zece ani, dar cînd am văzut-o ultima oară ea părea mult mai în vîrstă decît el. Ce argument fabricat în umbra legii poate dezminţi cumplita realitate? Ruina fizică a acestei femei spune totul în capitolul răspundere. Nu şi-a asumat răspunderea? N-a plătit pentru asta? Băiatul nu venea la şcoală, dar cînd venea întrecea pe mulţi siliatori în bună purtare. Asta cine i-a dat-o? Şi cu ce preţ? Ştie tatăl ce înseamnă scutece, boli, nopţi albe la căpătîiul copililor, mincare, piaţă, spălat, lecţii, şcoală, alergături prin oraş după una şi după alta, de cîte n-are nevoie un copil, dar doi, băiat şi fată, toate grijile pămîntului, cit despre bucurii am văzut... Şi la un moment dat, cînd te aştepţi mai puţin, băiatul o ia razna. Ce înseamnă razna? Nu face rele, hoinăreşte pur şi simplu. Pentru un tată asta n-ar însemna nimic. O mamă singură îşi inchipuie sfîrşitul. De unde să ştie ea ce-i trebuie unui băiat? Care îi sînt nostalgiile? Rătăcirile? Cum să dregă toate astea? Panica pune paie peste foc.

Cuprinsă de deznădejde, către cine s-a îndreptat gîndul ei? Către tatăl copilului. A greşit?

10

Mă uit la ceas: de aproape două ore tatăl continuă să înşiruie „fărădelegile“ fiului său, cum într-o zi a găsit uşa de la dabara sfîrîmătă şi imediat s-a ufat în ascunzătoare unde ţinea banii şi a văzut că lipsească şi a pornit să-l caute şi găsindu-l l-a întrebat şi el i-a răspuns nu cîtu ce şi, într-altă zi, fiindcă bănuia c-o să vină acasă într-ascuns, în lipsa lui, a lăsat în casă un prieten şi acesta a auzit soneeria la intrare dar n-a deschis într-adins să vadă ce face fiul lui care probabil era cu un prieten, prietenul lui, şi atunci fiul dacă a văzut că nu răspunde nimeni a înţeles că nu e nimeni acasă şi a forţat uşa, dar prietenul lui pe care-l lăsase acolo să supravegheze l-a prins şi l-a chemat pe el şi cînd a venit...

— Cum vă explicaţi, l-am întrebat, că nici fata nu vă iubeste? Nici tu vă iubeste, nici nu vă stimează? De ce credeţi că o fiică fată de care n-aţi greşit cu nimic nu încearcă nici cel mai vag sentiment faţă de tatăl ei?

— Din cauza măică-si.

— Nu-i dău voie?

— Aşa i-a crescut pe amîndoi. În loc să se fi gîndit că mai bine pentru ea şi pentru copii ar fi să-i crească pe aceştia în respectul faţă de tată, încă de mici le-a insuflat dispreţ faţă de mine, că sînt egoist şi cîte şi mai cite. Ce puteam face eu în cele cîteva ore de vizită? Şi-a adus aminte de mine cînd n-a mai avut încotro.

— Ce lucru aţi cumpărat fiicei dv. ultima oară?

— Ultima oară fiicei mele nu i-am cumpărat nimic.

11

Îl întreb pe judecător:

— Situaţia de fapt chiar nu conţinează deloc?

— Nu. Legea e clară în această privinţă. Mama e unica răspunzătoare. Deşi un astfel de caz n-am mai întîlnit. Situaţia este cu totul specială întrucît băiatul a fost adus la tată într-o împrejurare de forţă majoră cu scopul declarat de a-l încredinţa acestuia spre supraveghere, să nu co-

mită adică o faptă antisocială. Deci în clipa cînd minorul a produs infracţiunea el se afla în grija tatălui tocmai pentru a fi uitate asemenea întâmplări. Faptul că înţelegerea s-a făcut prin primărie, de care, se ştie, aparţine şi autoritatea tutelară, conferă acestei înţelegeri un caracter cu consecinţe juridice?... Legea nu face referiri la astfel de împrejurări. Doar Tribunalul Suprem ar putea atribui circumstanţelor concrete ale cazului aderenţe la interpretarea legii. Întrebarea care a apărut este următoarea: O înţelegere de acest fel poate produce efecte juridice?

12

Şi nu e singura întrebare. Codul familiei prevede drepturi şi obligaţii egale pentru ambii părinţi privind creşterea şi educarea copililor şi chiar dacă mama, cum este în cazul nostru, răspunde singură material, existînd o hotărîre judecătorească prin care i se încredinţează copiii, tatăl nu poate fi exonerat de răspunderea morală. Ce înseamnă răspundere morală? Să revenim la dialogul purtat cu tatăl copilului:

13

— Dumneavoastră nu aţi vrut să vă primiţi fiul? De ce?

— Fiindcă ştiam că a ajuns un derbedeu... Că nu învăţa, că lipseşte de la şcoală, că a pierdut anul... De ce adică...

— De unde ştiaţi?

— De la fiica mea. Vorbeam cu ea la telefon şi-mi spunea. Era îngrijorată...

— Ştiaţi cu alte cuvinte totul?

— Totul!

14

Ştia deci totul. Care era obligaţia morală a tatălui în aceste condiţii? S-a prefăcut că nu ştie nimic pînă ce nu i-a fost adus băiatul şi cînd l-a fost adus a folosit cunoştinţele pe care le avea într-un singur fel. Să nu accepte de bună voie supravegherea copilului, să se sustragă astfel consecinţelor juridice pe care o atare accepţiune le-ar fi putut provoca. Cum se numeşte fapta prin care un tată se sustrage cu bună ştiinţă de la îndeplinirea obligaţiilor sale morale? Şi cu ce urmări juridice?

Din păcate, la întrebarea care urmează nu poate răspunde însă nimeni: Cum ar fi evoluat fiul dacă tatăl ar fi intervenit de la început, în Bucureşti, în sprijinul familiei şi al şcolii, dacă băiatul ar fi simţit autoritatea tatălui înainte ca mama să-l ia de mină pe tren şi să se prezinte cu el la primăria oraşului necunoscut şi străin lui pentru ca tatăl să-l accepte abia după ameninţări oficiale?

Toate acestea, credem, creează o nouă situaţie specială.

15

N-am vorbit nimic despre traumele psihice ale băiatului, reale, dureroase şi brutale întrucît, indiferent de greşeliile părinţilor, el singur este răspunzător pentru faptele sale. O hotărîre judecătorească încheie un proces. Această încheiere este lipsită însă de eficienţă dacă în acelaşi timp ea nu construieşte şi primele premise ale dezvoltării vieţii viitoare. Procuratura judeţului Bacău analizează posibilitatea formulării propunerii pentru un recurs extraordinar în cauză, în sensul precizării răspunderii tatălui. Procuratura generală, cu sprijinul căreia am întreprins această dificilă anchetă socială, va analiza şi va decide. N-am dat nume. Am considerat că speta în sine este suficient de interesantă. N-am dorit să produc la rîndu-mi alte traume. Şi pentru a-mi rezerva dreptul de a lansa public un apel către cei doi părinţi. Citeva lucruri apartin vieţii şi sînt de netăgăduit: viaţa tatălui, invidiată de mamă, s-a consumat între boală şi mină; ruina fizică a mamei zbatîndu-se să ducă spre lumină două fiinţe care n-au nici o vină că s-au născut; depresiunea psihică a băiatului trezit la realitate într-un chip răvăşitor de brutal; viitorul de premiantă al fetei. Restul sînt pretexte şi slăbiciuni, şi orgolii, şi inchipuiri; efemeride.

NICOLAE CRISTACHE ■

Cronica şoselei

Cupidon în derivă

Recent, un automobilist, cam orgolios, cu o mină piloţu, iar cu cealaltă numără banii aşezaţi pe scaunul de alături, iar altul, în timp ce conducea, studia o hartă. Şi unul şi altul au intrat în vehicule ce circulau pe sensul opus. Au fost şi cazuri cînd piloţii foloseau mina stingă pentru a susţine, în afara portierei, diverse obiecte a căror lungime împiedica transportarea lor în interiorul maşinii ori în portbagaj. Şirul curiozităţilor din acest domeniu, care în limbaj curent se numesc forme ale neatenţiei la volan ori forme ale concentrării atenţiei spre alte preocupări decît conducerea maşinii, ar putea umple tomuri întregi.

Întîmplările din circulaţie pe fond erotic ocupă şi ele un loc deloc neglijabil în contextul preocupărilor care distrag atenţia şoferului de la conducerea autovehiculului.

Cazul şoferiţei Rodica N. este semnificativ. În relaţii proaste cu soţul, de

mai multă vreme, Rodica foloseşte prilejul deplasării acestuia, pentru cîteva zile, în altă localitate şi organizează o escapadă în oraşelul vecin cu Vicenţiu L., cunoştinţă mai veche, la locuinţa uneia din rudele acestuia. Deplasarea are loc cu autoturismul partenerului.

„Uite, am carnet de aproape 9 luni, şi deşteptu asta de bărbatu-meu nu m-a lăsat nici să mă apropiu de maşină. Tu doar ştii, frumosul meu, ce rezultate am obţinut la examen: 46 puncte la „sală“, 2 minute la poligon, iar la traseu, examinatorii pur şi simplu au intrat la idei.“ „Dv. nu cumva aţi mai avut permis, că prea sînteţi deprinsă cu volanul, cu maşina?“ „Nu, tovarăşi, puteţi să verificaţi.“ Ce mai, am făcut un „traseu“ de am lăsat uimită comisia“.

Au ajuns în oraşul învecinat pe seară. După cîna care s-a terminat destul de repede, nerăbdătorul cuplu s-a instalat în camera ce li s-a pus la dispoziţie de către gazdă. „Nu-i frumos din partea noastră că ne retragem aşa devreme, dar miine dimineaţă la 5 trebuie să plecăm. Cavalerul meu intră în serviciu la 6“.

Exact la ora prevăzută, Dacia 1310 ieşea din curtea frumoasei gospodărie, rulină încet pe drumul de ţară, spre intersecţia cu şoseaua naţională.

„Ciudat, după o noapte atît de zburcumată, cit de relaxată mă simt. Mă refuză dacă îţi cer ceva, iubitul meu?“ Prudent, tînrul răspunde: „Depinde ce?“ „Răspunsul tău m-a descurajat. Nu-ţi mai cer nimic“. Şoferul devine curios: „Spune, Rodica, spune. Ştii doar cît ţin la tine. Ne iubim în ciuda diferenţei de vîrstă. Vorba aia, cînd tu erai domnişoară, eu abia mă năşteam“. „Hai să lăsăm astea, uite ce, te rog să mă laşi să conduc pînă la intrarea în oraş“. „Îmi eşti dragă, dar asta n-o fac. Nu uita că n-ai condus deloc după examen“.

Rodica nu mai spune nimic. Se instalează cu o mină bosumflată în fotoliul comod al autoturismului, dînd impresia că vrea să aţapească.

Bărbatul încearcă să reia conversaţia. Evocă intensitatea momentelor petrecute împreună, aduce laude frumuseţii femeii, temperamentului ei vulcanic, calităţilor ei de gospodină perfectă, dar degeaba. Rodica nici măcar nu-i răspunde. Se scurge cam jumătate de oră de la plecare. Răcoarea dimineţii, şoseaua bine întreţinută, uscată, asigură parcă şoferilor să nu-şi facă probleme. „Fiţi voi atenţi, piloţilor, eu, drumul, vă creez cele mai bune condiţii de deplasare“.

„Bine Rodica, urcă la volan în locul meu. Am încredere în tine. Mergi nu prea repede şi atentă, eu veghez cum conduci. N-o să te bat la cap, intervin doar atunci cînd e absolut necesar“.

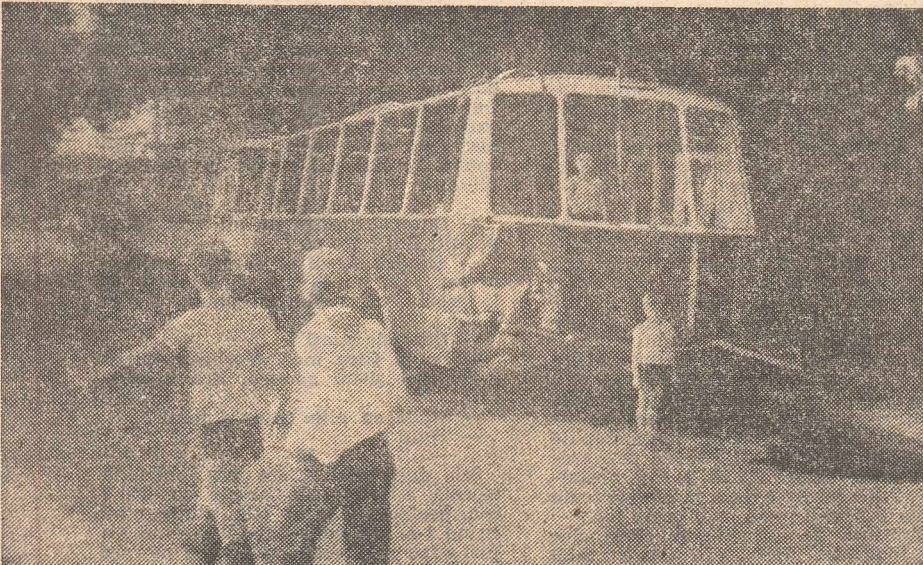
Tînăra femeie se înviorază imediat. Nu-şi poate ascunde bucuria. „O să-ţi dai seama imediat că nu mi-am pierdut deloc antrenamentul“.

Conduce bine Rodica. Nu accelerează prea tare. Piloatează destul de dezvoltat. Nu pare deloc emoţionată şi nici inhibată. „Măi, Rodica, ce bine-îţi stă în pantalonii ăştia, care îţi pun în valoare corpul“. Femeia se înroşeşte uşor. „Nu-mi distrage, te rog, atenţia. Ține-ţi minulele acasă“. Tînărul se apropie mai mult de frumoasa lui parteneră. „În loc să mă ajuţi, tu, uite ce faci?“ Se apropie o curbă. Viteza e vădit prea ridicată, nu atît în raport cu raza, dealtfel nu prea mare a curbei, ci cu precara experienţă a femeii şi, mai ales, cu starea ei de spirrit, asaltată de tînărul turburat peste măsură. Virajul este ratat. Autoturismul, cu volanul „innodat“, se izbeşte cu partea laterală stingă de un pom. Tînăra femeie îşi pierde viaţa.

VICTOR BEDA ■

Unde vă jucați, copii?

Locurile de joacă sau copilăria la rangul de miracol. Importanța lor în formarea personalității viitorilor oameni mari e atât de covârșitoare încât iesse din orice discuție. Un om care nu s-a jucat frumos e un om fără copilărie și cînd va descoperi aceasta se va simți sărac și nimeni nu i-o va mai putea restitui. Dar locurile de joacă sînt la fel de importante pentru îmbunătățirea climatului de locuit, pentru reducerea accidentelor de circulație, pentru crearea unui mediu ambiant plăcut, armonios și odihnitor. Un loc de joacă neamenajat sau distrus, din multiple cauze, devine un pericol. În același timp el face dovada gradului de civilizație a celor care locuiesc în preajmă, copii și adulți, a interesului asociațiilor de locatari, al întreprinderilor care le au în grijă și al administrațiilor domeniilor publice. Am inițiat ancheta de față pentru că starea acestor spații în destule locuri lasă de dorit. În primul rînd istrețirea și dotarea sînt principalele cauze. Și apoi lipsa de fantezie, de diversitate și farmec. Oare e atât de dificil de atlat ce-și doresc copiii?

— dialog cu Ioan Ciobotaru, director adjunct al Direcției sistematizare, proiectare și construcții din cadrul Comitetului pentru problemele consiliilor populare —

— Care este punctul dumneavoastră de vedere vizavi de problemele pe care le ridică spațiile verzi și mai ales locurile de joacă pentru copii?

— Eu n-am descins în mod special în aceste locuri, dar peste tot pe unde am fost nu le-am trecut cu vederea. Starea lor este de multe ori îndoielnică, asta pentru că organele locale și asociațiile de locatari nu se preocupă în mod corespunzător și nu respectă prevederile legilor pe care le avem referitoare la gospodărirea spațiilor din jurul ansamblurilor de locuințe. Am văzut și lucruri bune. Dar am văzut și situații ciudate. Cînd e vorba de locurile de joacă locatarii, deși sînt copiii lor, vor ca să-i îndepărteze, să se joace cît mai departe. Părinții vor să-i aibă cît mai aproape, ca să-i poată supraveghea. Și apar conflicte.

— Amenajarea acestor spații e cel mai adesea defectuoasă, inadecvată!

Principala problemă este că aceste amenajări sînt făcute fără o concepție clară referitoare la importanța și rolul jocului. Ar trebui să aibă un proiect de amenajare, realizat cu psihologi, cu pedagogi, cu cei din învățămînt, să-i consulte și pe copii. Dacă s-ar analiza mai atent nevoile și dorințele copiilor s-ar găsi forme pentru realizarea lor.

— N-ați primit sesizări în acest sens? Ba da. Și una dintre ele se referea la dispariția spațiilor de joacă dintr-un anume loc. După verificări am descoperit că terenul afectat jocului fusese transformat în parcare.

— Unii au transformat terenurile de joacă în grădini de legume!

— Vedeti, necesarul legumelor nu se rezolvă cu producția de pe un loc de joacă. Dar la copil trec anii, el crește și pe urmă degeaba mai încerci să-i redai ce-a pierdut. Copilăria nu se mai întoarce.

— Situația e mai complicată acolo unde nu există spațiu, unde n-a fost prevăzut și teren pentru joacă!

— Într-o anumită măsură este corect, e o realitate pe care n-avem cum s-o mai corectăm. Trebuie să fim corecți, de multe ori indiesirile cu ansambluri de locuințe au fost solicitate nu de către proiectanți, ci de consiliile populare. Au cedat unii, au cedat alții și acum nu se mai poate modifica.

— Dar legile prevăd clar suprafața afectată locului de joacă în funcție de numărul de apartamente. De ce nu se respectă legea în toate cazurile? Blocurile nu sînt pe roți și nu mai pot fi depărtate!

— Spațiul cît este prevăzut trebuie respectat. Dacă proiectantul nu s-ar abate de la lege și comisiile de avizare ar respecta normele în vigoare, unele din lucrurile pentru care purtăm acest dialog nu am mai avea pentru ce să le discutăm.

— Și totuși, sînt situații în care normele nu se respectă.

— Noi sîntem nemulțumiți de acest fapt. De exemplu, în Colentina, normele de densitate a populației au fost depășite cu 35 la sută. Mi se pare foarte mult.

— Și în Militari sau în Pantelimon e aproape la fel!

— În Pantelimon, nu! S-a construit frontal străzii, dar cînd se va termina și partea din spate, cînd proiectul va fi complet, veți putea constata că el este armonios, că normele referitoare la spațiile verzi și la locurile de joacă s-au respectat.

— Noi nu căutăm vinovații. Căutăm soluția sau soluțiile prin care spațiile destinate copiilor să arate așa cum tre-

bute și cum este nevoie. Care este punctul dumneavoastră de vedere?

— Părerea mea este că revista dumneavoastră s-a orientat bine punînd această problemă. Ridicați problema spațiilor care lipsesc! De acord. Dar eu o ridic și pe cea a spațiilor prost gospodărite. Principala vină și răspundere o poartă asociațiile de locatari. Preocuparea lor este incredibil de mică în unele cazuri. I-aș invita pe unii care se plîng că locul de joacă din fața blocului lor arată prost să vadă locurile care arată plăcut. Chiar te întreb, de ce într-un loc se poate și în altul nu? Aș fi curios care este răspunsul. În primul rînd el trebuie dat de părinți.

Cine se joacă prin infern?

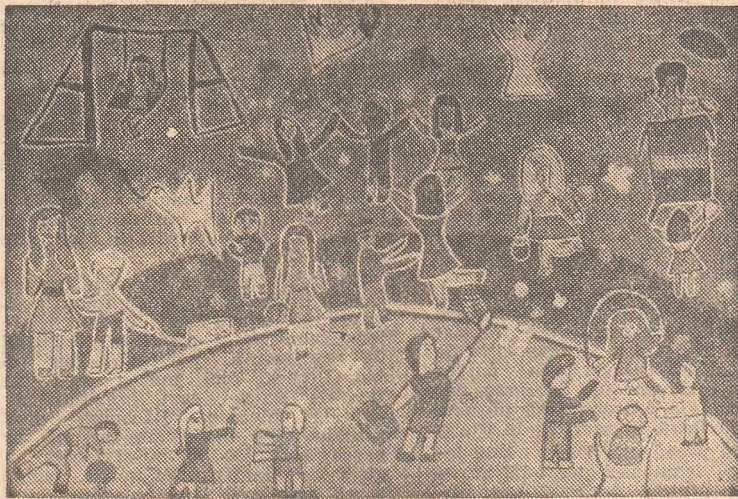
La începutul acestei veri, din motive care mai privesc, am bătut București pe jos, avînd grijă să nu-mi scape nici un bloc, nici o parcare și nici un loc viran. Una din marile surprize a venit și de la locurile de joacă, de la imaginea lor, cînd superba, cînd lamentabilă. Semănau fie cu niște mici continente silențioase, fie cu niște insule părăsite, ba, uneori, cu niște depozite dezordonate sau cu niște spații asupra cărora, din motive necunoscute și strani, se revărsase toată furia unor nesăbuiți. În fond nu aveam nevoie de acest lung ocol pînă spre periferie spre a descoperi starea peisajului care se așterne în fața blocului în care locuiesc. Un spațiu de joacă întins, împrejmuit cu grijă, pe care nu se mai găsește nici un aparat întreg și pe care, mai ales seara, copiii aprind spectaculoase focuri. Cînd plouă toți se sting la intrarea în clădire, încep să joace fotbal în hol și numai umorul mă împiedică să-i caut pe cei care îmi sparg mereu sticla gemulețului de la cutia postală. După ploaie copiii rămîn pe alee, nu se mai aventurează pe nisipul noroios al spațiului de joacă și continuă miuța sau mini fotbalul, spre protestul unui profesor care îi admonestează uneori de la balcon sau coboară, îi injură, le ia mingea și le-o aruncă cine știe unde, asta pentru a-și apăra de șuturile întimplătoare o mașină mai veche, dichisită cu chit și vopsea. În stînga, la 100 de metri, pe cealaltă parte a străzii Drumul Taberei, în stația Riul Doamnei, un alt loc de joacă, împrejmuit și acela, dar cu peluză, cu aparate vopsite și utilizabile își primește micii săi obișnuiți. Acolo totul e în ordine, după cum pe aceeași stradă, puțin mai sus, în apropierea școlii 204 se află încă un loc, și el

amenajat, frecventat de dimineața pînă seara, fără ca aparatele să fi făcut aripă, fără ca plasele de sîrmă ale gardului simbolic să fi dispărut și ele. Dealțul, Drumul Taberei, de la Favorit și pînă spre Valea Oltului, are unele locuri de joacă pentru care merită să-ți prelungești copilăria măcar cu un an. Dar de aici și pînă în cartierul Militari nu mai e decît un pas iar copilăria nu e un gumilastic, pe care să o întinzi sau să o scurtezi, după cum îți convine. Și chiar la intersecția de la stația Lujerului, starea locurilor de joacă se schimbă, de parcă un ciudat fenomen ar schimba culoarea și lumina care scaldă aceleași lucruri. Locul de joacă din spatele blocului de pe Boulevardul Păcii nr. 3 seamănă cu vestigiile unui cartier dintr-un oraș părăsit. Scheletele aparatelor de joacă au fost lăsate totuși în picioare, pentru ca trecătorii ocazionali să-și poată face o imagine despre ce-a fost cîndva, iar plasele împrejmuirii suportă urmele mai degrabă ale trecerii unei turme de elefanți, decît ale unei distrugerii progresive și nevinovate. Și totuși ce-a fost acolo? „Acum trei ani Administrația domeniului public a efectuat o lucrare care s-a dovedit a fi de mintuală. Aparatele de joacă n-au fost fixate cum trebuie, au fost puse în pămînt, îngropate puțin la suprafață și imediat s-au deteriorat. Din această cauză am avut și necazuri pentru că unii copii s-au lovit exact la aceste aparate deteriorate. După A.D.P. a venit Horticola 1 Mai care a plantat niște pomi. Și ei au făcut o lucrare așa, ca să se achite de o sarcină. I-au sădit mai mult în pieștii de la suprafață și majoritatea s-au uscat. Un loc de joacă a tinut 2 ani. Anul trecut totul a fost reparat de la capăt de către Întreprinderea 9 Mai, dar pînă anul acesta s-au distrus iar. Acum aparatele sînt luate de Întreprinderea de produse lactate, cea care le va repara iarăși. Asociațiile de locatari din acest cvartal au hotărît să încadreze un paznic îngrijitor pentru acest loc de joacă”. (Gh. Nicolae, președintele asociației de locatari din blocul 18). Cum se pot distruge toate aparatele într-un singur an? Dacă te gîndești că un om mai firav chiar dacă ar avea sarcină să le distrugă tot n-ar reuși într-un an. atunci e greu de presupus că devalorizarea au făcut-o copiii. De fapt acest loc de joacă devine de cele mai multe ori un fel de terasă pentru cei care beau o bere. Un magazin vinde bere la sticlă și toată suflarea însetată se retrage aici. Copiii se bucură și ei de vecinătatea magazinului. Sortează ambalajele lăsate de izbeliște și pe cele care ard mai ușor le aprind în același loc de joacă. Vă dați seama ce fel de joc și ce atmosferă e în acest loc nu prea mare, cu câteva jocuri, pe care vin copiii din 10—15 blocuri. Dacă socotim că unul din ele, blocul 17, are 430 de apartamente în care locuiesc în jur de 250 de copii, realizați că jocul acestora se apropie mai mult de infern decît de o oază de liniște. Distrus acest loc, dispăre și singurul care există pentru blocurile din preajmă. „Derbedeii distrug noaptea aparatele, de aceea ne-am gîndit să încadrăm un paznic. Copiii n-au unde se juca și atunci o fac pe aleile de beton. Anul trecut am zăgrăvit blocul și anul acesta arată tot ca înainte de zăgrăvire. Mereu se ceartă locatarii cu părinții copiilor pentru geamurile sparte. Am încercat și eu să-i avertizez pe părinți dar ei îmi răspund: Ce să le facem? Sînt copii, unde să se joace? Mai bine amenajați-le spații! Cel existent e deteriorat. Ar mai fi posibilitatea amenajării încă a unui loc dar nu avem mașini cu care să aducem pămînt și nisip și nici aparate de joacă nu se găsesc așa ușor. În acest cvartal, pentru 24 de blocuri de 10 etaje sînt 2 locuri de joacă și amîndouă arată așa cum arată. În plus, cei de la I.C.R.A.L. care au amenajat al doilea loc, prin familiile care locuiesc acolo au interzis copiilor din celelalte blocuri să-l folosească” (Gheorghe Ionescu, președintele comitetului de cetățeni din Circumscripția electorală 43, sector 6). Am văzut și al doilea loc de joacă din acel cvartal. Pe str. Poarta Albă, în fața blocului 110 A, sînt două terenuri de sport impecabile, dar ținute sub cheie iar locul de joacă îl concurează cu imaginea sa deprăntantă pe primul. Consecința: mai mulți copii se jucau pe linia ferată decît pe locul cîndva împrejmuit cu ceva, poate niște fuste plase.

Paralel cu artera principală a cartierului Militari am căutat prin spatele blocurilor un teren de joacă în care privirea să poată poposi cîteva secunde în liniște. Mai nici unul care să arate așa cum și l-ar fi dorit un adulții, care par nepăsători la acest lucru. Ci copiii, pentru care nu reprezintă, așa cum cred unii, o distracție sau un refugiu, ci o necesitate fundamentală pentru vârsta lor. Și astfel, pe str. Desișului nr. 2, în fața blocului M. 23, un loc de joacă te alunga cu aerul său părăsit, cu aparatele deteriorate și cu gardurile care împrejmiau un fel de nimic. Pe strada Conducei, bloc 57, se întind tăpșane și mici grădini improvizate și împrejmuite cu te miri ce, pe strada Roșia Montană nr. 1 locul parea suportabil doar în comparație cu celelalte, nu cu cele din marile parcuri. Tot în cartierul Militari, pe strada Apusului, în lipsa unui spațiu de joacă (pe care s-a construit un bloc) locatarii au deschis la subsol un fel de club. Ideea a rezistat cîteva săptămîni, pînă cînd părinții copiilor au aflat că în loc de joacă la subsol se petrec tot felul de lucruri, să le zicem violente sau deochete. Și experimentul s-a închis. Adevărul este că jocul nu este o problemă care să fie excedată în subsolul vieții noastre de fiecare zi. După cum, deși aparatura locurilor de joacă nu e la fel de scumpă ca a unei întreprinderi, soluția cu paznicul nu pare să fie calea cea mai scurtă pe care jocul copiilor să devină ceea ce trebuie.

Toboganul, un pericol necesar?

Cît de importantă e joaca? Spațiile necesare ei sînt un element de decor sau o imperioasă necesitate, o indispensabilă dotare pentru copilăria puilului de orașean? „Perioada de la 0 la 3 ani e decisivă pentru formarea personalității copilului. Acum se pun bazele formării personalității sale, pentru că toți factorii își pun o puternică amprentă, iar specificul activității este jocul. În cadrul lui se dezvoltă procesele psihice, cognitive, afective și volitive. Prin joc copilul cunoaște lumea inconjurătoare. Față de cunoașterea din procesul didactic cunoașterea afectivă produce didactic emoție, bucurie și plăcere. Tot în această perioadă, prin joc, se realizează relațiile interpersonale, copilul se socializează. Perturbările în joc se reflectă direct în formarea copilului și ele se observă fie imediat, fie, mai tîrziu. Jocul în spații înguste, strîmte, sufocante, care îi dau sentimentul de clausturare și-l împiedică să-și manifeste exuberanța și tendința de expansivitate dau naștere la agresivitate”. (Gabriela Grigorescu, psiholog la Policlinica de copii Știrbei Vodă). Care este legătura între modul în care este amenajat un loc de joacă și psihologia copilului? Spicuim din dialogul purtat cu același specialist: „De obicei aceste spații sînt dotate cu un tobogan, cu unul sau două balansoare, cu o invioltoare, o groapă de nisip și, eventual, un leagăn. Spațiul e fără iarbă și de multe ori auster. Or, ambianța contează enorm. Într-un fel se comportă copilul într-un loc cu pomi, cu verdeață, care au un efect calmant, și altfel în spațiile aride și supraaglomerate. Spațiile neamenajate sau prost întretinute nu stimulează cu nimic fantezia copilului, inteligența și creația. Cele mai multe aparate satisfac doar necesități de ordin motoriu. Pe măsură ce crește copilul se îndepărtează din ce în ce mai mult de aceste locuri, se joacă pe alee, își cheltuiește energia și fantezia în alte activități, apare gasca și violența, apar devierile de comportament și cînd le constată părinții se întrebă miraiți care sînt cauzele”. E greu de aflat cît la sută din devierile de comportament au drept cauză starea proastă a unor locuri de joacă, mai ales că aici intervin și alte cauze. Dar am încercat să aflăm cum se reflectă starea locurilor de joacă în accidente care apar la camera de gardă a Spitalului de copii „Grigore Alexandrescu”: „Zilnic primim cel puțin un copil accidentat de o mașină iar accidentele de circulație, în mare parte, au drept cauză transformarea aleilor în locuri de joacă. Se joacă pe alee pentru că locurile existente fie nu îi satisfac, fie nu sînt suficiente. Apoi ne vin foarte mulți copii în stare gravă, cu traumatisme urite, fracturi de membre, cu plăgi deschise, ruptură de ficat, de splină, cu traumatisme craniene, cele mai multe produse pe locurile de joacă, la tobogane sau la leagăne. Nu-mi dau seama, dar eu mă tot întreb de ce este neapărată nevoie de aceste tobogane foarte înalte și atât de periculoase? Mulți copii vin intoxicați cu tot felul de resturi de medicamente pentru că se joacă în debarale sau la locurile de depozitare a gunoierului și îngurgitează tot felul de substanțe. Uneori vin copii grav accidentați în urma unor lovituri primite cu violență de la colegii lor de joacă, dar loviți atît de tare încît te întreb ce poate sta la baza unei asemenea izbucniri de violență” (Dr. Manuela Stoicescu, sefă de secție). Deci indiferența părinților și-a factorilor de răspundere față de această problemă aparent simplă a locurilor de joacă are uneori consecințe destul de grave, greu de evaluat în timp și și mai greu de recuperat.

Jocul în cifre

În locurile în care asociațiile de locatari nu s-au gândit numai la ce-i în casele lor, ci și împrejur și, punând mină de la mină, sau lopată de la lopată au amenajat fără să aștepte instituții și foruri care să adune hirtile, să astupe gropile sau să repare aparatele, chiar își arde de joacă. Și locurile arată plăcut, au un aer odihnător și îți provoacă un zîmbet prin diversitatea „preocupărilor” celor mici. Locurile de joacă sînt și niște oglinzi perfecte în care se vede cu fidelitate grija părinților, preocuparea locatarilor, simțul gospodăresc. Se vede perfect, dar tot în aceste oglinzi poate fi privită și preocuparea unor instituții care au obligații clare și responsabilități legate de existența acestui spațiu atît de vitregit în unele zone. O cercetare a Laboratorului de sociologie din cadrul Institutului de proiectări și construcții tipizate din București are drept obiect situația și starea locurilor de joacă. Iată rezultatele unei astfel de investigații realizate de cercetătoarea **Gabriela Mihalache**: Multe din locurile de joacă au fost desființate fie prin transformarea lor în grădini de legume, în parcuri sau prin amplasarea unor blocuri. 77 la sută din copiii chestionați se joacă în fața blocului, dar 73 la sută din părinții copiilor (deci marea majoritate a celor care îi lasă afară) sînt nemulțumiți de modul cum arată aceste spații (fiind mai ușor să fii nemulțumit decît să participi la amenajarea lor). 11 la sută din copii au terenul de joacă la 5-10 minute de locuință, 14 la sută dintre ei au de parcurs 16-20 de minute pînă la un asemenea teren, 17 la sută locuiesc la 20-25 de minute iar 26 la sută din copiii chestionați la peste 25 de minute de locul de joacă. Deci locul de joacă rămîne o problemă. Ca să te joci e nevoie să iei autobuzul? Care sînt punctele de vedere ale celor care răspund de problema în chestiune?

Cercul vicios în care nu se poate juca nimeni

La Comisia municipală București a organizației Soimii patriei există o preocupare serioasă pentru starea acestor locuri. Din păcate amintita comisie are prea puține atribuții, ea mai degrabă devinînd un for care pledează pe lingă toate instituțiile să dea o mîna de ajutor în materie de amenajare. „**Multe locuri de joacă arată jalnic. Ni s-a explicat de la Comitetul pentru problemele consiliilor populare că problema cade în directă răspundere a Direcției domeniului public și a administrațiilor de sector. Există legi care îi obligă să se ocupe de aceste locuri și de parcuri. Am și făcut o statistică și-un plan de amenajare și reparare a lor.**” (Margareta Oprisan, președinta comisiei municipale). Cum pot contribui copiii la amenajarea acestor locuri? În primul rînd, cercurile pionieresti de creație tehnico-științifică așa-numite ateliere ale fanteziei, ar putea concepe o serie de jocuri și de aparate care să-i atragă pe copii, nu ca și cele concepute de adulți. Apoi rolul elevilor mai

mari la îngrijirea și amenajarea acestor parcuri și locuri de joacă ar putea fi și el mai mare, acum fiind mai degrabă inexistent. Există în București peste 200 000 de pionieri, o forță uriașă de a cărei fantezie ar putea beneficia în primul rînd copiii.

Am descins și la Direcția domeniului public din strada Matei Millo. Aici s-a închis cercul, care tinde să devină și vicious. La fel și la Administrația domeniului public al sectorului 6. „**Preocuparea cetățenilor pentru amenajarea și păstrarea acestor spații e foarte redusă. Nu întotdeauna se creează o opinie de masă împotriva celor care le degradează. Și apoi primăria nu poate veni să dea cu mătura la fiecare casă. La curte fiecare îi face copilului un leagăn, face curățenie, se preocupă. De cum se mută la bloc, toți așteaptă să vină primăria. E o mentalitate cu totul și cu totul greșită. Noi ne străduim să le facem mai mari, mai dotate, dar dacă se deteriorează, să nu aștepte pînă venim noi să le reparăm.**” (ing. Elena Badea, șefa sectorului spații verzi). Dar dacă ele se strică și cetățenii n-au cum să le repare? am întrebat noi. „**Conform legii 10 pe 1972 locurile de joacă au fost repartizate unor întreprin-**

deri. Administrația domeniului public nu mai dispune de sume pentru repararea acestor aparate. Sînt locuri pe care le-am creat anul trecut sau acum 2 ani și după un an sînt impracticabile”. Ce-i de făcut? „**Momentan nu știu. Trebuie găsită o metodă, cetățenii să le aibă cumva în grijă. Sau să le dotăm mai bine, și apoi să percepem o taxă de acces, ca să avem cu ce să le reparăm. Noi apreciem că aceste locuri, dacă se păstrează dotările, pot satisface nevoile. Acolo unde ele nu sînt suficiente, ca în cartierul Militari, vom amenaja altele în plus. Anul acesta vom construi numai în Militari 9 locuri de joacă noi. În plus, părinții să-și supravegheze mai atent copiii, să nu-i lase să deterioreze aparatele în fiecare zi.**”

Locurile de joacă, departe de a fi o bagatelă, sînt o problemă simplă care se complică mult și din cauza indiferenței. Se pare că la întrebarea unde vă jucați, copii, primii care trebuie să răspundă nu sînt cei care se joacă, ci chiar părinții și cei care au aceste locuri în grijă. Pentru că, cel mai adesea, răspunsul lor atrage nemulțumirea copiilor. Parafrazînd un savant, puțin părinte știu că un copil care nu se joacă este un copil a cărei personalitate nu se afirmă, care se mulțumește să fie mic și slab. Ei nu știu că să crești mare fără locuri de joacă poate deveni o problemă.

CORNEL NISTORESCU

De ici, de colo

Lingă blocurile OD₁ și OD₂ din strada Drumul Taberei nr. 120 oamenii I.C.R.A.L.-ului din sectorul 6 au săpat două șanțuri adînci și-au adus niște țevi. De două luni copiii mai astupă cite puțin fără sentimentul că-i ajută pe cei mari să-și incheie o treabă lăsată baltă exact la jumătate. ● În iarna acestui an, autoturismul Moskvici din fața blocului 12 de pe strada Spiridon Popescu încă mai era în stare de funcționare. Cu timpul copiii l-au transformat într-un loc de joacă. După ce-au folosit o serie de piese pe post de păpuși și mașinuțe, au pus la cale un mic carnaval la care autoturismul a fost pe post de tortă. ● Linia ferată care intră în București și merge paralel cu Bulevardul Macaralei e folosită pentru traficul feroviar industrial. Dar mulți copii din Bulevardul Macaralei sau de pe strada Solidarității se joacă pe vagoanele garate și nimeni nu-i tulbură, dar nici nu le spune că în cel mai bun caz ar putea ajunge la Constanța. ● La leagănele din parcul „Ciresarii” au fost sudate în dreptul fiecărui leagăn bare destinate sustinerii unui opritor sau a unei copertine. Copiii care se dau în leagăn sînt amenințați de grave accidente, existînd pericolul ca aceste țepușe să le intre în cap. Soluția de remediere: tăierea lor cit mai grabnică. ● În jurul blocului 37 din strada Turda 118, au rămas în urma constructorului trei guri de vizitare fără capac: una în mijlocul trotuarului, alta în mijlocul străzii și cea de a treia în spațiul de trecere dintre blocuri. Pînă astăzi, copiii care bat mingea au reușit să le evite. ● În spatele blocurilor nr. 16 și 18 din Bulevardul Dinicu Golescu se află un depozit de gunoi și fiare vechi, improvizat pe un loc de joacă, printre balansoare și leagăne. Probabil că fiii celor care-au avut această idee au crescut mari. Ceea ce înseamnă că părinții au devenit mai mici. ● Lingă magazinul Eva se află unul din puținele locuri de joacă din preajma Bulevardului Mehneru. Doar leagănele mai fac dovada destinației acestui loc, gestul avînd aerul de la Adm și Eva.

BLOW-UP

Un abuz cu acte?

O situație incredibilă am întîlnit în sectorul 2 al Capitalei, pe Șoseaua Iancului nr. 19, între blocurile 106 R, 106 C și 119. La parterul ultimului dintre ele locuiește un om cu suflet mic; aflînd

el de folosirea „ultimei palme de pămînt” s-a gândit că-și poate bate joc de lume și îi e ușor să desființeze un loc de joacă pentru copii. Trimite o scrisoare la Consiliul popular al sectorului 2, cu cererea de a i se da dreptul să lucreze terenul cu pricina. Pretinde că i s-a răspuns „favorabil în cazul acordurilor asociațiilor de locatari din blocurile învecinate”. Nu are acordul nimanui și cu de la sine putere a trîntit vreo șase basculante cu moloz în de la demolări (cu aprobarea cui, cu motorina cui?) semn clar că nu vrea grădina de bucate. Peisajul aproape selenar, după cum se vede din fotografie, e un real pericol de accidente pentru micuții zburdalnici. Toate demersurile cetățenilor la A.D.P. sector 2 s-au lovit de o tăcere complice. (Se așteaptă cumva accidente? !). Așa că numitul „grădinar” rămîne în continuare stăpîn peste isprava sa. Curat nesocotire a semenilor și a copilăriei. Chiar nu are nimeni ac de cojocul lui? !

ION PREDOȘANU

Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar

(Urmare din pag. 12)

Plecăm din Sighetșoara cu sentimentul pregnant al împlinirii datoriei față de cei mulți și buni.

În zi de sîrbătoare, după ora prînzului, membrii cenaclului, poetul Adrian Păunescu au simțit nevoia de-a face un drum la statuia lui Avram Iancu aflată în centrul municipiului Tîrgu-Mureș. Timp de o oră am cîntat citeva din cîntecele noastre de țară, cîntece închinat eroilor neamului, statuia lui Avram Iancu aducînd parcă toată Țara Moților în acel loc. Am cîntat cu emoția care ne încarcă ori de cite ori trecem prin Ardeal, amintindu-ne vorbele lui Nicolae Titulescu la 1915: „Acela care nu se simte tăiat la briu cînd privește Ardealul, acela nu-i român...”

★

Prima seară la Tîrgu Mureș s-a desfășurat în prima parte sub forma unui spectacol normal. Sosirea, cu o mică întârziere, a poetului Adrian Păunescu, datorată oboselii enorme acumulate, a ridicat brusc cota spectacolului, la cîntecul „Viitorul” al lui Valeriu Penișoară înregistrîndu-se primul heat al serii, încît în pauză tinerii cîntau încă refrenul cîntecului: „Să învățăm ce înseamnă omnia / Și comuniști să învățăm să fim”. De fapt, întrebă într-un bilet „Unde locuiți?”. Adrian Păunescu a răspuns: „Pe drum”. De zece ani pe drum, acolo unde a fost nevoie, acolo unde brazda bună a cerut sămîntă bine pusă, așa precum am fost chemați aici. „Niciieri în România nu a fost acum atîta voință de cenaclu, ca aici. Atîta dorință încît era împotriva firii ca noi să nu venim”. Astfel că întreg spectacolul din prima seară a fost și un omagiu adus tinerilor români și maghiari care, prin extraordinare eforturi, chiar și financiare — scriindu-ne, telefonîndu-ne, căutîndu-ne prin țară —, au chemat Cenaclul Flacăra la Tîrgu Mureș, așa cum numai furnicile se străduiesc să care întotdeauna un bulgăre mult mai mare decît ele.

Ne-a bucurat faptul că pe lungimea întregului spectacol, mureșenii au dovedit un înalt simțămînt patriotic și istoric, la ora 0,40, de exemplu, ei cerînd „Cuvîntul lui Ion Roată către Divan”, dorința lor manifestată fiind de-a merge după spectacol, împreună cu noi, într-un scurt pelerinaj, la statuia lui Avram Iancu. Nu s-a putut. În compensație, trist, Adrian Păunescu a prelungit programul, cîntecele solicitate fiind în primul rînd cîntece de țară închinat eroilor neamului, cîntece vechi de luptă și pe urmă șlagăre internaționale, încheind cu un vechi cîntec al cenaclului, interpretat de Vasile Șeicaru, în premieră, „Ploaia care va veni...”.

Prima seară la Tîrgu Mureș se încheie în scîndările spectatorilor „Flacăra, Flacăra, / Tu ești tinerețea mea”. Părăsim sala convinși că s-au pus toate bazele pentru ca marți să se îndeplinească unul dintre cele mai mari spectacole la Tîrgu Mureș.

Revelația stagiunii mureșene a fost la Tîrnăveni, probabil că pe aste locuri s-a scris „Pe Mureș și pe Tîrnăveni...”. După cum spuneam în caseta tehnică, organizarea excepțională, o scenă foarte înaltă — peste 2 m — care asigura o bună vizibilitate din orice unghi al stadionului, dispus cu tribune pe două părți, în plus și, nu în ultimă instanță, un public extraordinar au dus la întîmplarea cea mai fantezică din județul Mureș din acești zece ani. Datorită atmosferei propice desfășurării actului de cultură, toți membrii cenaclului au putut oferi recitaluri întregi. Am redescoperit, cu ajutorul actorului Mihail Stan, ungherele nepătrunse ale poeziei române, poezia „Cerc de penumbra” a importanțului scriitor Dumitru Popescu, autorul valorosului roman „Pumnul și palma”, fiind ca și în alte locuri, foarte bine primită. A. Păunescu a vorbit cu căldură despre valoarea scriitorului Dumitru Popescu.

Dovedind o mare preocupare pentru cultură, tinerii din Tîrnăveni vor avea și reprezentanții lor pe scena cenaclului. Oare care spectacol din lume lansează la orele 22,30 tinere talente?

Foarte multe bilete cer să cîntăm „Trăiască România”. Cîntăm cîntece de țară, lumina sînt stîns pe scenă, stăm la lumina făclilor istoriei, care parcă leagă Tîrnăveniul de bolta cerească. Se cîntă „Treceți batalioane române Carpații” și un tînar pătrunde pe stadion fluturînd drapelul tricolor. „Flutură tricolorul și bucură-te, și bucură-ne”, îl spune Adrian Păunescu. Tribunele strigă halucinant „Lumină, Luptă, Libertate!” În momentul în care Magdalena Finna, cîntăreață de naționalitate maghiară, termină de cîntat „Colindul Ardealului”, publicul începe să scandeze: „Trăiască, trăiască, să trăiască / Moldova, Ardealul și Țara

Românească!” Spectacolul nu mai este realizat doar pe scenă, tribunele dau tonul și noi le ascultăm. Astfel vom cînta „Deșteaptă-te române”, astfel vom cînta „Hora Unirii” și stadionul se umple de tineri de toate naționalitățile care se prind în hore ale Unirii și ale dragostei de semenii. Astfel tineretul României de azi știe să mulțumească viu conducătorului țării, președintelui Nicolae Ceaușescu, pentru șansele oferite acestei generații, pentru posibilitatea de muncă și de exprimare în libertate, posibilitatea de-a cînta cîntecele dragi. Spectacolul e fascinant, și așa va rămîne pînă în final. „Vă mulțumim, prieteni, pentru altarul construit pe sufletele noastre”.

Dacă va exista un turneu de adio al Cenaclului Flacăra, sîntem datori cu un spectacol și la Tîrnăveni!

DUCU BERTZI

★

După spectacolul de excepție, în totul extraordinar de la Tîrnăveni, cea mai reușită prestație a Cenaclului Flacăra dintre manifestările desfășurate în acești zece ani în municipiul și județul care își leagă numele și destinul de riul Maris — presupunem că intensitatea acestuia nu va fi egalată ușor. Într-adevăr, seara tîrgumureșeană a debutat sub semnul incertitudinii. Lipseau afișele din oraș. Sala Poivalentă se umplea anevoie. Tîrziu, după miezul nopții publicul a devenit cald, participativ, excepțional, așa cum știm. Spectacolele realizate aici, la marginea dinspre munți a cîmpiei transilvane, ar fi fost bine să fie filmate. Ce-i drept, colegii de la radio din Tg. Mureș l-au înregistrat, de altminteri, aproape integral. Dar filmate, aceste manifestări ne-ar fi oferit o fișă de temperatură a tinerilor maghiari și români din România a anului 1983.

Citeva momente remarcabile ale serii tîrgumureșene gîndesc că nu e rău să le memorez. Sanda Lăcătușu și trupa Iris au reușit să „electrocuteze” sala. Astfel au procedat și celelalte formații — Pro Musica, Flapo, Voltaj, bucurîndu-se de audiență și solicitînd deosebite. Dietrich Krauser și-a reconfirmat clasa la basul său mirific. În Cristian Mînculescu avem un Elvis Presley al nostru. Valeriu Penișoară și Al. Zărnescu au vocile pline, capabile să susțină un întreg spectacol. Nicolae Cenani ne readuce aminte că poporul nostru are o bună predispoziție pentru umorul sănătos. Costas Caracostas, Arpad Domokos, Magdalena Finna ne dovedesc, dacă mai e cazul, că muzica are unul și același limbaj universal. Nu tocmai printre altele și distinct se creează un moment plăcut în care se urează succes echipei noastre naționale de fotbal în bărbăteasca confruntare cu Suedia. Vasile Șeicaru și Ștefan Hrușcă trec pe neobservate de la texte și stilul elegiac, care ne tulbură înlăuntrurile, la cîntecul istoric și de țară sublim, care ne răscuște conștiințele. Recitalurile lui Adrian Păunescu și Mihail Stan vin să umple fîntinile inimii acestor tineri însetați de poezie adevărată. S-a creat un splendid și reușit moment Labis, mielul de osîndă și tînarul literat tribun sub semnul căruia generațiile de astăzi și generațiile viitoare găsească însemnele eternității prin cuvinte și atitudine fermă pe această planetă grăbită, grăbită, de tot. Poetul Adrian Păunescu, la solicitările repetate ale iubitorilor a provocat o adevărată lecție de istorie, un adevărat moment al serii, închinată craiului munților, motului dintre moți, domn de neam și domn de țară și domn a toată românia, Avram Iancu.

La orele 2,45 din noapte, cînd zorile mîjind erau pe aproape, Cenaclul Flacăra și conducătorul acestuia, precum și un grup răsleț de tîrgumureșeni îi urează „noaptea bună” lui Avram Iancu, cel nepieritor. Se fac poze și se cîntă în surdina în fața statuiei lui Iancu, care domină centrul de o rară frumusețe arhitectonică, specific burgurilor transilvane.

În acest moment sublim, senzația care mă încearcă și greu pot s-o reprim, este de a vă trimite o telegramă din Tîrgu Mureș, în care să vă relatez că a fost minunat pînă la lacrimă să vezi tineri mureșeni români și maghiari cîntînd spontan, neobligați de nimeni, decît eventual de propriile lor porniri lăuntrice, cu simț al limbii și al istoriei neamului, cu dor de pace eternă, iubitori de artă și de frumos și dornici și de afirmare, lată manifestîndu-se în plenitudinea și frumusețea tinerească a lor. Din sincera pornire a inimilor lor și a conștiinței lor treze rezidă atasamentul profund și vibrant față de valorile neamului, față de istoria noastră națională, față de conducătorul mult pretuit, tovarășul Nicolae Ceaușescu, față de viitorul strălucit al României eterne și indivizibile ne care îi visează cu sufletele curate acesti tineri admirabili, viitor pe care mine îl vor zidi cu propriile lor mîini nemuritoare.

DORIN SALAJAN

PROGRAMUL CENACLULUI

Gala 1000 continuă. În zilele următoare, iubitorii de poezie și muzică tînară din municipiile Roman (10 iunie), Galați (11 iunie) și București (12 iunie) vor avea prilejul să-i reîntîlcască pe membrii Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar, organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra.

Revenirea noastră la Galați, acolo unde s-a realizat de curînd cel mai bun spectacol al Cenaclului Flacăra din întreaga sa carieră, se leagă de speranța unei participări din partea publicului care să-i reconfirmă competența și dorința de autodepășire.

■ Un lung șir de semnături încheie scrisoarea tinerilor din satul Buta, comuna Crimpoia, județul Olt. Care este necazul lor? Din lipsa unui spațiu corespunzător, în sat nu sînt organizate nici un fel de acțiuni culturale-educative. Pentru a putea participa la astfel de manifestări, ei trebuie să parcurgă circa 4 km pînă într-o localitate învecinată. Nu ne îndoiim că organele locale, cu sprijinul cetățenilor, vor găsi soluții pentru a satisface dorința de cultură a acestor tineri.

■ Vasile Simion Berinde din Negrești-Oaș propune ca apele minerale din zona „Văii Măriei” și din ținuturile limitrofe să fie imbuteliate. Altfel se risipește de pomană. Impotriva acestei risipe, revista noastră luptă de ani de zile.

■ Procuratura Generală, în urma examinării celor sesizate de Mănescu Gheorghe din București a declarat recurs extraordinar. Recursul a fost trimis Tribunalului Suprem pentru judecare.

■ După numai 1 an și 3 luni de funcționare, frigiderul „Arctic” cumpărat de Ardelean Pavel din Caransebeș, Alecu Li-liacului bl. 4, s-a defectat. La solicitarea cumpărătorului, la locuința acestuia, a sosit reprezentantul întreprinderii de frigider Găești, de la Reșița, care plin de solitudine a schimbat agregatul cu pricina... tot cu unul defect. A înlocuit, cum s-ar zice, tusea cu junghiul.

■ Direcția județeană P.Te Arad: Urmare articolului critic apărut în revista dv. din 6 mai 1983 vă comunicăm că, în urma cercetărilor efectuate de noi, am constatat că telegrama în cauză s-a recepționat cu adresa și textul mutilat și s-a predat destinatarului fără a se face corectări, fapt pentru care lucrătorul vinovat a fost sancționat.

■ Vizitind expoziția de mobilă, Tolescu Elena, din Drobeta-Turnu Severin, str. Crișana, nr. 28, bl. 6, sc. 1, ap. 2, și-a dorit un dormitor „Romula”. Dar la livrare, surpriză! Vitrina și toaleta nu aveau oglinzi, ci numai suportul din placaj alb, iar celelalte piese componente erau fiecare de altă nuanță coloristică. Toate insistențele cumpărătoarei de a-i fi schimbată garnitura cu una corespunzătoare nu au dus la nici un rezultat. Dacă lucrurile stau așa, ne putem oare informa cititorii că la I.P.L. Caracal se fabrică un nou sortiment: mobilă mozaic?

■ Un grup de muncitori de la I.P.L. Satu Mare sesizează faptul că unele utilaje din import zac nefolosite la mai sus numita întreprindere. Mai concret este vorba despre o mașină de șlefuit M.K.S. existentă într-adevăr în cadrul secției de croit panouri și care nu este utilizată. Dacă lucrurile stau astfel, poate au alții nevoie de ea.

■ Uniunea națională a cooperativei agricole de producție: Din verificarea făcută a rezultat că se confirmă neregulile semnalate de grupul de cooperatori de la C.A.P. Band, județul Mureș. Față de situația creată au fost luate următoarele măsuri: Au fost incluși pe borderourile de acordare a retribuției suplimentare cei 70 de operatori care fuseseră omisi. Președintele C.A.P. a fost sancționat, iar inginerul șef a fost schimbat din funcție. Au fost luate de asemenea măsuri de punere la punct a evidenței producției și a muncii.

■ În cartierul Bercești din Capitală, în vecinătatea Școlii generale nr. 108, pe Alecu Covasna, din sensul b-dul C. Brâncoveanu spre b-dul Metalurgiei, organele în drept au plantat, justificat, semnul de

sens interzis. Îi sfidează însă cu dezinvoltură unii conducători auto. Iată o „mostră”, doar una: autoturismul cu nr. 15-B-6654. (Nicolae Tokacek din București)

■ Bilavski Ilie din Pașcani, str. Ștefan cel Mare, bl. A4, sc. B, et. 1, ap. 4, ne informează că revista noastră la care este

Scrisoare comentată

„Vrînd să aprind lumina a început să sune soneria...”

Lui Victor Șerban și celorlalți proaspăt mutați locatari în blocul nr. 55 din strada Glicinelor nr. 7, Piața Rahovei, București, cu 108 apartamente, li s-a înfățișat următoarea priveliște de bun venit în casa nouă:

„Moloz, gunoaie de tot felul, linoleumul și geamurile ferestrelor și ușilor pline de vopsea groasă (ștersături de pensulă) parcă făcute în dușmănie, soluție de lipit linoleum vărsată pe acesta, tăieturi mari în linoleum, ferestrele duble nevopsite în interior, giurgiuvele confecționate din cel mai prost material, părți putrezite sau lipsă, balamale de proastă calitate neprinse în șuruburi sau în cui. Tocurile sînt strimbe, iar imbinarea cu ferestrele lasă un «luft» prin care suieră vîntul. Cremoanele nu se închid, piesele ce ar trebui să închidă cele două ferestre sînt defecte. Calorifere neprinse bine în perete se bălăngăne, susținute doar de teava de alimentare și riscînd să cadă la prima mișcare a acesteia. Ușile nu se închid din cauza balamalelor montate cu nepricepere, la broaștele ușilor lipsesc cheile. Instalația sanitară este defectuoasă alit pe rețea cit și în apartamente.

Subsolul, în mai puțin de două săptămîni, a fost inundat de trei ori, apa țîșnind din țevi sparte ca dintr-o sondă în erupție. Căzile de baie au smațul sărit și unele sînt chiar sparte; țevile de apă caldă și rece fisurate și robinete defectuos instalate au provocat inundatii în apartamente, apa scursă prin plafon în apartamentele inferioare a udat prizele electrice — situație periculoasă, puțin provoca incendiu, scurtcircuite.

Comutatoarele sînt fixate superficial, cu bucăți de hirtie în doze. Vrînd să aprind lumina în baie a început să sune soneria și apăsinnd pe butonul de sonerie s-a aprins lumina în hol.

Noi locatarii am încercat prin munca și spiritul nostru gospodăresc să remediem ceea ce era posibil, dar majoritatea ne depășesc. La sesizările noastre făcute la I.C.R.A.L.-Cotroceni sîntem trimiși la șantier, la constructor, adică I.C.P.B. al Consiliului popular al municipiului București, iar șantierul ne trimite la I.C.R.A.L. ȘI APA PLUTEȘTE ÎN APARTAMENTE.”

Poate că la ora actuală lucrurile s-au remediat cumva sau se află pe calea cea bună, și am fi bucuroși să o anunțăm. Oricum, în scrisoarea sus-citată (doar citeva palide extrase!) ne-a intristat nu numai faptul în sine, al neglijenței și lipsei de considerație față de cetățeni în cauză („nu sîntem adunați din stradă și nici de pe o altă planetă”), ci plimbarea lor de la I.C.R.A.L. la constructor și viceversa, fiind pașai ca o minge de fotbal. În poarta cui și cu ce scor se va încheia acest straniu meci, din care totuși nimeni nu are nimic de câștigat?

LIONEL NIȘESCU ■

abonat îi sosește cu o întîrziere nejustificată. Dar acesta n-ar fi lucrul cel mai grav. Din paginile revistei sînt decupate articole, astfel că citim, uneori, jumătate din revistă. Așteptăm urgent răspunsul celor obligați să difuzeze revista întregă.

■ Consiliul popular al municipiului Constanța, analizînd situația locativă a pensionarei Ionescu Aurelia, l-a reparatizat o garsonieră. Petiționara a fost mulțumită de modul în care a fost soluționată cererea sa.

■ De circa 2 ani de zile — ne scrie Andreescu Constantin din Ploiești — lipsește din magazinele de specialitate săpunul de ras, atît de necesar celor care fac alergii la diversele creme de ras. Interesîndu-se în mai multe magazine de soarta acestui articol i s-a răspuns că el nu mai este cuprins în nomenclatorul de fabricație. În încheierea scrisorii, corespondentul nostru se întrebă: „Ce ne facem noi, bărbații care nu putem folosi cremele de ras și cărora nici nu ne stă bine cu barbă?”

■ Gherlan Mihai, din Șoseaua Colentina nr. 2C, bl. 4, sc. C, ap. 94, ne sesizează că solicitînd, în anul 1983, la Administrația domeniului public, sectorul 2, autorizație pentru parcare autoturismului său, i s-a fixat nu numai taxa pe anul în curs, ci și taxa integrală pentru anul 1982. Aceasta în contextul în care anul trecut nu a existat un loc special amenajat în acest scop, în fața blocului.

■ Analizînd sesizarea asociației locatarilor din blocul C.11 de pe Șoseaua Alexandriei, Direcția generală comercială a Consiliului popular al municipiului București a luat următoarele măsuri: La unitatea de patiserie și cofetărie de la parterul blocului berea se va servi numai între orele 10—14 și 16—18. Șeful unității a fost sancționat. Cazul a fost preluat și la ședința cu ceilalți șefi de unități.

■ Personalul 41349, cu plecare la orele 15,10 din Oradea spre Baia Mare, avea ca șef de tren din stația orădeană pe Codoban Ioan. Acesta s-a purtat urit cu unii călători și a aplicat și citeva amenzi după bunul său plac. Cum se zice, pentru unii a fost muma, iar pentru alții ciumă. Tren personal nu înseamnă tren personal al lui C. I. (Ioan Udrea din Oradea)

■ Fundația Europeană Drăgan ne răspunde în legătură cu sesizarea profesorului Gheorghe Ion, din Orbeasca de Jos, Teleorman, apărută în nr. 20 din 20 mai a.c. al revistei noastre, că edițiile „Istoriei literaturii române” de George Călinescu

sînt în întregime epuizate încă din anul trecut, contul C.E.C. în care se putea depune contravaloarea cărții nemișcînd din acel moment. Răspunul menționează de asemenea că pentru restituirea sumei de 600 lei este necesară comunicarea nr. contului C.E.C. în care au fost depuși banii, numele și adresa exactă, precum și numărul și data chitanței.

■ Valoarea întîrzierii plătite de locatarii blocurilor aparținînd Asociației de locatari nr. 83 — ne scrie Bazic Constantin din Focșani, str. Teiului nr. 12 — este direct proporțională cu temperatura de afară. Crește vara temperatura, crește și valoarea întîrzierii. Coboară iarna termometrul, scade și valoarea întîrzierii. Cine ne poate ajuta să descifrăm acest mister?

■ Consiliul popular al județului Brașov: Vă facem cunoscut că petentele Debreți Paula, om al muncii la Centrala industrială pentru produse refractare, i s-a aprobat stabilirea domiciliului în municipiul Brașov.

■ Niculescu Dumitru din București, str. Măgurei nr. 1—5, bl. D, sc. 1, ap. 7, mama unui copil în vîrstă de 14 ani suferînd de o boală care îl ținute de multă vreme la pat, apelează prin intermediul nostru la conștiința profesională și omenia profesorilor de la Școala generală nr. 188. Pînă anul trecut aceștia se deplasau acasă la elev pentru a-l ajuta să-și însușească materiile. Anul acesta numai profesorul de istorie și-a îndeplinit această obligație, nu numai morală. Mai mult, copilul a fost înștiințat că va rămîne repetent. Oare cel 20 de metri care separă locuința elevului de școală pot motiva această „absență” a dascălilor săi?

■ Referitor la scrisoarea petiționarului Stan Dumitru din București, Prelungirea Ghencea nr. 46, sector 6, Procuratura Generală ne face cunoscut că s-a declarat recurs extraordinar, care a fost trimis Tribunalului Suprem pentru judecare, suspendîndu-se și executarea.

■ Supunem atenției Ministerului Sănătății scrisoarea semnată de Capră Gheorghe din Fălticeni care sesizează că din farmaciile orașului lipsesc de mai multă vreme medicamente ca: Scobutil tablete, Vitamina E capsule, Haloperidol, Apilarnil tablete.

■ Uniunea Națională a Cooperativei Agricole de Producție ne precizează că cercetările efectuate pe baza scrisorii semnate de Tira Vasile din Costeni, județul Maramureș, au scos la iveală faptul că proble-

mele sesizate erau întemeiate. Ca urmare, adunarea generală a C.A.P. a hotărît schimbarea din funcția de președinte a lui Lucian Ion. Organele de specialitate continuă să verifice activitatea unității și a fostului președinte, urmînd să se ia măsuri de recuperare a pagubelor.

■ Răspundem locatarilor imobilului din str. Cobălcescu nr. 43A că în baza proiectului întocmit de serviciul proiectare I.T.B., în perioada iulie—noiembrie a.c. se va efectua reparația capitală a clădirii garajului Cobălcescu. I.T.B. ne asigură că în cadrul acestei reparații sînt cuprinse și remediile solicitate de dv. în scrisoare.

■ În fața imobilului în care locuiască se află un stejar bătrîn și falnic. Cîteva cetățeni de pe alce au hotărît să ceară tăierea lui, motivînd că face prea multă umbră, e plin de păsări care murdăresc autoturismele și are multe uscături care putrezesc și cad. Nu cred că un asemenea arbore poate fi sacrificat. Cred însă că ar fi cazul ca cei în drept să se ocupe de curățirea lui așa cum am văzut că se întîmplă pe mai toate străzile orașului nostru. (Bunea Maria Florica, Intrarea Orizontului nr. 7, sector 1, București)

■ Consiliul popular al Sectorului agricol Ilfov dînd curs sesizării lui Șult Romulus din București a întreprins mai multe controale pentru depistarea autovehiculelor care în scopul evitării postului de control de pe Șoseaua Olteniței trec peste cîmp distrugînd culturile. Un număr de 14 conducători auto au fost surprinși în culpă. Impotriva lor s-au luat măsuri legale de sancționare. În ceea ce privește pasajul C.F.R. Căteu, consiliul popular va lua legătura cu Regionala C.F.R. București pentru asigurarea pazii acestui pasaj.

■ Două dintre statuile importante din orașul Galați, cele ale lui Mihai Eminescu și Costache Negri, au cunoscut în ultimii ani peregrinări nejustificate. Afliată inițial în parcul din centrul orașului care poartă numele marelui poet, statuia lui Mihai Eminescu a fost implantată pe rînd în diverse locuri pentru a poși în cele din urmă în grădina publică. Locul său din parcul Eminescu a fost luat de statuia lui Costache Negri mutată și ea din fosta piață Negri. Credem — ne scrie Ionel Dumitriu în numele unor vechi gălățeni — că este momentul ca edilii orașului să le reazeze în locurile ce le-au fost destinate.

■ Direcția comercială a județului Suceava, luînd în considerare cererea formulată de Pintescu Vasile a lui Adam din comuna Straja și țînd seama că în județ mai există încă 300 posesori de motociclete a înaintat consiliului popular județean spre aprobare propunerea ca proprietarii unor astfel de mașini să primească o cotă lunară de carburant în perioada cîștigului cu condiția să încheie contracte cu statul pentru predarea de produse agroalimentare.

■ Locatarii din str. Băicu-lești nr. 11, sector 1, ne sesizează că pe noua linie de cale ferată dintre stațiile C.F.R. Băneasa și Pajura a fost instalat un semafor în dreptul căruia staționează cite 2—3 ore nemurmurate trenuri de marfă. Mănevrele zgomotoase efectuate le strică liniștea mai ales în timpul nopții. Propunerea lor este mutarea acestui semafor cu circa 100 de metri. Propunere care ni se pare îndreptățită.

■ I.U.C.F. Rimnicu Vilcea ne informează că a fost aprobat transferul solicitat de Cîciu Gheorghe din comuna Măldărăști, județul Vilcea.

■ În ciuda numeroaselor lucrări de reparații efectuate în ultimii 12 ani la terasele blocului, la fiecare ploaie torențială apartamentul meu este inundat. Frecvențele răspunsuri liniștitoare ale ICRAL Colentina care a fixat diverse termene pentru repararea cîminului de colectare a apelor pluviale nu au ajutat cu nimic la rezolvarea problemei. (Tapu Vanghele, str. Galați nr. 48—50, et. 5, ap. 26) Se impune un plus de seriozitate și de răspundere din partea executantului.

■ Consiliul popular Motru ne informează că a soluționat favorabil cererea muncitoriei

Vilsan Gheorghita. I-a fost repartizată locuința în orașul Motru, blocul B2g.

■ Reparația comutatorului unui aspirator marca Buran în valoare de 9,25 lei a fost executată în 3 săptămîni. Timp necesar probabil și pentru pierderea butonului de fixare a tubului de aspirare, buton ce nu mai poate fi găsit ci numai „înlocuit cînd un alt aparat Buran va intra în atelier pentru reparații” și așa mai departe... În culpă, Cooperativa de reparații Radio-Electronica din Cluj-Napoca, b-dul Lenin nr. 10. Reclamantă — dr. Flavia Rațiu din același oraș, str. Mehedintzi nr. 65—67.

■ Conducerea Ministerului Industrializării Lemnului și Materialelor de Construcții a aprobat suplimentarea cu un post tehnic productiv a planului forței de muncă a IFET Oradea, post pe care să fie transferat, la cererea sa, inginerul Tăut Ioan.

■ Consiliul popular comunal Șieu-Odorhei din județul Bistrița-Năsăud își exprimă surprinderea că în noul mers al trenurilor s-a suprimat oprirea în halta Caila a trenurilor 4005 și 4006 (București—Baia Mare) precum și a trenului 4372 (Beclean pe Someș—Bistrița) stabilind opriri în halte cu trafic mult mai redus de călători. Halta Caila deservea 7 sate ai căror locuitori vor fi obligați acum să parcurgă pe jos distanțe mari pînă la noile puncte de opriri a trenurilor menționate.

■ Găsînd perfect întemeiate faptele sesizate de Sălăjan Stela, conducerea Grupului întreprinderilor de gospodărie comunală a județului Hunedoara a luat următoarele hotărîri: repararea tuturor garsonierelor degradate, urmînd a se recupera daunele de la cei vinovați; aceste garsoniere vor fi apoi repartizate tinerilor încadrați în muncă la marile unități ale orașului Orăștie.

■ De la Ministerul Muncii primim următorul răspuns pentru Filipovici Damian din București: din cercetarea efectuată a rezultat că vă încadrați în prevederile HCM nr. 454/1957, motiv pentru care vi s-a aprobat un ajutor bănesc ocazional de 400 lei, sumă ce urmează să o primiți la domiciliu prin mandat poștal.

■ La anomaliile semnalate de către I. Chintăuan din Bistrița (Flacăra din 29.04.1983) referitoare la neconcordanțele dintre numele unor stații de cale ferată și localitățile pe raza cărora sînt amplasate, prof. Savu Alexandru din Cluj-Napoca mai adaugă citeva din care spicuim: pe magistrala 200 nodul feroviar Vințu se numește Vințu de Jos deși nu mai există de mult un Vințu de Sus, localitatea Negreni este deservită de halta Lacul Crișului, iar satul Mihai Viteazul de stația Sinnihaiu de Sus.

■ Iacob Gheorghe din Alexandria, str. Dunării nr. 194—208, sc. A, et. 7, ap. 31, ne sesizează că încă de la darea în folosință a blocului în care locuiește, etajele superioare sînt lipsite de apă caldă. Asigurările primite de an de an că situația va fi remediată au rămas pînă acum fără nici un rezultat.

■ În divizia „C”, seria a IV-a înregistrăm tot mai des rezultate contradictorii, care însă nu reprezintă surprize pentru cei avizați. De pildă, „Viitorul” Chirnoși, care în acest campionat n-a cedat nici un punct pe teren propriu, pierde cu S. N. Oltenița, cu 4—0, dar nu în deplasare, ci acasă! După numai două săptămîni, la Chirnoși, „Viitorul” învinge „Portul” Constanța cu 4—1 și așază pe primul loc pe conjudețean sa, Ș.N. Oltenița. Duminică, 12 iunie, Ș. N. Oltenița se va deplasa la Călărași, unde va întîlni pe performera etapei trecute „Constructorul”, care a realizat un prețios rezultat de egalitate cu „Metalul” Mangalia (1—1). Federația română de fotbal trebuie să vegheze, la sfîrșit de campionat, ca sportivitatea să nu fie încălecată în nici unul din esaloanele sale. Și ea mai trebuie să ia aminte la astfel de „surprize” care, pînă la urmă, hotărăsc cu mijloace nu tocmai regulamentare promovarea și retrogradarea! (Gabriel Niculescu, tehnician la F.N.C. Căzănești)

Pagină realizată de ALEXANDRU ȘERBAN ■

● „FLACARA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țîn zilnic între orele 10-13.

Un acar Păun care a avut noroc dar nu i-a folosit la nimic

Citeva seri n-am putut dormi din cauza acestui om cu înfățișare de ghinionist. La gabaritul său de aproape 1,90 înălțime și peste 100 de kilograme, se purta cu o discreție ciudată, de parcă s-ar fi temut să nu-l consider și eu nebun. Și nu este nebun, e un om normal care, după atîția ani de hărțuiri, de declarații la miliție și procese, audiențe și memorii, încă mai crede în dreptatea sa. A adunat dovadă cu dovadă, act cu act, pînă nu i-au mai încăput într-o geantă și atunci și-a comandat una de trei ori mare mare. O poartă mereu ca pe o jucărie și bate la cite o ușă, dar ușile i s-au închis pe rînd pentru că a pierdut procesele și toate comisiile venite la fata locului l-au considerat vinovat de dispariția unui injector de la un termocalor GAC 550. I-a fost imputat, a început să-l plătească și-n timp ce plătea și-a continuat drumurile și audiențele, dar fără succes.

Acest munte de om este și un munte de voință. El continuă să lupte pentru a-și recupera banii și pentru a demonstra că nu a fost hoț și nu e nici un nebun de care să trebuiască să te ferești.

Un furt inuț și o dispariție stranie ?

În anul 1972 I.P.S.C.A.I.A. imprumută un termogenerator GAC 550 de la Grupul de șantieri Tirgoviste pentru a îmbunătăți microclimatul de creșterea puilor la Întreprinderea avicolă de stat Titu. Generatorul este mutat în ferma nr. 4 de către Truștul de instalații montaj București. Există o serie de probleme la punerea în funcțiune dar specialiștii de la I.P.S.C.A.I.A. le remediază și GAC-ul funcționează circa 30 de zile. După citeva luni de la instalare, în 24.02.1973 utilajul era descompletat de unele piese ale injectorului. Opt luni mai târziu, un reprezentant al Service-ului Întreprinderii de construcții metalice și prefabricate București, cea care importa injectoarele Lamborghini din Italia, constată că au mai dispărut și alte piese iar altele sunt deteriorate. În anul 1975, prin decizia nr. 1211 din 21.II, Pavel Ghiban se transferă la altă fermă din unitate dar procesul verbal încheiat cu ocazia inventarului nu precizează nimic despre lipsa unui injector sau a unor piese. În 1979 Pavel Ghiban părăsește prin transfer I.A.V.S. Titu și nota de lichidare cu nr. 10506 și procesul verbal de inventariere cu nr. 10600 nu pomenesc nimic despre lipsa injectorului sau a pieselor. Dar la citeva luni de la plecarea sa primeste o decizie de imputație de 39.778 și, pentru că aproape 40 de mii nu erau prea mult, în martie 1979, mai primește un supliment de 39.190. Pe baza constatatiei făcute la judecătoria Găești i se reduce suma la 36.750 pe care o plătește și astăzi. În 1982 obține de la I.C.M.P. București o adeverință conform căreia injectorul care i s-a imputat se află deus la compartimentul Service pentru reparații din data de 15 decembrie 1975, adică la citeva luni de la plecarea sa de la ferma nr. 4 Degeaba duce adeverința, I.A.V.S. Titu tot nu-i eliberează banii, reținerile continuă, și lucrurile, în loc să se rezolve, se complică și mai mult.

„Hoții, după 11 ani !”

În timpul lucrărilor de montare a ter-

mogeneratorului, Pavel Ghiban, pe atunci șeful fermei, înaintează conducerii I.A.V.S. un referat (15 III 1972) în care afirmă că „se încearcă acest termocalor, care, chiar dacă ar produce căldura necesară, se pune problema combustibilului deoarece el consumă 80 l (motorină) pe oră. Atunci numai 10 hale cu 10 termocaloare înmulțite numai cu 12 ore de funcționare din 24 de ore = 120 de ore, înmulțite cu 80 litri de combustibil = 10.240 l. Cine ne aprovizionează cu o asemenea cantitate, tinând cont că nu vom fi singurul consumator... Nu știu de ce nu se folosește microcentrala. Cu pierderile înregistrate la o fermă se puteau monta 2-3 microcentrale”. Experimentul-i experiment, adică un fel de chestie din care n-a ieșit nimic. După 30 de zile, de funcționare care a demonstrat ce susținea șeful fermei, de profesie... veterinar, adică inutilitatea lui, aparatul e abandonat. Nu e luat nici de proprietar (Grupul de șantieri Tirgoviste), nici de cel care l-a adus (I.P.S.C.A.I.A.) nici de cel care l-a montat (T.I.M. București). E lăsat în voia valurilor vieții, numai că „valorile” îl descompletează și-l distrug. Tărăboiul începe abia după ce Pavel Ghiban părăsește ferma 4 și se mută la altă fermă. Organele de cercetare penală stabilesc că principalul vinovat este muncitorul necalificat Costache Ștefan care nu l-a predat fermei cu proces verbal. El e primul acar Păun care e trebuie să plătească suma de 9.434. Cercetările continuă. În 1977 mecanicul Ion Ionescu (aflat în relații proaste cu Pavel Ghiban) declară la miliție, pe baza unei memorii diabolice, că injectorul (observat deja în 1977 nu se mai vorbește de piese lipsă de la injector, ci de tot injectorul, care dispăruse între timp ca un măgar în ceață) a fost demontat de citeva muncitori în urma ordinului pe care el, Ion Ionescu, l-ar fi primit de la Pavel Ghiban și că a văzut cu ochii lui cum injectorul a fost încărcat într-o mașină T.V. cu număr necunoscut, în care mașină se aflau doi indivizi și ei evident necunoscuți. Miliția Titu comunică în acest caz că dosarul a fost înaintat Miliției județului Dimbovița, serviciul cercetării penale, pentru continuarea cercetărilor „întrucât au fost identificați cei care au descompletat injectorul din dispoziția șefului de fermă”. În urma acestei declarații miliția începe căutarea celor doi hoți complici cu șeful de fermă, hoși pe care îi va descoperi Flacăra în ziua de 1 iunie 1983. La I.P.S.C.A.I.A., stînd de vorbă cu inginerul Miron Popescu și povestindu-i istoria, el și-a adus aminte că a participat la experimentul făcut la I.P.S.C.A.I.A. cu acel termocalor și că, la un moment dat, s-a defectat turbina de aer cald și dînsul, împreună cu colegul său Sergiu Ionescu, au luat turbina, au încărcat-o într-un T.V. și au dus-o la Tirgoviste. Au reparat-o și au adus-o la I.A.V.S., au montat-o și și-au văzut de treburi. Ceea ce demonstrează că în declarația sa dată organelor de cercetare penală, Ion Ionescu, din motive care îl priveau, mintea.

În 1978, în urma procesului de la Arbitrajul de stat București, prin hotărîrea nr. 3950, dispariția agregatului este pusă în vina Truștului de instalații montaj București și I.A.V.S. Titu, urmînd ca ele să plătească jumate jumate valoarea utilajului. Prima întreprindere imputată suma

inginerului Sergiu Hărătau (care în timpul montării făcuse un infarct și pleacă din unitate prin transfer) și a bietului muncitor (Costache Ștefan) care nu predașe utilajul cu proces verbal (deși el nu avea voie să-l primească, în primul rînd, și apoi, exact după montare, pleacă și el de la trust). Doi acari Păun. În prima fază a procesului I.A.V.S. Titu are o poziție corectă. Comunică Arbitrajului că „șeful fermei nu a avut nici o sarcină, nici o obligație de experimentare a agregatului și nici n-o putea avea fiind de specialitate veterinar într-o fermă încălzită cu agent termic... că întreprinderea noastră nu a avut nici un interes și nu a participat în nici un fel la experiment. Prin urmare cadrele noastre nu au avut nici o legătură cu termocalorul în discuție, nu a fost predat în nici un fel muncitorilor noștri și nu se poate deduce existența nici unui raport de fapt care să conducă la reținerea unei culpe”. Evident că semnează directorul. Foarte corect. Întreprinderea se apără și își apără oamenii, susținînd un adevăr de care se va dezice în urma hotărîrii de arbitraj. Pusă să plătească jumătate din valoarea utilajului își caută și ea un vinovat. Cine altul decît șeful de fermă pentru că, vezi doamne, el a dat ordin să fie descompletat, el era gestionarul în fapt în anul 1972-1973 pentru că H.C.M. 1.002, nu din 1972, ci din 1976, prevede că „în cazul cînd lucrările se execută într-o incintă în exploatare și nu este posibilă o izolare a șantierului de restul incintei, beneficiarul este obligat să asigure paza”. Mai mult, vinovăția lui ar fi probată și de faptul că „a semnat în final împreună cu delegații I.P.S.C.A.I.A. procesul verbal privind descompletarea agregatului”. Pavel Ghiban a semnat acel proces verbal ca martor la cele constatate, nu în calitate de gestionar (pe care I.A.V.S. Titu am văzut că i-o negase categoric) și nici de proprietar, sau de vinovat. Era nevoie și la Titu de un acar Păun și s-a găsit. Așa a apărut al treilea și cel mai nefericit. Conform deciziei de imputare semnata de contabilul șef și consilierul juridic, șeful fermei e răspunzător de mijloacele fixe. Deci el asigură paza? Din moment ce legea stabilește că beneficiarul asigură paza iar utilajul a fost descompletat prin furarea pieselor vinovat ar fi fost în cel mai rău caz paznicul care nu l-a păzit bine.

La 10 ianuarie 1979 prin rejudecarea procesului între întreprinderea Arbitrajul de stat București stabilește întreaga vinovăție în seama I.A.V.S. Titu iar cei de la Titu o tin pe drumul cel vechi, pun toată suma în spatele lui Pavel Ghiban. Comedia devine tristă și ia proporții eroice, ca-n romanele de aventuri. Lipsese doar povestea de dragoste dintre cel pedepsit și fosta lui unitate economică.

Un obiect zburător neidentificat ?

În 1982 doi acari Păun se întilnesc, Sergiu Hărătau și Pavel Ghiban. Primul îi dă o veste mare, că după îndelungi cercetări a aflat că injectorul dispărut se află la I.C.M.P. București. Depun o cerere și li se eliberează o adeverință. „Prin prezenta adeverim că I.A.V.S. Titu a deus la întreprinderea noastră, compartimentul Service, cu comanda 1492, înregistrată la noi cu nr. 24435/15 XII 1975 un injector GAC 550 pentru remedieri. Acest injector se află și în prezent în posesia întreprinderii noastre”. Această adeverință nu schimbă situația cu nimic pentru că cei de la Titu nu vor să recunoască faptul că au deus un injector reparat. Jurisconsultul Dan Ionescu de la I.A.V.S. Titu încă mai susține că in-

jectorul a fost sustras de Pavel Ghiban ca să fie folosit undeva la vreo vilă. Bine, dar el a dispărut piesă cu piesă, am spus noi. „Păi, știu eu, a spus dînsul, ce-or fi făcut, l-o fi luat piesă cu piesă și pe urmă a dispărut și carcasa”. Numai că Pavel Ghiban n-are vilă, n-are nici apartament proprietate personală, n-are nici mașină. În plus, veterinarul nu l-a furat pentru că injectorul a fost descompletat, dar nu de toate piesele, unele au dispărut, altele s-au deteriorat și nimeni în țară, particular sau instituție, nu avea piese de schimb pentru că ele veneau din import și atunci nu se aduceau. Și nu în cele din urmă, ce nebun ar fura un injector care, în loc să-l folosească l-ar sărăci pînă la sape de lemn, asta numai datorită consumului enorm, el devenind rentabil numai prin încălzirea a 60-80 de apartamente. Cei de la Titu nu recunosc injectorul pentru că nu există acte care să dovedească faptul că le-ar aparține. Adeverința eliberată de I.C.M.P. București nu lasă dubii, dar o privire mai atentă demonstrează că I.C.M.P. nu are nici un act care să ateste că injectorul e de la Titu. Drept pentru care în ziua de 1 iunie a.c. I.C.M.P. regretă că i-a eliberat lui Pavel Ghiban o adeverință greșită. Ceva dubios tot este la mijloc. Al cui este injectorul? am întrebat noi. „Nu știu, a răspuns contabilul șef, Fl. Păune. Noi avem un injector în plus dar nu știu al cui este. Vom elibera o altă adeverință prin care vom preciza că nu știu sigur că injectorul a venit de la Titu sau din altă parte”. Am încercat să aflăm noi. Maistrul Nicolae Manesia, șeful compartimentului Service, susține că știe de la ceilalți muncitori că injectorul e al celor de la Titu. Ileana Clip, Chiriță Fătu și Nicolae Gidei susțin același lucru. Mai mult, Ștefan Tompea, cel care a făcut la Titu, în decembrie 1973 procesul verbal de constatare a pieselor lipsă (plecat de la Service în 1979) susține că injectorul, exact în starea din 1973, se află la I.C.M.P. adus cu 6-7 ani în urmă de cei de la I.A.V.S. Titu dar n-a fost reparat pentru că piese de schimb s-au importat abia în 1978 dar de injector nu s-a mai interesat nimeni.

Cei de la Titu nu vor să-l recunoască și gata. Pentru ei e mai comod să rămînă cu agregatul nefolosibil și nu recuocarea sumei pentru injector decît să repare injectorul și să se trezească pe cap cu un agregat cu care nu aveau ce face de la început, nu și l-au dorit, plus că, dacă l-ar folosi, le-ar consuma 60-80 de litri de motorină pe oră. Dar repararea injectorului costă 8.500 (5.000 lei piesele și 3.500 manopera) iar valoarea pieselor sale ar fi de 15.000 lei, nu 36.750, cit i s-a imputat lui Pavel Ghiban, după o informație de la... Tirgoviste. Dar cei de la Titu preferă să se țină de acarul lor Păun și nu vor să-i dea drumul nici în ruptul capului pentru că asta, deși simplifică situația, lor li se pare c-o incurcă mai tare. Contabilul șef Constantin Argeșeanu spunea că „adevărul e că injectorul a căzut pe capul lui Ghiban ca o plească”. A naibii plească. Iar Pavel Ghiban, deși ușile i s-au închis pe rînd și mulți îl privesc cu compasiune, unii cu o milă de care nu are nevoie, tot se mai zbate și crede că într-o bună zi i se va da dreptate și i se vor restitui banii imputați pe nedrept. Ca ne o jucărie își poartă geanta voluminoasă cu actele pe care acest munte de om si-a clădit un munte de credință într-o nevinovăție pentru care am pledat, și noi.

CORNEI MÎCĂTESCU

P.S. În ultimul moment I.C.M.P. București ne comunică telefonic că prețul pe factură al unui arzător Lamborghini este de 8.650 lei ? !

A zimbi a... disperare

Prin deducție, înțelegem că momentul în care cineva constată brusc o prăbușire inevitabilă, trebuie să fie de-a dreptul îngrozitor... Se spune că șocul este la fel de insuportabil, indiferent dacă prăbușirea e fizică sau social-morală...

Cam așa se pare că s-au petrecut lucrurile în cazul fostului șef al oficiului de spațiu locativ din municipiul Cluj-Napoca — Sorin Bendea, cînd s-a trezit în biroul său cu un procuror și un ofițer de miliție, aflați amîndoi, evident, în exerciciul funcțiilor.

Putea fi, desigur, un simplu control, de rutină, asupra legalității documentelor ce se elaborează într-un astfel de compartiment administrativ, încheiat cu zimbete reciproce reale de curtoazie... Dar zimbetul care a apărut, instantaneu, pe fata șefului de oficiu, în clipa în care vizitatorii și-au făcut cunoscută intenția, bazată pe îndatoririle lor oficiale, a fost de cu totul altă natură. Inițial, dar numai pentru o fracțiune de secundă, el părea să fie o replică sfidătoare la ceea ce pronunțaseră cei doi reprezentanți ai autorităților.

—Hm! Control în biroul meu?! a pronunțat surprins S.B. Dar aveți aprobare pentru așa ceva ?

— Dacă credeți că este necesară, o vom obține chiar acum, prin intermediul telefonului. Oricum, noi acționăm respectînd cu strictă legalitate — a venit răspunsul procurorului.

Din acel moment, zimbetul pe care îl schișase șeful oficiului pentru spațiul locativ, s-a metamorfozat într-o grimasă de adîncă disperare. Se spulberase orice speranță! Prăbușirea nu mai putea fi evitată !..

În treacărtă fie spus, la procuratură și miliție apăruseră mai de mult semnalări că la oficiul pentru spațiul locativ s-ar săvîrși unele acte de necinste. Oamenii ai

muncii sesizau că li se pretind, pe nedrept, diverse „atenții” cînd apelează pentru întocmirea formalităților de luare în primire a locuințelor repartizate legal. Unii precizau chiar și consistența „atențiilor” — de regulă plicul avea citeva mii de lei. De la miliție i s-a atras atenția șefului de oficiu că în subordinea sa ar fi putut să apară aspecte de necinste. Cine știe, vreun funcționar cu mentalități retrograde s-o fi lăsat atras de cîștiguri necuvenite...

— Nu se poate ! protestă șeful oficiului. Îmi cunosc bine oamenii. Aș fi necruțător dacă aș prinde vreunul să...

Semnalările, însă, continuau. „Poate că S.B. nu reușește să-l depisteze pe subalternul incorect — și-au zis procurorul și ofițerul de miliție, în atribuțiunile cărora intrau și astfel de treburi. Hai să încercăm, printr-un control inopinat, să dezlegăm această enigmă” — au hotărît cei doi...

Explicînd astfel scopul prezentei lor, procurorul și ofițerul de miliție n-au înțeles, mai întii, de ce șeful oficiului i-a privit cu o asemenea reticentă, devenită, subit, deznădejde. Apoi, intervenind această împrejurare ciudată, era firesc, nu ? ca suspiciunea de incorectitudine să se îndrepte chiar asupra șefului de oficiu. Și organele de control au procedat în consecință.

Citeva clipe mai târziu, începutul sfîrșitului era limpede : într-un șertar al biroului, alături de actele privind repartizarea unor locuințe se aflau și cinci plicuri, conținînd fiecare cite 5.000 lei.

Cercetările făcute cu S.B. în stare de reținere aveau să stabilească, însă, că fostul șef al oficiului pentru spațiul locativ primise drept „atenții” pentru „mărinimia” de a-și îndeplini o îndatorire legală, peste 100.000 lei.

Întrebarea ar fi : cum este posibil să-și piardă unii oameni controlul rațiunii încît să ajungă în astfel de situații penibile.

MIHAI GROZAVU

„Noi sîntem foarte ocupați”

Vacanța e altceva în universul copilăriei. Vacanța e altceva cînd n-ai împlinit încă vîrsta adolescenței și ea numără mai multe anotimpuri — de iarnă, de vară, de primăvară — cînd nu trebuie să-ți drămuiești nici timpul și nici fantezia de a țî-o imagina.

Există însă și copii cu vacanțe mai puțin obișnuite. Copii care după un trimestru de carte și-ar dori o plecare acasă, dar casa pentru ei este un vis, uneori greu de realizat.

Intr-o zi de duminică, atunci cînd pomii prîneră a cerne cu petale de floare, am pornit la drum, în căutarea vacanței copiilor de la Grupul școlar nr. 3 Codlea. Într-o zi de odihnă și vacanță fiind ar fi fost firesc ca școala să fie pustie. Dar nu era. Un grup de copii lucra în grădina școlii, iar altul era plecat în oraș la Casa de cultură pentru vizionarea unor filme documentare, educative. Pentru că, spre deosebire de alte școli, cea din Codlea are un profil special, de reeducare a celor ce se fac vinovați de diferite infracțiuni.

Copii problema, pe care părinții îi cedează ușor, pe unii dintre ei prea ușor, acestor lăcășuri spre educare, cu sentimentul grăbit că nu se mai poate face nimic din ei. Copii indezirabili proveniți din familii destrămate, sau aparent organizate, trimisi aici din toate părțile țării, să deprîndă o meserie. Copii ai căror părinți își declină calitatea, preferînd să-i știe

ăici, pentru a nu le tulbura existența cotidiană. Conform regulamentului, copiii pot pleca pe timpul vacanței acasă, semnînd un angajament dacă, numai dacă, părinții și-i doresc acasă. O parte din ei s-au bucurat de favoarea și încrederea părinților, alții...

Înainte cu citeva zile de terminarea cursurilor, pe adresa școlii au sosit două scrisori, una destinată tovarășului director, alta tinărului F.N. În prima, mama băiatului îl ruga : „foarte mult, să nu îi dai drumul în vacanța de primăvară, iar în vacanța de vară îi dai învoire numai 15 zile pînă cînd face buletinul, apoi să se reîntoarcă la școală”, scriindu-se „noi sîntem foarte ocupați cu serviciul și nu putem veni la el”. În cealaltă, către fiul ei : „să nu te sîrămești că nu vom veni, iar dacă te sîrămești pentru noi este egal cu zero”. Din fericire brutalitatea mamei s-a frînat în tactul pedagogic al directorului, care a păstrat ambele scrisori pentru el. Așa că, renegatul nu știe și nu va ști niciodată că : „este egal cu zero”.

„Cine are părinți încă nu e pierdut” spune poetul. E adevărat, dar cînd pomii prînd a cerne petale de floare, și cînd totuși ai părinți, vacanța de primăvară devine o lungă așteptare a veștilor ce întîrzie să vină de-acasă.

MARIA BOGDAN

Lumea in care trăim

Unora le place muzica...

Citi știu că la un moment dat chiar muzica ar putea fi periculoasă?

Muzica periculoasă? Pare un non-sens. Muzica incită și entuziasmează, muzica înveselește și inflăcărează oamenii. Pot fi periculoase simfoniile lui Beethoven sau valsurile lui Strauss? Pot fi agresive celebrele tangouri argentinene, sonatele lui Chopin sau balada lui Ciprian Porumbescu?

Și, totuși, omenirea a cunoscut cazuri în care autoritățile unor țări au interzis chiar și fredonarea unor melodii „periculoase”, chipurile din punct de vedere social. Căci „subminau” ordinea socială. Melodiile, compozitori și interpreții au ajuns astfel în pușcărie...

Dar nu despre aceasta vom scrie acum. Vom semnala un altfel de pericol al muzicii: pericolul pe care îl poate avea asupra sănătății și vieții omului.

Deși ar părea incredibil, totuși, mai multe studii recente întocmite în Statele Unite, în Suedia și Japonia asupra unui mare număr de tineri, elevi între 13 și 16 ani, au constatat perturbări grave ale auzului ca urmare a audierii excesive a muzicii zgomotoase în stil rock.

În Japonia, în timpul unor recente controale medicale în rândul elevilor din clase superioare, la 6-10 tineri li s-a depistat o perturbare gravă a auzului. În toate cazurile s-a constatat că aceștia ascultă muzică rock cu câști stereo peste 24 de ore pe săptămână, muzică cu o intensitate medie de 88 decibeli, echivalentă cu puternicele zgomote ale străzii în orele de vîrf.

„Zgomotele — scria „New York Times” — sînt dăunătoare. Ba chiar periculoase și nu numai pentru auz”. Cercetările au demonstrat că zgomotul poate produce la oameni o creștere a tensiunii arteriale perturbări în funcționarea sistemului cardiovascular, provoacă ulcer și mărește predispoziția pentru bolile infecțioase. Totodată „zgomotele puternice — scrie ziarul amintit — fac mai grea însușirea cunoștințelor de către elevi, devin cauza enervării, oboselei, reducerii productivității muncii, creșterii numărului accidentelor de muncă, de circulație, diferitelor greșeli și erori comise, iar uneori, provoacă chiar comportări antisociale la anumiți oameni mai sensibili”.

Despre influențele zgomotelor asupra sănătății oamenilor s-a scris mult. S-a dovedit, spre exemplu, pînă și faptul că zgomotele casnice — nivelul ridicat al zgomotelor produse de televizoarele și aparatele de radio — determină o creștere a sensibilității organismului și sporesc starea de enervare, împiedică dezvoltarea locomotorie la copii.

Desigur, toate aceste cercetări sînt importante, își au rostul lor. Inclusiv studiile privind influența muzicii rock asupra sănătății tinerilor.

Se produc însă în lumea de astăzi zgomote mult mai puternice pe care, din păcate, nimeni nu le cercetează, nu ia măsuri împotriva lor.

Dintre toate zgomotele cel mai periculos, cred, că ar fi zăngănitul de arme. Un televizor poate fi închis ușor. Un aparat de radio la fel. Casca stereo poate fi scoasă de pe urechi. Dar zăngănitul de arme nu poate fi oprit cu ușurință. Să nu uităm realitățile...

Un studiu elaborat de Centrul pentru apărarea informației, grup american ce se pronunță pentru dezarmare, prezintă câteva cifre semnificative referitoare la perioada ultimilor trei ani:

● din totalul celor 164 de state ale lumii, 45 participă într-o formă sau alta la conflicte armate, în cadrul cărora sînt implicați, direct, în lupte 4 milioane de combatanți.

● în astfel de conflicte au fost ucise circa 5 milioane de oameni;

● în opt dintre aceste conflicte sînt implicate trupe străine care totalizează 500 000 de combatanți;

● în total, într-o singură zi, se consumă astăzi mai multe muniții decît într-o lună întreagă în cel de al doilea război mondial.

Oricît ar părea de ciudat dar puternicele zgomote produse de aceste războaie se fac mai greu auzite. Desigur, oamenii de pretutindeni nu le ignoră. Sînt însă factori de decizie, personaje importante în luarea hotărîrilor cu efecte pentru soarta umanității, cărora le place această „muzică”.

O „muzică” dramatică, cutremurătoare, ce indoliază planeta.

O „muzică” ce sfidează rațiunea, bunul simț.

O „muzică” interpretată de instrumente ale distrugerii din ce în ce mai sofisticate, mai perfecționate, mai periculoase.

„Muzica” aceasta trebuie să nu se mai facă auzită. Bubuitul tunurilor, șuieratul bombelor, urletul mitralierelor au chinat destul omenirea. Planeta a suferit prea mult pentru ca să acceptăm să mai fim martori ai altor evenimente sîngeroase.

Să punem punct definitiv „muzicii” războiului.

Este timpul să lăsăm muzica păcii, cea adevărată, cea reconfortantă, să se impună. Este muzica ce ne place. Nouă și tuturor celor ce sînt preocupați de soarta omenirii.

AL. PINTEA ■

După 40 de ani de la absolvirea Institutului agronomic din Cluj-Napoca, pe-atunci Academia de Înalte Studii Agronomice, inginerul bulgar Nicolae Ostrovschi trimite colegilor săi din România o emoționantă scrisoare

Scumpii mei colegi, dragi prieteni, frați

Neavînd posibilitatea să particip personal al acestui eveniment deosebit, acela al revederii după 40 de ani de la absolvirea facultății, vin cu această scrisoare să vă spun tuturor că în ziua de 24 mai, cu gîndul, cu inima și întregul meu suflet SÎNT CU VOI!

Între orele 9-10,30 mă voi plimba cu voi prin parcul facultății, iar la ora 10,30, cînd se va face apelul, îl rog pe Mureșan sau pe Dimitrescu, Bojan, Saitos sau oricare ar fi, pe toți vă stimez și cînd după Oniga și Onighi se va pronunța numele meu, unul să răspundă: „PREZENT”!

Vă rog să-mi permițiți să mă întorc cu 45 de ani în urmă. Eram elev în ultima clasă de liceu. Mă gîndeam ce am să studiez și unde. Zic unde pentru că atunci la noi era o singură universitate la Sofia cu cîteva facultăți. Politehnică nici nu a fost. Fiecare facultate primea cîte 30 de inși fără examen de admitere, doar cu condiția ca să fii fiul unui general, ministru, fabricant etc. Din fericire, am fost fiul unui țaran modest, ca mulți ceilalți. Și acești „cei alții” își căutau norocul în străinătate, mai ales în Iugoslavia sau Cehoslovacia (limbile sînt slave și deci mai ușoare pentru noi). Mulți mergeau și în Germania și în România. Poate știți, poate nu, dar la noi la liceu, chiar și în clasele mai mici elevii învățau la istorie sute de pagini despre România. Întregul popor bulgar știe că în timp ce noi am fost sub jug turcesc, România a primit mulți luptători bulgari dîndu-le adăpost, mîncare și arme pentru a se pregăti și a trece apoi Dunărea. Majoritatea lor nu s-au mai întors în România. oasele lor rămînd pentru totdeauna în pămîntul nostru. În 1877 poporul nostru s-a ridicat din nou, dar n-a reușit să se elibereze. Zece de mii de bulgari (femei și copii) au fost supuși unui masacru nemaipomenit. Atunci, poporul frate rus a declarat război Turciei. România a lăsat armata rusă să treacă pe teritoriul ei și a contribuit la eliberarea noastră. Plevna a fost înconjurată dar timp de șase luni ea nu a căzut. Atunci în ajutorul armatei ruse au venit 55 000 de dorobanți români.

Plevna a căzut! Bulgaria a fost eliberată de sub jugul turcilor care a durat aproape 500 de ani. Mulți dintre soldații români nu s-au mai întors acasă, iar oasele lor au rămas în Bulgaria pentru totdeauna. Singele acestor soldați s-a amestecat cu singele poporului bulgar, fapt pentru care astăzi noi ne considerăm frați. Poporul bulgar recunoaște și le-a făcut sute de monumente iar la Pardim, Grivița și Plevna sînt și mausolee și o panoramă la Plevna. Intotdeauna cînd merg pe acolo, aprînd o lumină, cad în genunchi și le mulțumesc pentru că ei și-au dat viața pentru libertatea noastră.

La geografie învățăm că România e cea mai frumoasă țară din Europa, cea mai bogată, cu un popor harnic, bun și muncitor. Și astfel m-am hotărît: în România! Într-o bună zi a anului 1938, cu di-

ploma de scoală medie în buzunar am trecut Dunărea și am ajuns la Giurgiu, apoi la București și în cele din urmă la Cluj. Visul meu s-a împlinit! Uraaa, sînt student la Academia de Înalte Studii Agronomice, Eram atît de fericit! Dar... au început lecțiile. Săracul de mine, nu înțelegeam nimic. Am disperat. Pentru prima oară eram în străinătate și mă miram de ce nu vorbiți bulgărește?! Primele săptămîni au fost foarte grele pentru mine.

Dragi colegi, eu am rămas acolo fiindcă încă din prima zi voi m-ați primit ca pe un coleg, m-ați ajutat să învăț limba română, la lecții, în laborator la lucrările practice și la practica în producție. Tov. Cristea stătea mereu în preajma mea. Bojan, Saitos, Sușu, Gruia și mulți alții m-au ajutat la botanică sau la chimie. Încetul cu încetul învățam limba română și pe măsură ce mi-o însușeam, pe atît îmi plăcea mai mult. Primul an ca student s-a terminat.

Război! Se varsă sînge. Facultatea s-a mutat la Timișoara. Eu eram primit în anul III la Facultatea de agronomie din Sofia. Nici vorbă să mă duc și nici n-am vrut să aud. Am plecat cu greu spre București, am stat acolo două luni și în fiecare zi mergeam la Ministerul Educației Naționale să mă interesez ce e cu facultatea. Într-o bună zi, un funcționar, căruia probabil i se făcuse acru de mine, de îndată ce m-a văzut mi-a spus: „Du-te imediat la Timișoara, facultatea voastră va fi acolo”. Am ajuns la Timișoara dar cîteva zile n-am întîlnit pe nimeni. M-am plictisit de moarte, dar iată că într-o zi l-am întîlnit pe corso pe tov. Bojan, micul și simpaticul Bojan Liviu, cu care m-am îmbrățîșat, ne-am sărutat și care mi-a spus că în cîteva zile vin toți colegii. Atunci am avut impresia că Bojan e un băiat de aur. Nici pînă acum nu mi-am schimbat părerea. După cîteva zile au venit toți colegii. Ultimul a venit Calboreanu cu o turmă de oi pe care le-a luat de la Ferma Mănașturului și le-a dus pe jos pînă la Timișoara cu o pușcă în care se afla un singur glonte. Pentru mine aceasta a fost prima lecție de cum se iubește cu adevărat patria. Lecțiile au început și nici nu am băgat de seamă cum au trecut cinci ani! Știu numai că vara cînd veneam în vacanță mă grăbeam să mă întorc acolo, între voi, dragii mei, pentru că în mijlocul vostru mă simțeam atît de bine.

1943! Cu diploma de inginer agronom în buzunar am plecat spre Bulgaria. Atunci mi-am dat seama că jumătate din inima mea a rămas acolo între voi, iubiți colegi, în iubita Românie!

De atunci eu am simțit că am două patrii: Bulgaria și România, și le voi iubi pînă la moarte!

Oricît de greu mi-ar fi, trebuie să recunoaștem că sîntem deja în vîrstă și trăim ultima etapă a vieții. Sînt multe nopți în care nu pot dormi. Dar să știți că nu mă plictînesc. Mă plimb pe corso în

Cluj, mă duc prin magazinul „Sora”, pe urmă o iau pe Calea Moșilor, merg la facultate, ascult lecțiile minunate, pe urmă merg la ferma „Mănașturului”, secerăm și legăm griu împreună cu frumoasa Moru Zita și Spătaru, care se uita mai mult la dînsa decît la griu, pe urmă făceam baie în Someș și dacă nu adormeam mă duceam la Hoia să mai lucrăm cu Tănase, Neagoe, Horodinschi, Măgeanu și alții. Îl văd pe Sușu cîntînd „roata morii se învîrtește” sau îl văd aplecat sau îl văd aplecat și pe spatele lui Bojan împingînd ceagul cu 15-20 minute înainte pînă cînd profesorul scrie ceva pe tablă, iar cînd se întoarce îl atenționăm că ne-a refînat în pauză... În pauzele dintre ore, Andrea, Bojan, Rusu și alții cîntau „Uite zău, uite zău, se uită al mine rău, mää...”. În altă noapte mă plimb prin Timișoara, stau pe o bancă lîngă canalul „Bega” și mă uit cum curge încet și leneș în timp ce în ea se oglindesc sălcile plîngătoare. În zorii zilei adorm fericit că am fost cu voi la Cluj și la Timișoara. Am văzut multe popoare și orașe dar popoare atît de bune și harnice ca și poporul bulgar și cel român nu am văzut și nici orașe mai frumoase decît Clujul și Timișoara.

Am scris peste 100 de manuale, articole am realizat filme didactice și diapozitive. Scriu și acum. Asta o spun nu ca să mă laud ci ca să vă fac cunoscut că acolo, la Facultatea de agronomie Cluj-Timișoara s-a pus piatra de temelie a pregătirii mele prin intermediul celor mai buni profesori: Agripa Popescu, Oțoiu, Farcas, Ionescu, Slusanschi, Bodea, Guta Pop, Molnar, Miron, Martinovici, Moș Urodan, Buia, Drăgan etc., etc. Tuturor le mulțumesc din inimă. Pe vremuri la noi se vorbea că Facultatea de medicină din Cluj e cea mai bună din Europa. Trebuie să spun că acest lucru a fost pe deplin adevărat. Eu însă aș zice că Facultatea de agronomie din Cluj-Timișoara a fost cea mai bună din lume și așa este și acum.

Zic și acum pentru că sînt sigur că în prezent Institutul agronomic din Cluj-Napoca dispune de cadre didactice tinere și foarte bine pregătite. Tuturor acestora le doresc multă sănătate și succes în dificila muncă de pedagog. Regret foarte mult că n-am putut să-i întîlnesc.

Colegii mei scumpi, dragi și neuitați, la mine acasă prînzul se ia de obicei între orele 12-13. În ziua de 24 mai voi aduna pe toți membrii familiei mele (10 persoane) și vom pregăti o masă minunată. La ora 16 (cînd la Cluj începe masa comună) ne vom ridica cu toții în picioare cu paharele pline cu vin și vom ciocni:

pentru sănătatea voastră dragi colegi,
pentru succesul Institutului agronomic,
pentru succesul tuturor studenților;
pentru succesul cadrelor didactice,
pentru poporul frate român, și pentru România,

pentru rectorul Institutului,
pentru familiile tuturor.

Dragi colegi vă doresc petrecere frumoasă!

N-am să vă uit niciodată și vă voi iubi pe voi, poporul român și România atîta timp cît îmi va bate inima!

Să trăiți cu drag,

Spectacolul informației

Tropăind, tropăind

Să-i dăm dreptate fostului director al „Le Monde”-ului, Jacques Fauvet, cînd afirmă că problemele țărilor în curs de dezvoltare și a celor dezvoltate se deosebesc mai degrabă prin starea și mai puțin prin natura lor?

M-aș opri mai puțin asupra primelor exemple pe care le avansează, deși, așa cum sînt puse, nu apar ca lipsite de interes. Urbanizarea prea rapidă, ni se aduce aminte, a avut aceleași efecte: depopularea satelor, suprapopularea orașelor, complicațiile adaptării, dificultăți de educație, asigurare de slujbe, locuințe, delincvență juvenilă. Greutățile de adaptare a sistemului de instrucție, de asemenea, îndeosebi în învățămîntul superior care perpetuează elitismul, nu reușește să evite ruptura de viață, nu corespunde nevoilor reale ale țărilor și dezvoltării economiei.

Cu diferențele de rigoare de la o țară la alta, lucrurile stau chiar așa. Două considerente mă fac să pun la îndoială sinceritatea analizei și mai ales a rostului său. Unu: formulate intenționat la general, ies la lumină într-adevăr mai degrabă diferențele fiind de natură, dorindu-se evident estomparea diferențelor de altitudine în relieful problematic abordat (ca în sceneta cu Mitică Popescu și Mircea Șeptilici: eu bancher, tu bancher, ne mîncăm pe amîndoi concurența. Doi: graba cu care alături de un rechizitoriu la adresa colonialismului și neocolonialismului și a sechelelor lor în Africa se pune, ca din greșeală, o întrebare — dar ele popoarele eliberate ce-au reușit să facă după aceea, independente fiind, în decurs de o generație? Se omite, observăm, amănuntul că stăpînii trimiși la plimbare au reușit să tăvălească iarba prea asiduu pentru ca ea să renască la prima ploaie.

În domeniul informațiilor, aici se dorea ajuns, lucrurile nu stau altfel, spune omul de presă francez: voi probleme, noi probleme. Între acestea, stagnarea sau declinul presei scrise, mai puțin datorat progresului audiovizualului cît prin costurile ridicate, îndeosebi în cazul hirtiei. Citind, ne informăm mai spornic (20 000 cuvinte pe oră) decît ascultînd (9 000 cuvinte pe oră). Analfabetismul alimentează dezeciliile dincolo de aparențe. Grecia are o rată de analfabetism de 15,6%, Portugalia — 29%, Turcia — 43%. Și ca să nu ni se pară că doar alții suferă de secetă, iată o declarație a celui în cauză: Franța numără la rîndu-i 0,7—0,8% analfabeți în timp ce 12—13% din tineri utilizează o scriere fonetică. Se cunosc case de francezi unde nu intră nici cărți nici jurnal. În Franța, sustine preopinutul, 26% din populație — adultă, bănuiesc — nu citesc cărți iar 20% nu dispun de nici o carte.

Dar ne ajută aceste destăinuri — făcute, nu ne dăm seama, pentru a fi mai puțin triști cei care o duc mai rău sau pur și simplu din dorința de a pune în circulație informații să recunoaștem deloc lipsite de interes — să închidem ochii la ce se întîmplă pe frontul informațional întins pe hartă acolo unde locuiesc trei sferturi din populația lumii?

Către această zonă, întinzîndu-se pe atîtea fusorare, este răsturnat cornul arhiabundenței de știri — 80% din informațiile puse în mișcare în lume — venind dinspre țările dezvoltate, unde știm bine nu se localizează nici conflictele militare, nici complicațiile de ordinul mediului înconjurător, nici seceta, nici foametea.

Țările dezvoltate, în schimb, au reușit performanța de a rezuma la numai șase milioane dolari contribuția lor pentru Programul internațional de dezvoltare a comunicațiilor, constituit cu doi ani în urmă, dovedind cît de legate sînt de actuala stare de lucruri și cît de puțin preocupate de rostuirea altfel a ordinii existente. Presa occidentală continuă să-și facă un principiu din „o știre pozitivă nu este știre”, trăbăluind pe mai departe în căutare de cîini mușcați de lorzi... Din acest exces de indiferență față de lumea a treia se imprimă cu evidentă procesul de deformare în ochii opiniei publice cuprinse la societățile în mișcare din respectiva parte a globului și — efect bumerang — autosubinformarea pe același plan, slujind cu forțe proprii aminarea fenomenelor și tendințelor transformatoare din acele zone.

Cîtă vreme își vor găsi loc preocupări menite mai mult să explice și să justifice și mai puțin să pună pe roți trenul schimbării, șansa de a ajunge unde se dorește rămîne pur teoretică.

NEAGU UDROIU ■

În perspectiva cupelor europene, ediția 1983-1984

Universitatea Craiova a făcut un prim pas, F.R.F. este datoare să-l facă pe următorul!

Cum s-a comunicat deja de la sediul U.E.F.A., în iulie urmează să se efectueze la Berna tragerea la sorți pentru meciurile primului tur al competițiilor europene intercluburi, ediția 1983-1984. Știrea are efectiv darul de a ne sustrage perspectivei imediat următoare, purtându-ne spre sezonul următor, în ciuda suspansului care încă planează asupra campionatului intern, nelămurit la nici unul dintre cei doi poli ai clarității. Sigur, nu știm încă dacă în C.C.E. va juca Dinamo sau Universitatea, cum nu le cunoaștem nici pe reprezentanțele noastre în Cupa cupelor ori Cupa U.E.F.A. — însă, la urma urmei, acest lucru are o mai mică importanță pentru fotbalul românesc, luat ca o entitate valorică de interes major. Ceea ce e important în primul rând este ca această reprezentare să se facă la un cit mai înalt nivel posibil, eventual chiar la nivelul pe care l-a stabilit cea mai bună echipă a țării, Universitatea Craiova.

Așadar, nu peste prea multă vreme vom pași într-o nouă ediție a cupelor europene. Pentru ea, pentru ediția '83-'84 care urmează, în fapt ar fi trebuit ca pregătirea cluburilor noastre frunțase să înceapă cu mult mai devreme, cel puțin din toamna anului trecut. Cînd vin meciurile, cînd se cunosc deja adversarii, totul intră de acum în ultima linie. Mircea Lucescu, directorul tehnic al F.R.F., a afirmat dealtfel acest lucru, în coloanele revistei noastre de multă vreme, arătînd spre exemplu că Dinamo, eliminată de Aston Villa, ar fi trebuit chiar de a doua zi să înceapă să-și pregătească următorul sezon competițional internațional. Evident, pentru acest lucru — pentru întărirea echipei, consolidarea lotului de jucători, perfecționarea tacticilor de joc etc. — trebuiau să existe și mijloacele necesare! Există în fotbalul nostru asemenea mijloace? Mai tîrziu, după ce și Universitatea Craiova a ieșit, cu fruntea sus dealtfel, din Cupa U.E.F.A., am scris că performanța craiovenilor trebuie privită ca un bun cîștigat, din care, trîgînd concluziile necesare, să încercăm să mergem mai departe. Dar cum?

Ne vedem deci nevoiți să revenim asupra chestiunii mereu discutate, an de an, în intersezonul de vară: necesitatea întăririi echipelor românești care își cîștigă dreptul de a ne reprezenta în cupele europene. Un fotbal puternic, cum s-a spus adesea, nu poate exista fără cluburi puternice. Dinamo, Sportul studentesc ori F.C. Argeș, a căror participare la competițiile oficiale ale fotbalului european sînt aproape iminente, trebuie să aibă acum

dreptul să-și completeze formațiile cu doi sau trei jucători tineri, de perspectivă, printr-o clauză specială a regulamentului de transferări. Altfel, vom tot vorbi despre obligativitatea de întărire a echipelor noastre frunțase, dar fără a fi create mijloacele necesare acest lucru nu va fi posibil. Aceeași poveste, desigur, și pentru Universitatea Craiova, căreia îi consacram însă un paragraf special.

Cum să mai fie întărită Universitatea Craiova, se poate cineva întreba la prima vedere, cînd în lotul acestei echipe se află trei sferturi din componența formației reprezentative! Și totuși, da, este necesară o asemenea operațiune, fiindcă Universitatea are problemele ei mai vechi ori mai noi, față de care nu putem rămîne neutri. În primul rînd vîrstă. Craiova are o serie de jucători care au trecut de prima tinerețe și a căror înlocuire, chiar dacă nu este pentru toți iminentă, se pune din ce în ce mai acut. Apoi, lotul de jucători, deși superior tuturor celorlalte formații divizionare, nu este totuși, din punct de vedere numeric în special, suficient. Craiova nu are un al doilea portar, nu are un înlocuitor de „libero” pe măsura lui Ștefănescu, nu are decît o singură variantă în cazul absenței unuia dintre fundașii laterali (retragerea lui Irimescu; vezi absența lui Negrilă și nefericita încercare cu Geolău) și — ceea ce e de departe cel mai grav lucru — nu prea poate conta decît din cînd în cînd pe cel mai bun jucător al său, Ilie Balaci! Talent urias, capabil să cîștige de unul singur un meci atunci cînd vrea, Balaci își permite extrem de ciudate absențe, lipsind echipei tocmai cînd ea ar avea mai multă nevoie de el. Echipa craioveană a învățat să-și stringă rîndurile și să se mobilizeze la greu, obținînd chiar în lipsa celui mai bun jucător român rezultate de prestigiu. În Cupa U.E.F.A., fiind mai mereu suspendat, Balaci a lipsit la aproape toate meciurile susținute de Craiova pe terenuri adverse. În campionat, ca să luăm numai ultimul exemplu, cele trei partide restante jucate de Universitatea în mai puțin de o săptămînă nu l-au găsit pe Balaci între craioveni, el acuzînd o accidentare greu de detectat chiar de specialiști. Dealtfel, nu e pentru prima oară cînd Balaci nu joacă tocmai finalul de campionat... Cu toate acestea, Craiova a obținut 5 puncte din 6 posibile în restanțele amintite! Așa încît, Craiova nu mai este (dacă a fost vreodată!) Universitatea-Balaci, cum s-au grăbit să scrie cîțiva, ci o echipă în sine foarte puternică, care poate sufla în sine oricărui jucător, fie el și Balaci. Dar, cu

ce eforturi?! Sufocată aproape de un program competițional extrem de solicitant, formația craioveană a ajuns în final de sezon aproape epuizată, așa încît pînă și Ungureanu (etalonul efortului fizic la Craiova) abia dacă mai poate alerga... Să ne gîndim cum să facem ca același lucru să nu se mai întîmple și în sezonul de toamnă, craiovenii fiind în egală măsură solicitați și în meciurile echipei naționale.

Așadar, ajutînd Craiova, Dinamo, Sportul studentesc și alte echipe frunțase, federația de specialitate ar da dovadă nu numai de înțelepciune, dar și de prevedere. Ar fi ajutat în felul acesta întreg fotbalul românesc, spre creșterea prestigiului său. Clauza regulamentară a celor 5 ani pentru transfer este de acum depășită. De ce să împiedicăm un club, Steaua ori Craiova spre exemplu, să-și imprumute jucătorii mai tineri, abia ieșiți din juniorat, care au nevoie de jocuri, însă nu pot pătrunde deocamdată în echipa primă a clubului? Să-i imprumute pe timp de un an, doi unor echipe mai mici, aflate în a doua sau a treia divizie, după care aceștia să revină automat la clubul-mamă, eventual prin contra-dezlegare. Măsura, fără indoielă, ar fi în interesul ambelor cluburi implicate în acest fel de transfer, dar mai cu seamă în interesul fotbalului. Dealtfel, sîntem în măsură să comunicăm iubitorilor echipei Rapid că Universitatea Craiova s-a arătat dispusă să cedeze cîțiva jucători clubului din Giulești, cu care dorește să stabilească relații de colaborare în dublu sens și, desigur, în interesul ambelor cluburi. Cu alte cuvinte, acolo de unde s-au intrupat ani de-a rîndul și unii și alții, lînd Giuleștilor jucătorii crescuți cu multă migală, astăzi cea mai valoroasă echipă a țării inversează „tradiția”, ține să DEA, avînd puterea morală de a contribui la fortificarea formației lui Valentin Ștefănescu. Bravo, Craiova!

În fapt, ceea ce vrem să demonstrăm este că se simte nevoia de o mai mare suplete în gîndire la federația de specialitate, de mai multă permeabilitate față de nou, acum cînd premisele unei frumoase reprezentări a fotbalului românesc în competițiile europene există. Cu mai mult curaj, s-ar putea pune acum bazele atît de așteptatului salt valoric al fotbalului nostru. Craiova, cum spuneam, a întredeschis o poartă. Să profităm de acest pas, pentru a-l pune în continuare pe următorul!

DUMITRU GRAUR

Nuntă aromână în Bărăgan

„Blestemare s-aibă-n casă
Care limba lui și-o lasă,
Care fuge d-a lui mumă
Și de părintească humă”

(Cîntec aromân)

O magnifică nuntă aromânească colindă Bărăganul. Un frumuseț de miracol aromănesc, readus la viață, instăpînește drumurile ce duc de la Slobozia la București. O intrare în ritualuri de zile mari adăpostește nunta aromânească, nu ca spectacol doar, ci ca „rezidire” a unei lumi. Vin, deci, de la Slobozia acolo unde, atît de inspirat și de ingenios, la nevoie, regizor, îndrumătorul statornic în ale culturii, Răzvan Ciucă a încheiat și a inființat, cu sprijinul Studioului de istorie și literatură dialectală „George Murnu”, din București, condus de oamenii de cultură Atanasie Nasta și

Nicolae Saramandu, ansamblul de cîntece și jocuri din folclorul aromân „Steaua di dor”. Un semn de trezire? Da! Și mai mult decît atît. O deschidere spre o lume a noastră, prea puțin cunoscută și chemată la rosturile prezentului: lumea aromânească. Lumea care există, trăiește și ne așteaptă.

Cînd dăneții erau la ceas de pierzanie au apelat la eposul vieții lor, la Kalevala, și spre ei s-a revărsat o lume de ritualuri și de datini înviorătoare. Cu gînduri de înălțare au reinviat artiștii amatori din Slobozia acele secvențe unice, cu bătaie de suflet din lumea aromânească, secvențe în care se deschide nunta cu cernutul făinii, făcut în ritm de cîntare, cu gătitul miresei, cu bărbieritul mirelui, cu hăulitul ce vine din toate veacurile de bucurii și suferințe, cu cîntăreții mirelui, de o parte, cu ai miresei, de altă parte, uniți apoi, în jocurile surde ce înghit sub ele pămîntul, în vreme ce mirii, ca-n vremurile cele bune de omenie și de suflet, mireasa sărută mina la bărbai și mirele sărută mina miresei, pecetluind veșnicia vieții lor. O solidari-

tate în veșnicie pare nunta aromânească.

Am văzut și eu nunta aromânească. Ea a fost precedată de cuvintele adinci ale aceluiși Atanasie Nasta, ale cărturarilor aleși, Hristu Căndrovanu și Constantin Crișan, prezentînd, în cuvinte de sărbătoare continuă, o carte deosebită, aceea a inimitabilei armînce, Chira Iorgovanu, cu titlul: Steaua de dor (Editura Eminescu 1982), autoarea însăși, numită „Doamnă a poeziei” armînești, recitînd din poeziile ei: „Cîntec de paplu al meu” (Cîntec despre poporul meu), Steaua pipinilor, Elegia, și altele, stăpînînd ființa dinlăuntru a celor de față.

Și iarăși, ansamblul acela de la Slobozia, unic în felul lui, cu oamenii lui, cu toate ale lui, atît de inedite și de unice ne-a adus istovitorul dor de frați, de armîni, spunîndu-se să nu-i uităm și să nu uităm că: „Nu-are vreareă vindecare/Dicîț nași cînd omlu moare” (N-are dorul vindecare/Dicîț dacă omul moare). De aceea nu vom uita și nu-i vom uita pe ai noștri, pe armîni. Cum să-i uităm? Cum am putea să-i uităm!?

VASILE VETIȘANU

Un test pentru plăcerea dumneavoastră

După cum se știe, revista noastră apare la chioșcuri vîneri, ea tipăritu-se în cursul zilei de joi. În mod obligatoriu, deci, la ora meciului, era tras întregul tiraaj. Ne face însă plăcere să vă oferim posibilitatea de a confrunța rezultatul meciului, pe care îl cunoașteți, cu pronosticurile unor cunoscuți comentatori sportivi.

George Mitroi: Nu mai fac pronosticuri că m-am tot păcălit. Dar nici nu uit că această echipă națională, a noastră nu a pierdut dezonorant pînă acum nici un meci în deplasare. Deci, sper într-un egal.

Nicolae Soare: Eu cred mai departe în Lucescu și în concepția lui despre joc, erd în inteligența lui și în capacitatea de efort și de voință a jucătorilor noștri. Sînt convins că Suedia nu poate să ne bată în conjunctura în care ne aflăm. Și de aceea mai cred într-o victorie românească.

Eugen Barbu: Realist ar putea fi 1-1. Dar...

Mircea M. Ionescu: Sigur, prima șansă o au suedezii. Avem și noi o șansă mare: aceea că nu mai avem ce pierde. Nu ne-a rămas decît o singură alternativă: să obținem puncte în deplasări pentru că le-am pierdut pe teren propriu. Dar dacă vom merge la Stockholm ca să se apărăm nu cred că vom zîmbi joi noaptea.

Radu Cosășu: Nu-mi face nici o plăcere 0-3 cu România și nici nu-mi face mare plăcere să mă fac de ris, ca alții care anunțau că la București Italia va cîștiga detașat.

Adrian Păunescu: Sînt absolut sigur că nu pierdem și doresc din toată inima să învingă România.

Nicolae Cristache: Meci nul. Mai mult, presimt același rezultat și la Praga. Mai dificil mi se pare meciul cu Cipru.

Vasile Căbulea: Cred în șansa noastră de a cîștiga un punct. Asta e șansa noastră maximă în acest meci. Deci, egal.

Dan Pătrașcu: Tricolorii ar trebui să demonstreze că eșecul de la 15 mai a fost un „accident” pentru a-l crede capabil în viitor de progrese, de competitivitate pe plan internațional. Cred că va fi 0-0, un scor care ne-ar face plăcere și ar stîrni multe regrete.

Ion Bocioacă: Cei mai mulți se așteap-

tă la o înfrîngere severă a echipei noastre. El bine, eu nu mă număr printre aceștia. Un rezultat de egalitate este la îndemîna echipei noastre. Dar nu este exclus să-i învingem.

Ovidiu Ioanițoia: Presimt un 0-0 dar tare mi-e frică de înfrîngerea noastră „onorabilă” în deplasare.

Cristian Topescu: 2-0 pentru Suedia.

Cristian Mantu: 1-1.

IULIAN PENA-RAI

Omul care joacă

„3 la două”...!?

E frumos drumul spre Olt, dar greu de suportat într-o mașină puțin spus incomodă și în care, în plus, pe calea undelor provine glasul atît de cunoscut al lui Sebastian Domozină. Este o după amiază însorită, iar de aproape văzut și pipăit cu judecata privirii griul arată vinovat de mic din cauza cerurilor sărace pentru noi acum în apă, iar spicul acela minunat și-e milă să-l apropii de palme pentru a încerca să-i simți boabele... Am renunțat pentru moment la felul în care, unic pentru el, Garcia Marques povestește așezarea familiei sale în Mexic cu ultimii dolari într-o pungă bintuită pînă atunci de necazuri dar... cu destui adevărați prieteni, așa cum au dovedit după aceea vremurile ce aveau să-l vie.

Îmi place efervescența lui Domozină, ne vedem de fiecare dată cu bucurie sinceră, dar am cel puțin impresia că a început să se cam repeadă. Nu-mi făceam marți iluzii că bihoreni pot încurca socotellele craiovene de a ne prinde din urmă după jucarea restanțelor, chiar dacă evoluția scorului în timp lăsa această impresie.

Ce era normal s-a produs, adică „Știința” din localitate a cîștigat în final, după o dominare sufocantă impusă oaspeților. Totuși, ne-a fost dat să auzim de la vocea care ne punea la curent cu ce se-ntîmplă pe calea undelor, că „F.C. Bihor conduce cu 3 la două” (pronunțîndu-se astfel, cred că este singurul fel în care se poate transcrie); că „e lovitură de colț după un șut în bară al unui atacant local”, putîndu-se înțelege că bările făcînd parte din decorul și mai ales din patrimoniul stadionului devin corp comun cu adversarii atunci cînd sînt lovite de șuturi gazdă!; și încă cîteva perle ce nu mai merită creionate. Fără a-i face vreun proces de intenție simpaticului Sebastian, haideti să înțelegem că pe pămîntul sfînt fotbalistic acum al frumoasei Oltenii, entuziasmul e mare și, uneori, graba de înțeles...

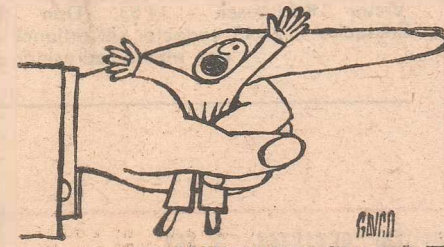
Iată că și după ultima restanță jucată atunci cînd au vrut (daci nu i-a păgubit nimeni din F.R.F. cum s-ar putea încerca să se spună sau să se argumenteze eventualele teorii ciudate), Universitatea este cu un punct în urma noastră în clasamentul total și cu 3 — deocamdată — în acela destul de important, al adevărului. Se anticipează firesc, și după acest punct smuls în ultimele zeci de secunde la Iași (cum necum, l-au luat, să comentăm doar realitatea cifrică nu și pe aceea posibil faptică), că derbyul derbyurilor ultimilor ani pentru fotbalul nostru se va disputa sîmbătă 18 iunie, la București, între Dinamo și... foarte bine și deloc exagerat spus... „campioana unei mari iubiri”. Ne așteptăm oaspeții cu firească grije și în urma sezonului foarte bun internațional reușit și cu puțină șansă, dar pe merit, de fotbalistii universitari. Vă anunțăm încă de pe acum că noi vom juca curat, așa după cum nu prea s-a întîmplat, din păcate, la ultimele două dispute din Bănie...

S-a scris în ultimele săptămîni că jucătorii Universității trec printr-o perioadă de oboseală fizică și psihică, normală după un sezon cu destule partide grele și multe tracasări la club și la națională a oamenilor de bază.

Nu pot să împărtășesc acest lucru și iată de ce. Mai mult chiar, noi sîntem aceia care intrăm dezavantajați în această ultimă linie dreaptă, ca la un sprint final ciclistic, în care următorul îl poate declanșa cînd și cum vrea, anulînd contracărăile eventuale ale celui care a condus atîta timp... Un fel de soartă asemănătoare cu aceea a regretatului Louis Bobet. Craioveni au jucat la distanță de zile rezonabilă, au fost tot timpul în priză, netrebuînd să suporte pericolele cunoscute prin care trece o echipă supusă unor intreruperi nefirese de lungi în care, neajud oficial, lotul de jucători „Jese din mină”, fiind supus cunoscutelor „evadări” de concentrare tipice fotbalului nostru. Oboseală psihică la craioveni? Nicl aceasta nu poate fi verosimilă întru totul. Au trăit în ultimul an cele mai mari onoruri și recompense cunoscute pînă acum de vreă echipă de club de la noi. Nu vreau să se-nțeleagă că le contest. Da, și gloria obosește scorta cerebrală. Numai că nu atît de repede. Și pentru că sînt proaspeți psihic au revenit la ultimele jocuri, trecînd peste momentele dificile, în care erau condusi. Noi însă avem probleme și aici. Adevărata trupă este unită dar, cîțiva „avroniați”, dureror, tocmai ei, nu prea s-au bucurat atunci cînd am cîștigat unde nu doreau, în ultimul timp! ? Mă doare, dar așa-i adevărul... Cum spunem noi, țineau „aga” pe margine.

Mă opresc aici, nu invocîndu-vă dreptate, ci rugîndu-vă să credeți că nici nouă, oamenilor-fotbalisti de la Dinamo și de la Universitatea Craiova, nu ne va fi ușor cînd vom sta față-n față, atunci...

CORNEL DINU

CONSTANTIN GAVRILA

Un record fantastic

Anișoara Cușmir a sărit 7,43 m la lungime!

Instalându-ne, simbătă după-amiază, în tribunele de la „23 August”, eram siguri că săritura în lungime fete, cu Anișoara Cușmir și Vali Ionescu între protagoniste, va domina reuniunea inaugurală a Internaționalelor de atletism ale României. Ba mai mult, avizați de un început de sezon culminant, speram ca Anișoara sau Vali să poată bate recordul lumii, deținut de prima dintre ele, cu 7,21 m, realizat la 15 mai 1983. Dacă Vali, acuzând dureri lombare, n-a reușit decât un modest (pentru ea) 6,71 m (seria ei: 0, 0, 6,71, 0, 0, 0), Anișoara, în schimb, s-a întrecut pe sine, izbulind un fantastic 7,43 m, după ce, chiar în prima săritură, își corectase recordul, obligându-i pe arbitri să măsoare 7,27 m (7,27, 0, 0, 0, 7,43, 0, una din depășite, ușor „ciupită”, arătase 7,55 m!).

O performanță, 7,43 m (pe deplin omologabilă, vîntul fiind 1,34), cu adevărat fantastică, uimitoare, contrazicînd previziunile specialiștilor care o socoteau posibilă abia în anul 2000! Ea trebuie comparată, fără teama exagerărilor, cu acel 8,90 m al lui Bob Beamon, obținut la J.O. din 1968, săritură apreciată drept „isprava secolului”, „monumentul atletismului”, „pragul cel mai de sus” etc., etc. La data aceea, să reamintim, Beamon a adăugat 55 de centimetri recordului lumii (8,35 m, Ralph Boston și Igor Ter Ovanesian) și, în 15 ani, nimeni n-a reușit să-l întrecă, chiar dacă, în 1982, Carl Lewis a „îndrăznit” să se apropie pînă la 8,76 m.

Fără îndoială, noul record al Anișoarei Cușmir reprezintă cea mai mare performanță fizică realizată vreodată de un sportiv român, cel mai valoros dintre recordurile mondiale înregistrate în istoria atletismului nostru. Apellînd la atîtea superlative, într-un total justificate, gîndul ne poartă, obligatoriu, spre o altă „stea” strălucitoare a sportului sporturilor, spre Iolanda Balaș. Inegalabila „Ioli” a urcat, solitară, ștacheta de la 1,78 m la 1,91 m, dar a făcut-o în timp, în decurs de cîțiva ani, în vreme ce Anișoara a marcat, în numai două sezoane, un salt miraculos, împingînd recordul pînă la limita imposibilului, a visului.

La nici 21 de ani (îi va împlini la 29 iunie), Anișoara Cușmir și-a trecut în cont 6 recorduri mondiale, între care 4 în aer liber (7,15; 7,21; 7,27; 7,43) și două pe teren acoperit (6,92; 6,94), dovedindu-se, cu adevărat, o „atletă pentru istorie”. Se cade să notăm că, descoperită în orașul natal (Brăila) de antrenorul Ion Leu, ea a intrat, la începutul anului 1980, pe mina lui Ion Moroiu (și el brăilean), tehnician care a izbutit, foarte repede, s-o propulseze spre vîrfurile ierarhiei. Iată, pe scurt, „fișa” fenomenului ei ascensiunii:

1980
13 septembrie: 6,53 m, record de junioră.

1981
25 mai: 6,91, record național; vechiul record aparținea Vioricăi Viscopoleanu care, cu 6,82, cîștigase medalia de aur la J.O. din Mexic.

1982
29 mai: 7,00 m și 7,01 m (cu vînt), prima româncă peste grănița celor 7 m;

1 august: 7,15, record mondial; în aceeași reuniune, Vali Ionescu a sărit 7,20 m.

1983
5 februarie: 6,92 m, record mondial indoor;

19 februarie: 6,94 m, record mondial indoor, performanță realizată (ca și cea precedentă) în sala de la „23 August”;

15 mai: 7,21 m, record mondial;

4 iunie: 7,27 m și 7,43 m.

Cum a fost posibilă această incredibilă „recoltă” de recorduri? A decis, firește, munca asiduă, perseverență, materializată în 10 antrenamente săptămînale, de regulă 6 dimineața și 4 după-amiază. Au mai decis excepționalele date fizice ale campioanei: 1,73 m, 67 kg (a avut, în iarnă, 69 kg), viteza neobișnuită (multiplă campioană de sală pe 60 m, Anișoara e și cea mai bună sprinteră a țării), detenta remarcabilă. În intervalul ultimilor 2 ani, tehnica Anișoarei s-a îmbunătățit substanțial. Desprinderea ei e fără curbură (Ion Moroiu: „picioarul de bătaie funcționează ca un arc”), plutirea a devenit mai lungă, aterizarea mai bună, dar la acest ultim capitol, susțin specialiștii, mai trebuie lucrat. Aici, la

aterizare, Anișoara mai poate cîștiga mulți centimetri, tehnica ei putînd fi perfecționată. Comparația cu Vali Ionescu se impune: dacă, din punct de vedere tehnic, fostei recordmane nu i se poate reproșa mai nimic, zborurile ei fiind de kinogramă, Anișoara e, în schimb, net superioară în ceea ce privește „bagajul” fizic, dotarea ei arătîndu-se, repetăm, excepțională. Cușmir e făcută, remarca Iolanda Balaș, pentru a fi cea mai bună săritoare în lungime din lume. Ceea ce și e, fără a neglija replica prietenei și kolegei sale Vali Ionescu.

Sigur, izbînzile Anișoarei sînt, întii și întii, ale ei. Dar inclinăm să credem că ele n-ar fi fost realizabile în afara unei echipe omogene, de elită, din care mai fac parte, alături de antrenorul Ion Moroiu, doctorița Eva Bancea și psihologul Ovidiu Smădoiu, ambii de la Centrul de medicină sportivă „23 August”. Recordurile Anișoarei nu pot fi scoase în afara atmosferei de seriozitate și control riguros ce domnește, de o bună bucată de vreme, în atletismul nostru. Mai exact spus, după numirea în fruntea F.R.A. a profesorului Victor Firea, el însuși (cu ani în urmă) un excelent atlet, primul campion al clubului Dinamo. Chiar și acest ultim concurs (asupra căruia vom reveni) a probat progresul vizibil și marile disponibilități ale atletismului românesc, come-back față de care detine merite (și nu derizorii) și secretarul C.N.E.F.S., Septimiu Todea. Dar despre toate astea, cum ziceam, vom mai vorbi.

Problema e undă se va opri Anișoara? Ea, care l-a surprins cu acest 7,43 m chiar și pe Ion Moroiu (înainte de probă, acesta ne-a mărturisit că speră la 7,30), e capabilă de mai mult. A depășit un prag, după unii inexpugnabil, altele o așteaptă, dar sportivele de la C.S.M. Craiova (transferul ei la Steaua rămîne încă în discuție, el putînd fi realizat abia după J.O. din 1984) îi sînt, și acelea, la îndemînă, oricît ar fi ele de îndrăznețe.

Felicitări, Anișoara, mult succes, Anișoara!

OVIDIU IOANIȚOIA ■

Ziua recordului

Încă înainte de acest fenomenal 7,43 m, mai mulți cititori ne-au solicitat să facem „radiografia” unei zile a Anișoarei Cușmir. Cît se antrenează, cum își umple timpul liber etc., etc. În consecință, ne-am adresat antrenorului Ion Moroiu, dar acesta a fost sec: „ziua Anișoarei n-are nimic spectaculos. Muncă dimineața, muncă după-amiază, alergări, gimnastică, haltere și așa mai departe”. Am insistat: dar zilele de concurs? Da, ne-a răspuns, atunci trebuie respectat un „tabel”. În ziua de 4 iunie, acesta a fost (după informațiile primite de la doctorița Eva Bancea) următorul:

8,30: Anișoara s-a trezit; au urmat cîteva minute de gimnastică;

9,00: micul dejun, servit la cantina de la „23 August”, format din ceai, bînză de vaci și șuncă; dr. Bancea: „Anișoara nu e mofturoasă, mîncîncă ce-i pui”;

9,30: din nou în pat; un somn adînc, de 3 ceasuri, vegheat de Ion Moroiu;

12,45: masa de prînz, alcătuită din brînză cu smîntînă și un grătar slab, de vacă; ca băutură, un singur pahar de oranjadă;

13,15: din nou în cameră, fără somn, dar cu odihnă; orele de deconectare dinaintea concursului; Anișoara a ascultat muzică; a cerut o casetă cu Irina Loghin și, negăsind la îndemînă, a folosit cîteva înregistrări cu Gică Petrescu; „dorința ei ne-a prins cam nepregătiti, de regulă preferă muzică grecească” (dr. Bancea);

15,00: obișnuita ședință de psihoterapie, de-o jumătate de ceas; discuții cu psihologul Ovidiu Smădoiu; am încercat să aflăm conținutul lor, dar am fost refuzați;

15,45: plecarea spre stadion;

16,20: începerea încălzirii, cu 40 de minute înainte de debutul probei; exerciții specifice (joc de glezne, genuchiul sus etc.), multă mobilitate; Ion Moroiu: „bucăți din săritură”;

18,00: 7,43 m, record mondial, performanță absolut excepțională;

20,30: masa de seară, programată mai tîrziu decît de obicei (19,30), din cauza concursului; de asemenea un grătar slab, plus o ceașcă de compot;

21,00: plimbare „de voie” prin parcul „23 August”; muzică;

22,00: stîngerea.

Prieten
și rivale

Spectatorul neavizat asupra celor două mari maestre aflate în luptă pentru un loc în semifinalele meciurilor candidate la titlul mondial, intrînd în sala de șah de la Velden (Austria) au avut surpriza de a asista la o confruntare directă a tinereții și frumuseții. Două asiaticke vesele, cu ochi negri neastimperați și inteligenți, bune prietene, luau cu asalt lumea celor 64 de pătrate, uimind prin iscusință, talent și dăruire la vîrsta de numai 21 de ani.

Liu She Lan (n. 24 ian. 1962), mica

păpușă chinezească, a pătruns relativ ușor în arena mondială a șahului. Multiplă campioană a Chinei (între anii 1978—1982), debutează la olimpiada din Malta, unde împreună cu kolegele sale de echipă națională produc surpriza clasării, la prima participare olimpică, pe locul patru. Liu este o jucătoare ambițioasă și periculoasă, care luptă pentru obținerea și menținerea inițiativei în joc. Nu are experiență competițională prea mare dar este bine pregătită teoretic, afectînd pregătirii specifice 5 ore, zilnic. Talentata mare maestră amintește de ilustrii campioni ai tenisului de masă prin rapiditatea cu care găsește răspunsurile cele mai bune într-un timp surprinzător de scurt. Consumînd în medie 40 minute de partidă, Liu deține un avantaj psihologic asupra oricărei jucătoare. Desigur, deseori graba atrage superficialitate în calcul, dar intuitiv Liu rezolvă cele mai serioase complicații. Este prima reprezentantă a Chinei în meciurile candidaților, succes obținut prin clasarea pe locul III la interzonalul de la Tbilisi (1982). Este studentă a Institutului pedagogic.

Nana Ioseliani (n. 12 febr. 1962), o adevărată „prințesă” a șahului, colegă de generație cu campioana mondială Maia Ci-burdanidze, a crescut în școala de șah tradițională din Gruzia. Deseori a neglijat studiile muzicale în favoarea șahului, spre nemulțumirea familiei. Campioană a Europei la junioare, Nana s-a afirmat în

marile competiții prin cîștigarea turneului interzonal din Brazilia la numai 16 ani! Deși neexperimentată, Nana a ajuns pînă în finala meciurilor candidaților la titlul mondial (ediția 1978—1981), în semifinale întrecînd-o pe însăși Nona Gaprindașvili, fostă campioană mondială. Ioseliani a cîștigat de două ori titlul de campioană a U.R.S.S. (1981, 1982), și tot de două ori pe cel de campioană olimpică, cu echipa U.R.S.S. Nana iubește mult sportul și în special fotbalul, fiind supporteră a echipei „Dinamo” Tbilisi. Este studentă a Universității din Tbilisi. S-a căsătorit la numai 17 ani. Actualul soț al Nanei vorbește perfect românește, fiind un bun cunoscător al limbilor române.

Federația internațională de șah a făcut propunerea ca meciul dintre Liu She Lan și Nana Ioseliani să aibă loc în Maela. Amîndouă jucătoarele au refuzat. Aranjamentele ulterioare au dus la disputarea meciului la Velden, deși organizatorii propuseseră disputarea meciului Semenova — Muresan.

Partida întii: Ioseliani cu albele obține avantaj minimal în Apărarea spaniolă. Tehnică de așteptare, schimburi de piese, remiză prin repetare de poziție la mutarea 40. Partida a doua: Apărarea siciliană, Liu greșește în deschidere, Nana preia inițiativa cu negrele, combină avantajul pozițional cu amenințările tactice, obține victoria în 34 de mutări. Partida a

treia: Apărarea siciliană. Liu, de această dată cu negrele, cîștigă datorită șanselor tactice create printr-un plan de joc curajos. Egalitate: 1,5—1,5. Partida a patra: Apărarea siciliană, albul joacă pasiv, negrul egalează, operează schimburi și intră în final cîștigat, victorie Ioseliani. Partida a cincea: din nou o „siciliană”. Ioseliani schimbă varianta din partida a treia, remiză de luptă în 49 de mutări. Partida a șasea: o nouă remiză. Partida a șaptea: Apărarea engleză, Ioseliani își permite cu albele o mutare psihologic neașteptată în deschidere cu scopul derutării adversarei de la făgașul teoriei. Avantaj pozițional, rezolvare tactică, victorie Nana. Scor: 4,5—2,5. Partida a opta: remiză în 26 mutări în „spaniolă”. Partida a noua: Ioseliani (cu albele) mai are nevoie doar de o jumătate de punct pentru cîștigarea meciului. Liu încearcă să reducă scorul, se joacă Apărarea Nimzowitsch, Liu atacă regele alb derocată și expus amenințărilor tactice, sacrifică încorect material și partida se termină repede în favoarea Nanei. Scor final: 6—3.

Meciul se încheie făcînd demonstrația rolului inițiativei și al contrașansei cu piesele negre.

MARGARETA MUREȘAN ■

Flacăra, Redacția, București, Piața Științei 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Interioare: Secția reportaj, social-politic și economic (Ilie Purcaru, Dumitru Constantinescu, Mihai Pelin, Dorin Sălăjan, Cornel Nistorescu — 26 00, Tudor Octavian — 25 59, Ion D. Goia — 25 66); secția cultură-învățămînt (N. Gri ore Mărășanu, Elena Ghera — 25 66, Adrian Dohotaru, Victor Niță, Horia Pătrașcu, Tania Radu — 14 57); secția probleme cetățenești, scrisori (Răzvan Bărbulescu, Marga Nedelea, Emanuel Valeriu — 25 42, Mihai Stănescu, Lionel Nițescu — 14 57, Dorin Gherghinescu, Georgeta Ștefănescu, Alexandru Șerban — 21 30); Audiențe — 25 58; secția știință, urgențe, cenoalu, sport, secretariat, foto (Ovidiu Ioanițoia — 21 28, Liviu Timbus — 25 66, Oprea Georgescu, Constantin Balaciu, Constantin Dragomir — 21 28, Cici Adam, Dumitru Graur, Victor Rădulescu — 14 53, Dan Bi-lădearu — 21 23, Mircea Popp — 25 69, 20 72, Vasile Mănean — 25 28); secretar responsabil de redacție — Nicolae Cristache — 21 43, redactor șef adjunct — Nicolae Arsenie — 21 24; redactor-șef — 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Științei” Cîtitorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — Departamentul Export Import Presă, P.O. Box 136—137, telex 11 126 București, strada 13 Decembrie.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU